

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedés.
Ide küldendék az előfizetési díjak
számláit és hirdetések.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Hirdetőknek még elfogadottak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dákos M., Oppalik A.,
Daube G. L. és társai és Hornál.
Brünnben: Stern M.

Nyitólár petítóra 10 kr.

Hirdetők jutányosan számíttatnak.

Az iskola és az élet.

A polgári leányiskolát közoktatási szempontból általában csak mint középtanfolyamot szokták tekinteni, melyben elméleti előkészültséget nyer a leány növendék arra, hogy az ugynevezett női szaktanfolyamokra legyen bocsátható. S a polgári leányiskolák mai vezetésében általában az a szellem az irányadó, hogy az oktatás minden igyekezetét arra összpontosítsa, hogy a növendék az elméleti ismeretekben kifogástalan előkészítést nyerjen.

Midőn a nőnevelés szempontjából a polgári leányiskola hivatásával szemben fölállított ezen tapasztalatokkal foglalkozunk, akkor egyszersmind az élettel számolunk, s úgy találjuk, hogy mind azok egy oldalulag és ferdén fogják fel a leányiskolák hivatását, kik abban semmi egyebet nem látnak, mint egy női közép tanfolyamot.

Egy intelligens körben élő nőnek az iskolai ismeret és tudományos műveltség csak nagyon is kivételképen való arra, hogy belőle éljen és általa magának egzisztenciát biztosítson, hanem szükséges ez azért, mert általános műveltség el nem képzelhető a nélkül, hogy az ember a tudományos világ nagy körvonalait ne ismerje. Már pedig egy intelligens körben élő nő az általános műveltség követelmé-

nyei alá esik s így bírnia kell mindazon ismereteket, melyeket ezen kör igényképen tart fenn mindazokkal szemben, kik itt helyet követelnek maguknak.

Kétségtelen tehát az, hogy a polgári leányiskola az élettel szemben egy befejezett tanfolyamnak tekintendő, miért is itt a vezérelni oda kell törekedni, hogy az a leány növendék, ki a polgári leányiskolát elvégezte, annyi ismeretet vigyen ki az életbe, a mennyi föltétlenül megkívánatik arra, hogy a nő nemcsak mint feleség, anya- és gazdasszony, de mint a művelt társadalom tagja is, csorba nélkül tölthesse be szép és nemes hivatását. S épen azért a polgári leányiskolai oktatásnak nem arra kell törekedni, hogy a növendékek az elméleti ismeretekben vegyeni pontossággal tudják felállítani a tudomány elveit és szabályait, hanem hogy a szabályok általános körvonalainak ismerete mellett, a tudományos világban az általános műveltség által megkövetelt széles tárgyismerettel birjanak. Tehát nem az a fő, hogy ha keveset tudnak is, de a tudásnak meg legyen a biztos alapja a szakismeretben, hanem hogy sokat tudjanak, hogy mikor az életbe ki-mennek: a nő előtt csak azért, mert ő nő, ne legyen teljesen terra inkognita a tudomány egyetlen ága se.

Ezt kívánja az általános műveltség. Épen azért a polgári leányiskola ne szak-

szertleg tanult, hanem művelt nőket igyekezék nevelni, s ez csak úgy érhető el, ha itt az oktatás szelleme felszabadul a tudományos pedanteria chablonos szabályai alól s a nevelés szabad szárnyakat nyer, mely nem az ok és okozat közötti összefüggés vegyelemzésében mélyeszi és fásasztja ki az elmét, hanem egy leányiskolai növendék látókörének megfelelően könnyebb rendszerbe szedi össze s játszva állítja egybe az ismeretek azon halmazát, melyekre nem a tudomány, hanem az élet szempontjából van szükségök.

Szóval a társadalomnak nem tudományos, hanem művelt lelkű nőkre van szüksége s a női műveltség hivatása nem az, hogy a szakismeret csalkatatlanságával kösse és oldja a tudomány szálait, hanem hivatása, hogy a mindennapi élet körén kívül eső kérdésekben ne álljon egészen tájékozatlanul.

Az általános műveltség nem feltételezi azt, hogy meg tudják határozni, minő vegyelemzési ellentét jut érvényre a márványban és kvarcban, hanem az a fő, hogy ha élénk tesznek három darab követ, meg tudjuk különböztetni egymástól.

A polgári leányiskola oktatási rendszere és vezetési szelleme tehát csak akkor felel meg az élet követelményeinek, ha vezérelné azt veszi, hogy a nő minden iskolai ismeretét a polgári iskolában nyeri

A „Muraköz” társasága

Fürdői levél.

(Gleichenberg, aug. hóban.)

Gleichenbergnek ma annyi vendége van, mint még soha! A honnan e sorokat önöknek küldöm a méltóságteljes D'Orsay-villa demokratikus padlásaszobájából (a mi fölött ne méltóztassék mosolyogni, mert a D'Orsay villa valóságos magyar irói „tuskulanum.” Például, hogy csak többet ne mondjak, alattam két emelettel lakott Mikszáth Kálmán) — oda behallexik az esplanadeon zivajgó élete, pedig a stajer égből ultramarinját ismét a rozoga íróasztalomtól, a nyitott ablakon át, szintén elérni vélem.

Nagy szezon van. A podgyászós társzekeréről Eifel tornyokat hevenyésznek a piczulák fölkeint londonjai, a vendégek ömlenek és szinte nyüzsgének az ember-sokadalomban. A szezon eme virágjában a göthösök fürdője elvesztette szamaritanus jellegét, bár még mindig szűrkelik a pauperismus görcsös egészség-keresése, de a plutokrácia olyan smukosan csillog, hogy egy a nemzetgazdaságtannal foglalkozó társam véleménye szerint, ma Gleichenbergben a ragyogó ékszerek értéke másfél millió forint.

Es tiiztelettel alólított, ki bár tüdő-foltzó szándékokkal jött Gleichenbergbe és ki 1 kilo 8 deka horribilis hizással az 51 kiló nem remélt súlyáig bátorzkodott meggyarapodni, nem is kesereg a miatt, hogy a kies szelid lejtőkön

most oly zajos élet hullámzik. Unni nem unja magát az ember; s ki maga is részt kér, vagy a ki csak figyelmes nézdelője e tarka embervásárnak, az eleget foglalkoztatja szemét s így csak lepörög az a négy öt hét, a mire az ott-hon édes vágyaival megyünk vissza.

Valóban nagyon soknál szemlétomást lehet látni a gyarapodást. A minap elkövettem azt a riporteri indiskréciót, hogy meglestem Mikszáth Kálmánt, a mint kenyeres társammal a vidéki ujságírásban Boros Samuval piquetiroztak, szinte láttam mint formásodik a zseniális magyar elbeszélőnek második rendbeli tokácskaja, arcu-lata meg olyan gömbölyu, mint ha nem is magyar író, hanem a székesfehérvári káptalanának lenne tagja. Gyarapodunk itt megannyian, leg-főlebb a verseiben és testi mivoltában világfájdalmas Ignotus marad oly keszeg-husu, hogy a zseniális palóc nyoman az egész fürdőben „rossz materiának” hívják. Egyébként hallatlan sikerről beszélnek, van egy honvéd kapitány, a ki nyolcz kilóval nehezebb testtel megy haza a vékonydongájú sápadt menyecskek nem kis bőszenyágára, a kik üveg-csőveken kikapadhatatlan türellemmel szivogatják a Klauseni forrás vastartalmu vizét.

Mindez eddig igen szép dolog. De gondolják csak meg, hogy két hetenként a pazar elegáncziával berendezett kur-szalomban szombaton — horrendum dictu — balak vannak. Hát hiszen mért ne volna? Hiszen sok itt az egészséges. Persze sok! Egy pesti redoubtál valósággal szegyelje magát. A négyesekre százanként állnak meg a párok és van benne valami tragikomikum, mikor egy egy figuránál vagy a tánczos vagy a tánczosné kér bocsánatot és a szalon ama horgony-edényeihez megy, mely oly

szomorú jellege a gleichenbergi fürdőnek, hogy a páncslijára rakodott váladéktól szabaduljon.

A természet a fasor helyén a német számitó szellem rafinált dolgai vesztegetik meg a szemet. Nincs az az eidagott hely, a hol a német pepecselő kultúra nyomai ne lennének. És valóban jól esik ez a gondosság, az a korral való haladás, a melyet fájdalom, a mi magyar fürdőink nem fognak egyhamar túlnérni és túlszárnyalni. A savó és forrásviz kúra, a friss tehén és kecsketejnek kiszolgáltatása, a fenyő és sófürdőt, maga a hidegviz-gyógyintézet gondos berendezése, leginkább ez utóbbi hagy kívánni valót főnn, mert a kabinjai a mai kereslethez képest nem elegendők; de hát épen most értesülök az igazgatótól, hogy már jövőre a hidegvizosztályt megbővítik és tőkéletesítik.

Abból a körülményből, hogy fölösen vannak itt a társadalom szegényebb osztályai is, megállapítható, hogy Gleichenberg nem lehet drága fürdő. A minthogy nem is drága, lakást 1 frton kezdve 8 frtig napjában lehet kapni, az étkezés a magyar vendéglők árszabályait nem igen haladja túl. É tekintetben tehát ne tartson vissza senkit a kényszerűség, ha orvosa a fürdőt javálja mert a mi a székert illeti, ez szinte kiltásba helyezhető. Mióta itt vagyok, igazán sok roskatag embert láttam, mint azedi föl magát, köztük persze legnagyobb örömmel magamat, ki azzal a boldog tudással röpülök vágyaimnak súlyomszárnyán és a MÁV-on haza, hogy a fátum enged még élnem egy pár telet.

Hölgyeim és uraim, az önök föl kilós tisztelőjének düssadó reménye az!

Verner László.

és úgy annyi ismerettel bocsátja az életbe növendékeit, mennyi egy művelt körben élő nőnek szükséges arra, hogy mint anya, feleség, gazdasszony, szóval mint a család lelke, mint a művelt társadalom tagja, mint honleány, az élet küzdelmében reá váró nagy és nehéz feladatnak úgy felelhessen meg, mint a költő mondja: »Nő, ha betöltöd csorba nélkül szent hivatásod, környezeted boldoggá teszed, hazádnak szolga vagy!«

Különfélék.

— **Dr. Vassits Gyula**, választókerületünk orsz. képviselője fogadtatásának meghozatala és előkészítése ügyében m. hó 29-én Csáktornya városi és vidéki képviselői által megválasztott bizottság elnöklété alatt megtartott értekezlet elhatározta, hogy felkéri Csáktornya város képviselőtestületét, miszerint a fogadtatás ügyét vegye kezébe és azt rendezze. Prusácz Alajos városbíró m. hó 30-án összehívta a képviselő testületet s a hivatalok s tantestületek fejeit. Ez értekezleten kimondatott, hogy a fogadtatást a város képviselőtestülete veszi kezébe s a maga körébe vonja a vidékről vasárnap összehívandó választók részéről a kijelölendőket. A bizottság elnökévé — mint halljuk — Krasovets Ignácot, társelnöknek Prusácz Alajost, alelnöknek Hirschmann Leót, jegyzőnek Zrinyi Károlyt akarják jelölni. A képviselőt Prusácz Alajos üdvözléssel s a beszámolásra Wollák Rezső kéri föl.

— **Tanítválasztás.** A szoboticzai tizedesben volt másodtanítói állásra Terböcz Béla okl. tanító vá'asztatott meg.

— **Iskolv.** Szilágyi György csáktornyai kir. postatiszt m. hó 29-én tartotta esküvőjét Grész Elek nyug. kör.egyző kedves leányával Riza kisasszonnyal. Az esküvő után Grész Elek ur házában vacsora és táncmulatság rendeztetett, melyen a rokonság és jóbarátok hajnalig vigadtak. Számos felköszöntő mondatot el főleg a fiatal párra és az örömszülőkre. A fiatal pár a lakodalom után Erdélybe utazott. Boldogság kísérje egész életük utját!

— **Eljegyzés.** Sárközy Sándor a csáktornyai zenetársulat karmestere eljegyezte özv. Hollige Katalin magánzónő Mária leányát Grácban.

— **Meghívó.** A csáktornyai szépítő-egyesület 1894. évi szeptember hó 9-én délután 2 órakor az újvári-ut melletti »Jalaa«-erdőben (rossz idő esetén a »Hattyu«-vendéglőben) Nagy Néptünnepélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Program: 1. Szeptember 9-én d. u. 2 órakor a gőzmalomtól kiindulva kivonulás a varaszi zenekar játéka mellett a néptünnepély helyére. 2. d. u. 1-él 8 órakor a Zrinyi térről kiinduló bérkocsik fognak közlekedni, melyek a közönséget 10 kr-ával szállítják ki az ünnepélyhez. 3. Az ünnepély színhelyén lesz: Ördögmotola, Panoráma, Versenyfutás, Máusfák mászása, Tréfás sorsjáték, Kormányozható léghajó, Elefánt, Négerpár feleresztése stb. 4. Táncz két csoportban a helybeli és varaszi zenekar játéka mellett. 5. O'szó és izletes ételekről, italokról és a szükséges evőeszközökről a rendezőség gondoskodik. Felállítatnak: champagner-cognac-, ásványviz-, frankfurter-, kenyér-, stb. csarnokok, török kávéház, laczikonyha.

6. Este: bengáli fény és Stuver-féle tűzijáték. Belépti-díj személyenkint 20 kr. Az ünnepély kellemetlen idő esetén este 7 órakor 50 kr. belépti-díj mellett a »Hattyu«-vendéglő termeiben tartatik meg, mely esetben a csáktornyai zenekar hangversenyt rendez. A hangversenyt táncz követi. A néptünnepély tiszta jövedelme a város szépítésére fog fordítottatni, mely célra való tekintetből a felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Gáspárics-obelisz.** E hét folyamán felállítatnak Leleplezési ünnepély nem fog tartatni, hanem ha az obeliszket körülvevő díszes vasrácsozat is elkészül és Gáspárics életére vonatkozó hiteles adatok mind megszeresztetnek s ezen adatok alapján hi teles életrajz magyar és horvát nyelven kiadható lesz: az obelisz ünnepélylyel megkoszoruztatik. Az obeliszk nagyon cinos és ügyes munka; becsületére válik Tersztenyák, perlaki születésű nagy-kanizsai kőfaragónak és művésznek s díszére Perlak városának.

— **Gáspárics-obeliszkre** legújabbán a Pecsornik Frigyes-féle vendéglő ászaltár saság hét frtot gyűjtött össze s küldött be szerkesztőségünkhez. Ez az újabb adomány a perlaki bizottsághoz lett áttéve mely összeggel együtt a csáktornyai bizottság gyűjtésének eredménye 179 frt 86 kr.

— **Csáktornyai állami tanítóképezdében** felvételre folyamodott száznál több növendék, kik közül felvételt mind a négy évfolyamra 97; még pedig az első osztályba 28, a másodikba 27, a harmadikba 25, a negyedikbe 17. A javítóvizsgálatok szept. 4-én lesznek. A jelentkezés 4-én és 5-ikén történik, a tanév 6-án kezdődik.

— **Írtasítás.** A helybeli községi elemi népiskolában a 1894-95. tanévi beiratások szeptember 1, 2 és 3-án reggel 8 órától déli 12-ig és délután 2-1ől 5-ig a népiskola harmadik osztályában fognak eszközöltetni. A beiratásnál minden szülő vagy helyettesen tartozik gyermeke keresztlevélét vagy születésének anyakönyvi kivonatát bemutatni; azt a t. szülők és gyermekeik érdekében kérjük. Az I-ső osztályba csak azon növendékek vételnek föl, kik életkoruk 6-ik évét 1894. évi szept. hó 1-ig már betöltötték. Az ünnepélyes isteni tisztelet szept. 4-én reggel 8 órakor leend, délután pedig a fölviteli- és pótvizsgálatok fognak megtartatni, melyek díjmentesek; pótvizsgát tehet — szülője vagy gyámja jelenlétében — 1 vagy 2 tantárgyból elégtelen (5-tös) jeggyel bíró növendék. A rendes időben meg nem jelenő tanulók úgy a pót-, mint a fölviteli vizsgálatoknál 2 frtnyi díjat fizetnek, mely összeg jótékony célra fordittatik. Vidéki tanulók 6 frt tandíjt fizetnek, mely összeg azonnal lefizetendő. A távolabb lakó szülőket tisztelettel figyelmeztetjük, hogy jövőben sem lesz megengedve a tanulóknak egész napon át az iskola épületben tartózkodni, miért is azok nappali elszállásáról gondoskodjanak jó előre, hogy az iskolába való járás akadálytalanul folyhassék. A miniszteri rendelet alapján fizetendő 15 krnyi összeg a t. szülőktől beiratás alkalmával fog beszédetni. Csáktornya, 1894. aug. 28. Az igazgatóság.

— **Képezdeli körtartáshoz** szükséges pékeutemény szállítását Rosenberg Lajos nyerte el, a ki egy 9 grammos zsemlyét 1³/₁₀ krajczárért, egy 125 grammos kenyéret 18 krajczárért ajánlott szállítani. A husnemű szállítására Nussy Mátyás adott

be legjutánvosabb ajánlatot, a ki a marha-, borju- és sertéshus kilóját 40 krajczárjával fogja szállítani. Beadatott összesen 5 ajánlat

— **Érdekében dr. W a s i c s** Gyula egyetemi tanár ur elnöklété alatt folyó évi szeptember hó 8-án délután 5 órakor a perlaki »Társas Kör« nagytermében értekezlet tartatik, melyre a »D. K. E.«-be belépett tagokat külön is meghívta a bizottság

— **Áthelyezés.** Wágner János csáktornyai áll. tanítóképezdel segédtanárt a kunfélegyházi áll. tanítóképezdéhez ugyanazon minőségben a vallás- és közoktatástügyi minister ur áthelyezte.

— **Masa-St. Marasztan** állami iskola fog a legközelebb felállítatni. Kir. tanfelügyelő mult vasárnap tárgyalt ebben az ügyben a helyszínen Oszterbueber László hirtokossal, akinek a házat szándékoznak erre a célra bérbe venni. Két tanítói állás fog itt szerveztetni. Ebbe az iskolába járnának a szt.-kereszt, mikófalvai és bányavári tanulók, kik szám szerint mintegy 150-en nem részesülnek az iskolázatás áldásáiban.

— **Zalamegyei önk. társulatszövetség** új titkára: Mayer István (Z.-Egerszeg) elnök, Ha'ós Mihály (A.-Lendva) alelnök, Nagy Antal (Z.-Egerszeg) titkár, Stefanecz József (Zala-Egerszeg) pénztárnok. Választmányi tagok: a) rendesek: Koháry József (Szt.-Gróth), Kudrczer György (Nagy-Kanizsa), Szeiverth Antal (Csáktornya), Póltz Pál (Keszthely), Kovács Gyula (Légrad), dr. Kelemen Károly (Sümegh), b) póttagok: Alszeghy Alajos (Csáktornya), Sztanovszky Nándor (Csesztreg), Hajdu György (Kis-Komárom), Tóth Sándor (Perlak) Pöszgár Gyula (Véged), Stárzsinzky György (Galambok), Kozáry Aurel (Zalabér).

— **Muraszombati gazdasági fiókegylet** a - vas megyei gazdasági egyesülettel karöltve folyó 1894. évi augusztus hó 24-én Muraszombaton — az országos vásár alkalmával — díjazással egybekötött nemzetközi jellegű lóvásárt rendezett abból a célból, hogy a lovak értékesítését előmozdítsa és serkentsse a gazdalközönséget, hogy mentől jobb minőségű lovak tenyésztésére törekedjék. A díjazásnál különös tekintettel voltak a nóri (muraközi) fajra, mely fajból a muraszombati gazdasági fiókegylet az 1896. évben rendezendő kiállításra jelölt néhány darabot. A millenniumi kiállításra kijelölt lovak tulajdonosai 1896 ig évig segélydíjt is fognak kapni, a kiállításra történendő szállítás költségeit pedig a megyei lötenyésztési választmány viseli.

— **Jagyenes csemeték** A földművelési minisztérium azoknak, a kik kopár vagy futóhomok területeket be akarnak erdősíteni, az idén is ingyen csemetéket juttat, a jelentkező épen csak a mérsékelt szállítási díjat viseli, a kik tehát e csemetékből részesülni akarnak, 50 kros bélyeggel ellátandó kérelmüket, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. nagyságu, mely talajnemhez tartozó terület, mely fajból való és hány éves csemetékkel óhajtanak betöltetni s továbbá, hogy a csemeték mily csim alatt, mely vasuti állomásra s a jövő év tavaszán avagy őszén küldendők-e, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett legkésőbb folyó évi december hó végéig a földművelési minisztériumnál adják be azt, hogy a kérdéses területnek közgazdasági szempontból való beerdősítése szükse-

ges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottság elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A kérvények benyújtására megszabott határidőn túl elkéve beérkező, avagy fentebbi kellékeknek meg nem felelően felszerelt folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

CSARNOK.

Sötét felhő . . .

Sötét felhő tornyosodik az égen,
Volt szeretőm, de elhagyott a héten.
Én Istenem, én teremőm;
Minek is van szerelem?
Vagy ha már van — ne lenne az
Soha-soha gyötrelmem!

Hűtlen babám; ne kinezd a szívemet!
Felejteni, úgy sem tudlak tégedet —
Én Istenem, én teremőm!
De sokat is szenvedek;
A mióta téged hűtlen,
Oly igazán szetlek . . .

Szépén szól az est-harangszó imára —
Belevegnyül egy kis leány sirása.
Olyan rémes ez a két hang
Együtttesen én nekem:
Én Istenem, én teremőm!
Minek is van szerelem!?

Farkas Károly.

A bánatos betyár.

Fakó lovam, csak előre!
Nem messze van a becsali csárda . . .
Három óra és egy negyed;
Ott leszünk, ott s ihatunk bujába!

Kökényszemű csaplárosné!
Értsük egymást gyönyörű angyalom!
Szénát, zabot a lovamnak,
Nekem meg bort, mert igen szomjazom

„Hej galambom, puszták fia!
Hosta Isten ilyen késő este . . .
Fakó lova, de tejtékos —
Hova hova? Talán ki a lesre.“

„Bort ide az Argyilusát!
Csaplárosné — eszem a zuzáját,
Három éve, hogy nem láttam:
Piross-pozsgás, kerekded orcáját.“

„Elég nem szép, hogy oly ritka
Vendégem lett — két, vagy három évben
— Lófuttában — egyszer néz meg —
S akkor is csak az éj sötétjében.“

Ne foytassa — szép csárdásné —
E szavait, az egekre kérem;
Bort ide már a kupába!
Enyhet, vigaszt csak ez nyujthat nekem.

„Ejnje szívem! de rosszul van —
Szabad tudnom, a lelkét mi bántja?
Talán bizony elhagyta a
Kökényszemű, szende Mariskája?!“

Hagyjuk, hagyjuk — ami e mult,
— Szép csárdásné, szívem violája!
Az már többé vissza nem jő;
Vesztünk fátyolt örökre reá! . . .

Vén czimbalmos, az áldódat!
Ne nyujtózz ott — a kályha sarokba! —

Csengő-pengő száraz fűdát
Tedd előmbe, ide az asztalra!

Megállj öreg! Igyunk előbb,
S aztán verjed est a nótát szépen:
„Bánatos a betyár nagyon,
Mert csillaga nem ragyog az égen.“

Farkas Károly.

Az öreg ló panasza.

(Az állatvédő egyesületnek).

Már mióta álldogálok!
Hideg, zord a levegő
És az eső csak úgy szakad,
De a gazdám még se jő.

Bent a meleg korcsmában ül
S iszik egyre; szomja nagy!
Engem pedig sötét éjjel
Éhen, somjan állni hagy.

Mért nem fogott engemet ki?
Istállóba mért nem vitt?
Mért kell nekem annyit állnom?
Mért kell nekem fáznom itt?

Minthogy nagyon öreg vagyok,
Nem törődik velem már;
Ha kidülök, ő nem bánja,
Hiszen értem már nem kár;

Ha intik, hogy jobban bánják
Velem, így szól és röhög:
„Ha fölfordul, majd veszek mást;
Olcsó ily vén lúfa dög!“

Jól esnék-e vén korában
Az én drága gazdámnak,
Ha más durva emberek majd
Vele is így bánának?

Sok évi hű szolgálatom
Jutalmául dögnék hiv;
Hogy lakhatik emberben ily
Háladatlan durva szív?

Thewrewk Árpád.

Mikor már késő.

— Rejz. —

Irta: Bibó Lajos.

Nem tűnt fel senkinek az egész városban,
hogy Ligeti Bélánának udvarlói vannak, kik kö-
rülrepedték a szép asszonyt, mint az éji lepke
a lobogó lángot.

A férj is megszokta, hogy nejjének udvarol-
janak, ez őt is ingerelte s tudta, hogy a sok üres
és mézes beszéd után, ő következik a sorra.

A kíváncsi szép asszony meg kimondha-
talanul szeretett kacérkodni a férfakkal, külö-
nösen Zádori Jenővel, egy komoly, magas, halo-
vány emberrel, ki veszedelmes vágygyal, szomjas
sóvárgással csüngött az ő beszédes, rózsaszínű
ajkain, hanem érthetetlenül gyáva, félnék. bátor-
talan volt.

Lett volna ezer alkalma hozzá s még sem
vallotta be eddig a szerelmét.

Egyszer azonban úgy ősz tájékon, mikor a
kert fal már pergették avult lombjait, ott sé-
tálgatott a szép asszonnyal a hársak alatt, ki
fáradtan dőlt bele a puha pázsitra ügyesen,
ingerlően, hogy a piczi, atlasz-czipőcsék inger-
lően kacérkodtak elő a redős ruha alól.

Zádori Jenő ki évek óta ábrándozott a
szép asszonyról, oda vetette magát a parányi
czipőcsék elé.

— Asszonyom, ha kinevet, ha elűz is maga
mellől, megvallom, hogy szeretem őt, meghalok
utána!

— Engem? . . . De hát Jenő, az Istenért,
honnan jut ehhez az őrült, bolond gondolathoz?
— s éles, csengő kacaja áthat a lombokon s
úgy verődik vissza a pavillon távoli faláról.

Zádori ez a bohókás kacaj megszédíti
egészen.

Merészen, szinte lehetetlen bátorsággal öleli
a szép asszonyt s összecsókolja a kezét, azo-
kat a dejes, ingerlő lártókat, a mi szomját még
inkább növeli, izgatja.

— Szeretem, imádom őt, Irma! . . .

— Soha! . . . soha! — kiált kipirultan Ligeti
Béláné s bágyadtan, kimerülten ismétli még egy-
szer, hogy: — soha!

Zádori megdöbben, homlokán végig borong
s hideg.

— Bocsásson meg, asszonyom, izgatott
voltam, hosszú évek titkos szenvedése adott okot
és alkalmat arra, hogy elfeledjem, miszerint ön-
nek férje van! . . .

A szép asszony feláll, kuszált haját rendbe
hozza s mosolygós arccal, ragyogó szemekkel
parancsolja:

— Most már menjen, rossz fiu, ne lássam
többet, haragszom magára!

Pedig nem haragszik.

Selyem szempillái alól nevetve néz a halo-
vány emberre s bucsuzól megszoritja a kezét.

Hanem aztán éjszakákon, magános estéken,
mikor a férje nincsen otthon, s ha véletlenül
mellette van is, száraz, unalmas, egyhangu üz-
leti dolgokkal mulattatja a szerelmes asszonyt,
sokszor eszébe jut a Jenő, a kinevetett, elutasít-
ott, megszégyenített ember. A hosszú téli esték
egyikén nagy, előkelő társaságot gyűjtött össze a
háznál, melyre meghívták Jenőt is, ki a Kende-
ressy családdal jelent meg s úgy mutatta be
magát, mint Kenderessy Margit vőlegényét.

Vőlegényét?

Ez a szó eserseres kinnal vonaglott végig
a szép asszony lelkén s akkor este szokatlanul
sokat táncolt Jenővel, szinte kényszerítette rá
az ifjut.

Margittal táncolhat még úgy is eleget,
velem soha!

— Asszonyom! . . .

— Ne vonakodjék, aztán meg beszélni is
szeretnék magával, még ma utoljára! — s vonta
magával az ifjut az egyik parányi mellékszobába,
melyben kellemes félhomály derengett.

— Irma!

— Jöjjön, most már én kérem, ne szól-
jon semmit.

Mikor magukra maradtak, a szép asszony
megragadta a Zádori kezét s oda borult a
keblére.

— Maga megcsalt engem, Jenő! Felhasz-
nált egy pillanatot életemből, hogy felkeltse alvó
érzelmeimet s mikor ezekkel már nem bírok,
akkor azt mondja hidegen részvéttel, hogy
megnősül, hogy boldogát tess mást! . . .

— Ezt akarta csak mondani, asszonyom?

— Jenő! . . .

Zádori arca tüzes és sötét lett s kalapja
után nyult, hogy véget vessen a komédiának.

— Maradjon! — mondotta hevesen az ass-
zony. — Mondjon le erről a házasságról s ma-
radjon nőtlen! . . . Jenő, én — szeretik
téged! . . .

Az ifjunak hideg mosoly vonaglott ajkán,
míg az asszony reménytelen hangon könyörgött.

Zádori nézte egy két percig a rimáncodó
nőt, ki a megsemmisülés örvényébe akart rohanni,
azután elhárította magáról az ölelő karokat.

— Asszonyom, sem én, sem ön, nem lehe-
tünk egymáséi soha! Önnek férje van, nekem
maholnap feleségem lesz! Hanem annyit
vigasztalásul mondhatok, hogy ma is szeretem,
mindig szeretni fogom!

Azután kilépett az ajtón, a komédiának
vége volt.

Kevesen tudták meg a világon, hogy akkor
éjszaka egy semmi asszonnyal kevesebb, egy
becsületes emberrel több lett.

De hát kit is érdekel az ilyen kicsi-
nyesség? . . .

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvkereskedése.

MEDJIMURJE

U uredniku može se svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve političke vijesti se sadržavaju u novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozefa urednika vu Čakovcu.

Uredništvo:

Kafitara Fischel Filipova kam se predplata i običane pošiljaju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 3 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Običane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i poučljivi list se puk. Izlazi svakotjednen jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Glavni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Gospodarstvo.

Fondanje grinte vu deteljišću.

Grinta se najčešće sfonda, ako se na kažarenom mestu vužge slama tak, da ne samo klica, nego i žilice ovog biljnog parasita izgore. Vnogi su si na ovaj način pomogli, ali ne zevsema. Saksonsko gospodarsko društvo izvršilo je vu ljetu 1892. jeden ovakov pokušaj (próbu) o fondanju grinte a da nije naméstih deteljica skvarjena. Na jednom deteljišću bilo je na više méstih grinte. Koncem meseca septembra, kad je tretja košnja dobljena i detelišće se ponovno zaselenilo, izvršena je próba fondanja grinte na ov način: Negašeno vapno, polije se sumpornom kiselinom tuliko, da se vapno zdrobi i postane drobno kak pepel. Ovim praškom posipana su karažena mésta grintom. Próba je ispala vrlo dobro, ar na karažnih méstah, deteljicah se je oporavila i rasla, a od grinte nije bilo niti traga na tih méstih. Kad je isto deteljišće ljeta 1893. pokošeno drugi put, opazila se na drugih méstah grinta, ali je ona hitro sa istim uspjehom sfondana. — Na posljedku ova je próba zvršavana na istom deteljišću za vréme najveće vrućine vu mesecu julušu, no onda je sginula sa grintom i deteljica.

Štepanje sada (voća).

Vu narodu je zločesta navada, da dozreli sad šteplje (strósi) iz dréva, čim se

isto ozledi i tim nije sposobno za čuvanje, a svun toga nemre se tak drago (skupo) prodati. Pažljivo činimo ovim prijatelje narodne, da opomenju narod, da nebi stepali sada, nego da ga nastoje sa dréva pobrati, ar ga je onda moći draže prodati

Luk čerlenes.

Luk čerlenec veckrat prek zime prepane ili rane na protuljetje praklje. Da ga od toga občuvamo, najbolje je, da ga vu jesen občaimo nad pečjom, da se dobro osuši. Tak isušeni luk spravimo na suho mesto, ter i vu aprilu i majušu neče se kliti.

Čuvanje orehov.

Orehe moremo čuveti i ljeto dni, ako im ostavimo zelenu ljusku, ter ih na tenko razastiremo, da se črez kojih četiri do šest tjednov presuše. Ovak osušene orehe spravimo vu pšenične pljeve i na suhu mesto, ter tak budu ostali zdravi i prek ljeto dni.

Dišeće jabuke.

Veckrat se dogodi, da najljepše jabuke nemaju pravoga mirisa (vugodne duhe). Da im se da vugoden miris, delaju vu južnoj Tirolskoj tak, da jabuke slože vu kista

(fersloge), i to jeden red suhoga bezgovoga ovéta itd. dok nie kista puna. Onda se freslog čvrsto zapre i za 4 do 5 tjednov dobiju jabuke vrlo vugoden miris.

Fondanje mišovi štakorov.

Nezdavnja opazil jd profesor Loeffler, da se poljski miši moreju izvratno fondati bacili mišjeg tifa (Mausetyphus), ter se ova procedura upotrebljava i pri fondanju domaćih mišev vu hižah, hambari itd. Vsi miši, koji se zaraze ovim bacillom, pvcirkaju i prenose zarazu na vse ostale miš, vu hiši ili hambaru. Sadržaj bacilla vu jednoj reagentnoj flašici poméša se sa sloju vu jednoj litri vode. Vu toj rastopini razmoči se běli kruh vu komadih od jeden i pol centimetra, koji se razhiče po najži ili hambaru gde su miši. Već za 8 do 14 danov zbetažaju gotovo vsi mi i ter vsaki dan moreš ih najti gotovo mrtvih na najži ili hambaru, pokedob se betežni miši počimlju grizti trupla mrtvih mišev, osobito mozga, zaraze se odmah i vu kratkom vremenu pogineju takaj. „Austrijanske poljodolske novine“ vu velike hvale postignute ovim sredstvom rezultate pri fondanju mišov. Mišji bacillus nije pogibeljen za druge živine, a pokedob vsi miši pokiblju na polju, a né vu luknjah, more se lahko konstatirati, koliko ih je sfondano i nije se bojati, da bi trupla mišov gnjila vu luknjah i pod podom hižah.

ZABAVA.

— Poslušni dobar navuk —

— Istinita pripovest —

Pred 10 po priliki. leti dosta imućes gospodar Heger Miška tužen dojde dimo iz gorice svojih. Zaiata ni se badava šalostil. Jer gorice, gde najbolše vino raslo, i koje još njegov otec, koj već počiva vu hladnom grobu sačil, i koje su lepi groš donesle k hiži, vezda su se počele sušiti. Već lani je opazil, da se traje počelo žutiti i sušiti, ali nije mislil, da bi to bila velika kakova pogibelj i da se vuništi sve.

Susud i kum njegov Čurilla Štef tlikajše ide dimo i pridružio k svojem kumu Miški, i veli: Kum, ali smo vragometno, Bog nas je jako pohodil, poginuti nam hoče sve; tu je još jedno leto tak, pak nebude kaple vina za piti a još menje za prodati. Za ista one vu pijančinu vučinjene kletve proti Bogu žule sa se vu nebesa i nesu mogle ostati bez kaštige. Ako nesmo znali poštvati božji dar, dakle vzal je Bog od nas. Kaj smo čineći vezda? Zemle sa nam dosta slabe, bar da nam seme zraste, tetka vremena živimo.

Zlo bude, je dragi kum, ali ja si budem već pomogel, da bude dobro. Ravno prek večera hodil je po seli nekakov židov, i propovedal, da kak lepi život je tam vu Ameriki i kak je lahko tam obogatiti. Zemlju, marvu sve za badavo dobi se, a niti porcije netreba plaćati. Meni je sve jedno gde god živim. Susud moj već proš dugo vremena, da naj mu prodam svoj grant, i mislim, da mi bude dobro platil. Prodam sve i otidem s celom familijom vu Ameriku i za par leta dojdem bogat dimo, za rodno mesto se niti najmenje ne žalostim.

Tak spominajući dostigli su domaćega plebanusa, koj je tolikajše iz polja išel dimo. Vu dim se spominata dragi fariniki, pita plebanus? i oni mu su rekli, vu čem su se dogovarali.

Čurilla, Čurilla, vi si vu dobrim ne terete glavu, ako je nesreća vu našim hataru, dakle zato treba ostaviti sve? i otiti vu tudjinu sreću iskat? Dakle ovu lepu domovinu, gde na i atari počivaju vekovečan san, koju su toliko ljubili, bi tako lahko šlovek ostavil? Ali nije sve zlato što se sveti. Mislite, da tam bez dela moći živeti, moguće pešeni vrbaci budu leteli vu usta? ne mislite na to da i tam ima šromakov, moguće više nego pri nas. Vas je za stalno netko na krivi put zapelal, jer ima dosta, koji za

svoj hasen vnoge zapelaju vu nesreću. Pazite, da se bez železa ne vlovite, jer za stalno budete oplakali svoj korak potle, ali bude već kesno. Ako već nas je pohodila nesreća nesmimo misliti na to, da kak leži ostavimo rodno mesto; nego da kak si sa marljivostjom brže pomogaemo.

Dakle dragi plebanus, pita Čurilla, čim da si nadomestimo gorice naše, koje su nam više nosile nego imanje?

Čim, pita plebanus? zasadimo sadovim drevom zemlju jabukami, šivami i drugim. Do vezda nišči se ne sbrigal za cepljenje sado vnoaga dreva, ali vezda bi dobro došlo, da imamo vu školi par jezer cepov, da vusadimo celi breg. Kaj mislite, nebi to lepi dohodak nosilo.

Bili, veli Čurilla, ali neje vredno se stem mučiti, imel sam ja par cepov a i vezda imam, ali niti nesam koštal sada šnjih. Niti se nedozori, već deca sve potrgaju, već mi je dosadilo se mučiti šnjimi. Naj mi veruju gosp. plebanus, pri nas se nesplati saditi cepe.

Žalostno, ako je tak, veli gosp. plebanus, ali dragi prijatelji, m si tu moći pomoći. Štrogo treba kašitgovati takovu djecu, koja kvar delaju. Ako bude svaki sadil, nebude nišči vu tudje diral.

Sredstvo proti senjcam.

Sredstvo proti stenjcam je vrlo jednostavno ali sigurno. Rastopinom od 7 grama čerlenog kromo-kalija u litri vode škropi se posteljina i drugo pohištvo, pak ih nestane.

KAJ JE NOVOGA?

Program o kraljevu boravku u septembru.

„Bud. Corr.“ javlja: Nezdavnja su priobćeni detalji o kraljevu putovanju meseca septembra, koji se naslađu pod puno istinom. Autentičan program glasi: Njegovo Veličanstvo stiglo bude 2. septembra ob 8 vuri u jutro iz Isla u Landskorn, gde bude pohodil neke etablissementa i bude nazočen vojnim vježbam. Dne 6. septembra na večer ob 7 vuri polazi kralj u Lemberg, kam dolazi 7. septembra ob 10 vuri 5 minut pred poldan. Stranjski vojni attachai ne budu spređjali kralja u Lemberg.

Dne 11. septembra na večer ob 8 vuri odhadja kralj iz Lemberga u Schönbrunn, kam stigne 12. septembra ob 1 vuri 35 minut po poldan. Drugi dan, 13. septembra nazočen bude kralj ob 10 vuri pred poldan odkriću spomenika „na uspomenu oslobođenja Beča od Turakah ljeta 1688.“ u stolnoj cirkvi.

Dne 15. septembra ob 8 vuri 13 minut na večer polazi kralj u Budimpeštu, gde bude u nedelju 16. septembra o poldan prijel delegacije. U pondjeljek 17. septembra ob 5 vuri 10 minut putuje kralj iz Budimpešte u Nagy-Maroš, kam dojde ob 6 vuri 10 minut. Šest minut kesneše stizu onamo iz Beča nadvojvoda Franc Salvator, princ Arnult bavarski i svi vojni attachai. Ob 12 vuri o poldan polaze svi u Balassa-Gyarmat, kamo stizu ob 4 vuri po poldan. Tu bude Njegovo Veličanstvo još istog dana primilo poklonstvo dvorskih dostojanstvenikah, klera, častništva, oblastih i deputacijah. Dne 18., 19., 20. i 21. septembra bude nazočen kralj velikim vojnim vježbam (manevrom) 4. i 6.

sbora ter 21. na večer ob 8 vuri 30 minut odputovati u Gödöllő na dugši boravek.“

Kraljica na Rivleri.

Protusi vna prvešnoj vješti, da Njzino Veličanstvo kraljica Jalkabeta putuje početkom septembra na Krf, javlja se denes, da je već vse pripravno za odlazek kraljice na Rivlieru, gde se ona bude na rtu Martiju kod Mentona nastanila. Kraljicu očkenuju onde već 4. ili 5. septembra.

Grofica Eugeniya Festetics.

Vu Islu je umrla 19. augusta, grofica Eugeniya Festetics, rođena grofica Erdödy, vdovica bivšeg mgjarskog ministra grofa Gjure Festeticsa, a poznatog sportsmana grofa Taisila Festeticsa. Bila je 88 ljet stara.

Magjarska magnatska hiža.

Sredinom meseca septembra zestali se budu na poziv predsedništva magjarske magnatske hiže sjedinjeni odbori pravosudja, gospodarstveni i politički, da večaju o zak. osnovana o recepiji zidovah, orsačkih matičah, vjerozakonu děce i slobodi vjeroizpovjesti. Zastupnik na magjarskom saboru, urednik klerikalnoga lista „Magyar Ailama, dr. Jožef Hortoványi polagai je pred svojimi galantaj skimi zbirati račun o svom zastupničkom delovanju, ter je tim povodom izjavil, da bude on i nadalje ostal nad strankami a pri tom bude odlučnim protivnikom vladinih predlogah za cirkveno-političke zeforme. On vezda nije zato, da se ustroji posebna katolička stranka. Nebude li pako osegurana autonomija katolikah, ter njihovo slobodno pravo razpolaganje s njihovim imetkom i njihovim znutresnjim odnošajima, onda bude 9 milijunah katolikah prišeiljno, da se sjedine i na političkom polju.

Novi orsački tajnik u magjarskom ministertvu znutresnjih poslov Eduard Reissig rukel je prigodom nastupa svoje dužnosti skupljenom činovničtvu govor, u kojem je iztakao potrebu upravne reforme. Nova uprava ima biti osnovana na liberalnih načelih, da

se uzmognu razviti gđćenite slobodćine za ivsakoga pojedinoga gradjana. Budimpeštanske bečke novine govore još uvijek o govoru gjurskoga biskupa Zalka povodom kraljevoga rođendana, ter oštro osudjuju visokoga cirkvenoga dostojanstvenika, ar da se je naudil osobu Nj. Veličanstva uměšati u svoju političko-klerikalno kritiku. Govor biskupa Zalka i kardinala Šlaucha međimtoga dokazaju, da biskupi ni vezda neće mirovati, već da će sberom i tvorom delati proti vplanju civilnoga braka (ženitba) u život, ter se zbog toga obratiti i na samo prestolle (trón us) Bude anda istinita věst nekih klerikalnih novinah, da velika većina kotrigov magjarskoga episkopata stalno odlučila nastaviti naj-energičniju akciju proti sankciji zakona o civilnoj ženitbi.

— Povodom previšnjega kraljevog rođendana držali su dva magjarski biskupi vrlo zanimive govore. Vu obojedem govoru prikazane su cirkveno-političke reforme kakti velika pogibelj po Magjarsku i narod. Velikovaradinski biskup, kardinal Schlauch, rekel je, da je vjerski i narodni kosmopolitizam ne samo pogibeljen po narod, već i po dostojanstvo vladara. — Gjurski biskup Zalka izteknuo je, kak je denešnji položaj pogibeljen po Magjarsku ter zaključil svoj govor ovimi rečmi: Od „je ili ne“ Nj. Veličanstva ovisi: hoće li u Magjarskoj biti mir ili ne!

— Vu nedelju polagalo je više magjarskih ablegatov račune o svom zastupničkom delovanju. Malone svi ablegati bavili su se sa cirkveno-političkim reformami. Kotrighi stranke neodvisnosti Meško i Šima vindicari su svojoj stranki vsu zaslugu za preobladanje liberalnih osnovah, ar da bi prez nje ostala vlada (kormanj) velikoj manjini. Budimpeštanske novinstvo osobito se bavi govorom, kaj ga je držal pred svojimi izborniki u Szatmáru ablegat Ugron, koji je kak je poznato akoprem kotrigh stranke neodvisnosti, glasoval proti cirkv-političkim reformam. On je oprvadaval svoje stanoste time, da je rekel, da se prvije svega mora osigurati autonomija katoličke cirkve. Civilska ženitba ruši moral i vjeru. On da je slobodu vjere, ali proti bezvjerstvu. Pri koncu govora je oštro napal vladu i ministra Kalnokyja.

Tako spominajući, dođu do selu i lepo se oprostiju od gosp. plebanuša.

Gospon plebanuš, koj je daveke se dobro hotel svojim farnikom, premišljava ovaj razgovor, kojeg je imel s Čurillom, i sam u sebi veli: ipak je čuden naš narod, kad neće uvideti hasnovitost sadovnog drava. Ja sam samo par let plebanuš ovdj pak kak je lepi vezda moj vrt, kojega sam čisto puatoga našel, kak se veselju deca, kad jim koju jaboku dajem, i betežniki kojim u zimi pošlem. Vidiju sve ovo, ipak nečekju saditi slive i jabuke. To nemore dugo tak ostati, ako me bude i truda stojalo, je ipak budem pokazal, da si človek more pomoći, ako hoće.

Kak je odlučil tak je vučnil Ponajpredi prošil je od obćine, da mu da funduš. On to zasadi s cepi i svaku nedelu po blagoslovu s decom ide u vrt i vuči je cepiti i kak se moraju presadivati. Stari ljudi su se smejali, jeden drugomu govoril, da je zabadavo svaki trud, ali ipak su potli videli, da je dobro, ako se deca takovog kaj vučiju.

Čurilla on nije hotel poslušnuti pametne reči, nego sve skup je prodal kaj je imel i oprostil se od poznatih preselil u Ameriku, gde je misil obogatiti.

Gospon plebanuš svojimi vučeniki je napredoval, odmah drugo leto je imal dve

jezere cepov ze razdeliti med farnike, koji su svoje puate gorice vezda s cepi zasadili. Svako leto pomalo zasadjivali s cepi, opazili su, da gosp. plebanuš imaju prav, jer su lepe peneze dobili za jabuke i slive.

Miška Heger Čurillov kum ide jedan put u varaš po poslu i nije hotel prazen dimo dojt, dan edoncse nekaj deci svoji. Ide i hoće kupiti par jabuk, istina i doma ima, ali ipak da budu ove se bole dopale domarom i pita počem trzi, čuje da svaka košta 2 kr. Na ove reči se začudi i veli, to je predrago, dojdite u moje selo dobite još lepše dve za jedan krajcar, pri nas ima toliko jabuk i sliv, da svinje hranimo šojimi, jer nemremo prodati jer smo malo predaleko od varaša. Trgovec pita za ime njegovo i sela i zapiše sebi.

Pod jesen zaista dojde trgovec u selo i pokupi sve jabuke i tak pomalo selo dojde na glas, a ljudi svako leto lepe peneze dobiju za sad. selo pomalo se tak pomagalo i nestalo slavnati krovov, jer su zidane hiže sve.

Jedanput Heger Miška s gosponom plebanušom i drugimi sedi pred svojom hižom i spominaju se za Čurilla Stefa, kad njim mali birovi donese jedno pismo iz poste.

Pismo je malo jako zapečaćeno zato svi veliju gosp. plebanuš; ovo pismo je moralo iz daleka dojt a gosp. plebanuš veli, prav velite, da iz daleka došlo, jer je iz Amerike. Jedan drugomu veli, da moguće piše Čurille Stefa, da je obogatio, zato su prošili gospou plebanuša, da neka im pročitaju. Pismo bilo je zaista od Čurille i ovako glasilo.

Dragi moj kum i dober sused!

Najpredi želim da Vas ovi par reči u celom familijom u najlepšim zdravljju najdu.

Dugo sam premišlaval, da Vam pišem, ali me skorom sram opisati vezdašnji moj stališ. Zakaj sam ne poslušal gospona plebanuša, da sam poslušnuo, nebi bil tak zalotan moj život vezda, serce me boli daleko u tudji zemli, med tudjimi ljudi jer kaj su god gospon plebanuš rekli, sve se obiatnilo. On koj me nagovorjo, da naj samo idem u svakako je od mene peneze izvabil na toliko, da sam došel u Ameriku, par forintov mi je samo ostalo a on me ostavil. Govoril mi je, da tam dobim badava zemlju, marilu, dolo, dobi to sve človek za peneze ako ima.

Kaj dakle, da sam čineći med ljudmi čij jezik nerazmim. Dime nemorem iti, jer me sram, nemam penez. Zena mi se mnogo

Prepuđajući varaš.

Luthe ov rodni grad (varaš) Eisleben čini se, bude podpuno prepal. Vu blizini varaša nahadja se najmre slano jezero od 4000 mekotab, koje je kupilo mansfeldsko rudarsko društvo, pokedob se pod jezerom nahadjaju velike naslage kamenitog vugljenja (lapora). Kak je društvo započelo radnje za izsusenje jezera, počela se je zemlja vu varašu i kolici tresti ter pucati, ter je vezda već vekši del hčah popucal (raspokal), dočim su nekoje već zevsema porušene i prepale.

Živet za pol litre ruma.

Vu Gramat Neusiedlu na gjurskoj zeljavnici vadljali su se dva dečki. Gustav Brauneber i Ivan Buchner, da Buchner nije moguci izpiti pol litre ruma na du-ak. Pokedob je Buchner već više put izpelal takov majsterštuk, pristal je na vadlingu i ov put vrlo rado. I zbilja istrošil je flašu na du-ak, ali kak ju je postavil na stol i hotel da prime očaju vadlinge, zrušil se je mrtev na zemlju.

Popovka.

Ljubcek tvoj.

Kaj si misli
I kaj želi,
Iakrno ti
O, veli, veli!

Nejma nigdi izvan tebe,
Veruj devo, koja mene
Mogla bi razveseliti,
Ali tuge od daliti.

Ti si meni obećala
Da buš verna mi ostala,
I da od vezda drugoga
Nikad nebudeš ljubila

Ja ću tebi verem biti,
Sve za volju učiniti,

Ako serce uvek tvoje
Ostati će same moje.

Tak hoće nam ljubav cvasti,
K tomu još i druge slasti,
Koje tebi ja svaki dan
Pribavit sam pripravjan.

Na te ljuba odgovori:

Sad ja istom pitam tebe,
Ljubiš li iz serca mene?
Onda nemoj već dvojiti,
Da si moj jedeni ti.

Moje serce, to je tvoje,
Tvoje serce pak je moje,
Moje srce neg bu tvoja,
A tvoja naveke moja.

Jeden drugog tak ljubiju,
Vu gornjim Medjumurju.

Fr. Csárics.

Nekaj za kratak čas.

Gospon: „Kak vidim, frajlica, pijete rado frizko mljeko?“

Frajlica: „Ter kak rado, osobito po ljetu, zato me morete nav k med kravami najti.“

Gospon: „Moja ljubljena Helena, budite samo strpljiva. Vaš gospon otec moraj bu nam ipak dati svoj blagoslov.“

Frajlica: „Blagoslov je, — ali peneze né!“

Gospa (vu štacunu): „Ali to nije nigdar prava elefantova kest!“

Trgovec: „Mislite, da je elefant imel mortu folijne zube?“

Gost: „Zakaj Vi ne date vun hititi onoga čoveka, ko, tolko larmu déla?“

Krčmar: „He, moj gospone, pri vezdašnjih sločestih vremenah moramo sparat sa pivci.“

Žganica jači i slabi.

Doktor: „Dederte, draga žena, naterite malomu vašemu sineku noge žganicom, i to s dobrom, — to mu bu ojačilo nogice.“

Mužata: „Jeli bu, gospon? A mojemu mužu od žganice noge nekak — — oslabe.“

Zlobnik.

Kaj ti hasni, brate,
Zlobne da si čudi?
Kad presiru tebe,
Prav i tvoji ljudi!

Priredil:

Glád Ferencz.

Prisega.

Sudec: „Pak bi se Vi podufali prisegnuti?“

Tolvaj: „Im bi ja rad videl na kaj neb ufal prisegnuti.“

Vukradjene hlače. Sudec veli obtuženiku: pokedob nemore se dokazati, da ste vukrao hlače, rešavate se obtužbe i morete otiti.

Obtuženik samo sed.

„Pak zakaj ne otidete?“

Obtuženik: „Prosim ponizno, tam od zadi stoji onaj gospon, kojem sam hlače vukral, pak se bojim, da nebi je na meni prepoznal.“

Skrbliva žena: „Gospo doktor: — muž m vu koziraj leži.“

Doktor: „Dobro, idem odmah.“

Žena: „Prosim ponizno još denes nek ne dođu.“

Doktor: „Zakaj ne?“

Žena: „Jer zutra moguć i kčer dobi, pak onda budu zajedno obedva poradi stroška menjeg vraćili.“

Herško Štef jedanput žalostan dojde dimo iz občinske hiže.

Žena pita: „Kaj ti ipak fali dragi muž?“

Muž: „Kak nebi bil žalostan, kad mi stari budemo morali biti soldati sve 60 leta.“

Žena: „No lepi soldat bude s tebe norca se mu napravi. Pak štím budeš isel vu boj?“

Muž: „S pučkom i sablom.“

Žena: „Im za tebe već nemaju oružje takov si.“

Muž: „Pitaš me skim bide mi šče? daklem s tvojem jezikom, jer pred njim za stalno pobegne neprijatelj.“

Suhi jezik.

Putuju dva vandravci, i jedan reče drugomu.

A. Čuješ, imam ti kaj za jesti?

B. Odgovori, imam suhi jezik.

A. A drugi odgovori, ja pak imam vino.

B. Opet pita, jeli si vnogo donesel, dakle daj, da koštam.

B. Ov pije i nazaj mu daje.

A. Daj dakle suhi jezik,

B. Vezda već nemam, jer sam ga na močil.

Priredil:

Kerleza Ignác.

Kerleza

plače po cele noći od žalosti. A ovoj žalosti ja sam zrok. Po vnogi prošnji dobil sam težaki posel, da tak od ranog jutra do kane večeri teško delajuč, svagdanji kruh priskrbim. Više ne želim bogat postati, veselim se, da imam svagdanji kruh.

Oh, kak bi blagoslivao onaj dan, kad bi stupil vu svoje redno mesto, i da Vas kum i druge poznate vidim i zagrlim i gosponu plebanušu, koga nesam hotel poslušnuti, ruku kušem.

Prosim Vas lepo, rečite dragim vu sel, da nek si od mene vzeuju peldu, jer nek si zapamatiju, da je doma bolša korica kruha, nego vu tadjini beli kolač.

Još jedan put Vas sve skupa pozdravljam i prosim, molite se dragomu Bogu, da mi dopusti još jedan put dojt dimo, da bu-pem bar vumreti mogel vu svojem rednom mestu.

Vu Ameriki 18. . .

Čurilla Štef
kum Vaš

Vai, koji su čali ovo žalostno pismo do-
zuse su se genuli i odlučili, da budu se skup
metali i poslali penoze za put Čurilli za

dojt dimo. Došal je srečno dimo Čurilla, ali sav potrt, da su ga komaj pripoznali. Gosp plebanuš veliju vezda, ako smo ga dimo od-pelali, naj mu damu i kruh. Ravno je bilo prazno polarsko mesto, to službu smu dali.

Čurilla stari više put vezda pripoveda vu svojem iselu naveka veli, draga deca kak se budete morali mučiti goder, zato nemislite nigdar ostaviti svoju domovinu.

Selo koje bilo siromaško jer vu gorice prepale, opet je postalo dobro stojeće po nastojaju gosp. plebanuša, čij spomenek još dan danas živi med ljudmi, i blagoslivaju njega mnoga mesta, koj počiva vu črnoj materi zemli vu hladnom grobu.

Zato dragi moj, koj budeš čital ovu istinitu pripovest, jer skojim se to pripetilo on sam mi je to sve prepovedal porabiti, da je dobro naveke poslušnuti poglavare, koji dobro nam hoćeju.

MURAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Hirdetvényt:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELKŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztii önszegélyző szövetség«, a »Csaktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetéseket még elfogadják:
Budapest: Goldberger A. V. és
Kokstein B. hird. irad. Bácsón:
Schalek H., Dukas M., Oppalik A.,
Daube G. L. és társai és Herndl,
Brünben: Stern M.

Nyitlér: postakora 10 kr.

Gaspárich-émlék felállításának ünnepén.

Az eszme testet öltött! Ott áll Perlak városának a placzán a díszes márvány emlékoszlop!

Egy szegény, muraközi horvát szülőtől származott egyszerű szerzetes emlékének obeliszkot állítottak saját hazafias földie azért, mert a magyar haza szabadságáért mártírhalt szenvedett.

Egy csaktornyai lelkes aasztaltársaság kezdeményezésére s annak, valamint a perlaki bizottságnak buzgólkodása folytán a magyar nyelvű értelmiségen kívül horvát ajkú iskolagyermek, lakodalmas nép, egyszerű szántó-vető emberek, szülő földüktől távol lakó muraköziek, ismerősök, jóbarátok, küldötték filléreiket a gyűjtőbizottsághoz, hogy segítségére legyenek a hazafias ügynek.

S erre a tényre dobban meg hangosabban a magyar szív, ebben találjuk mi az obeliszknek a leghatalmasabb erejét, ebben azt a varázst, mely minket muraközi magyarságot további munkára serkent, további teendőkre hevít.

Nem kért a bizottság ezeket a néptől, csak fillérek, s e fillérek többet érnek a haza oltárán, mint a szegény gazdagoknak minden vagyona. A muraközi nép fillérei igaz tanujelűei annak, hogy a Dráva és a Mura mentén lakó népben magyar szív dobog; ezekben az összegyűlt fillérekben tengernyi érzelem és igaz hazaszeretet rejlik; igaz gyöngyök ezek a haza oltárán!

Egy szegény szerzetes megvetette földi nyugalmát megvetette az életet azért, hogy a haza iránti szeretben előttünk, Muraköziek előtt mind örökkön égő fátyla gyanánt világítson! Ne kutassátok tehát élettörténete részleteit! Hát nem elég nektek az, hogy a hazáért halt meg? Ne merészeljétek fürkészní az Isenség létét, ne a szív rejtelmét, ne a hazaszeretet édes titkát! Higyjétek, s a hit boldogítani fog benneteket! Gaspárich hitt a haza jövőjében, s e hit boldoggá tette őt a halálban; mi is hiszünk Gaspárich tetteinek nemes és szent céljaiban, s e hit boldogít bennünket az ő emlékkövének felállításában. Gaspárichnak ellenségei előtt egyetlen nagy bűne volt, hogy véghetetlenül szerette a magyar hazát s előttünk nincs nagyobb érdeme, mint hogy magyar hazájáért meghalt. Ez nem lehet bűn, ez csak erény lehet s mi nem tisztelünk mást Gaspárichban, mint a magyar hazaszeretet eszméjének muraközi mintaképét.

Három szent eszme vezérli az igazi magyar embert életében: az Isten, a Ki-

rály és a Haza iránti tisztelet és szeretet. Ez a háromegyet szeretet vezet bennünket is lelkileg Gaspárich emlékkövéhez. A Mindenek Alkotója iránti imádás és örök szeretet, a ki szívünket és elménket a hazaszeretetre teremtette, a felkent magyar király iránt való feltétlen hűség érzete, a ki jogainknak és szabadságunknak a legelső védelmezője és mindnyájunk legjobb ura és atyja, s drága jó magyar hazánknak a szeretete, mely minket ápol, nevel, eltart s mely majdan hantjával eltakar.

Vándor! — Ha majdan ezen, a muraközi nép és közönség hazafias érzete által állított és megszentelt emlékkö előtt megállasz, gyuljon fel a te kebledben is a hazaszeretet lángja, mely érzet, bátorítson téged küzdelmeidben, legyen szomjuságod eloltója, éhséged csillapítója, fáradságod enyhítője s vezérlő csillagod utalidon!

S mi Muraköziek, ha e megszentelt helyhez sarándokolunk, merítünk erőt és kitartást a magyar haza iránti kötelességeink teljesítésében, hogy megvalósuljon Gaspárich boldog emlékt hazánkfia és földink amaz utolsó kívánsága és reménye:

„Éljen a haza! — És a haza élni fog!”

Gaspárich Márk emlékezete.

Ha az, ki a test és lélek nyugalmát, erejét, lelkét és mindenét a hazának szentelte; ki a haza boldogságáért küzdött szóval, tettel és fegyverrel; ki bármily pillanatban kész volt hazájáért száz halált szenvedni, az meghozta áldozatát, a hazának: úgy Gaspárich Márk, a hazának sokáig elfeledett mártirja, tisztesen adó zott mindenből; mert nemcsak a test és lélek nyugalmát, boldogságát és mindenét, mivel e földön birt. vagy bírhatott volna, hanem Isten legdrágább hagyományát, életét is áldozatul nyújtá a hazáért.

Gaspárich, a barát, hazafi volt, olyan hazafi, ki megérdemli, hogy az utódok hallhatatlanná tegyék nevét abban a hazában, melyhez való szeretetét vérével pecsételte meg.

Más világ, más idők voltak akkor.

Hogy a magyar nemzet sok százados fényes napja lealkonyodott, a szolgaság átkos sötéttségében egymás után hulltak alá a magyarok fényes csillagai. Ilyen csillag volt Gaspárich is; kisebb ugyan a nagyoknál, de fényes abban a körben, mely ő neki jutott.

Bár napunk újra felvirradt azóta és fényes arca, áldó kezével, boldogságot áraszt fia hajlékába, de gyakran az emlékezet gyászos fellege vonul el fölöttünk.

Ragyogjon az a nap még sokáig fényesen, had tünjenek tova ama bántó érzelmek és hadd áldja a magyar a legigazabb királyt.

1893. márczius 31 én, Csaktornyan, az ugynevezett »Vasasztal« társaság körében pendült meg az az eszme, hogy Gaspárich Márknak, Muraköz vértanujának dráva egyházi szülőházát emléktáblával jelöljék meg. Az eszme megpendítői azon év június 7 én gyűlést tartván, bizottsággá alakultak és adakozásra szólították fel Muraköz közönségét, miben szintén maguk járván legelől.

Az eszme élénk visszhangra kelt és gyorsan bejárta egész Muraközt. Sőt az első felhívásra nagyobb összeg gyűlt egybe, mint a mennyibe az emléktábla került volna. U eszme vettették tehát fel, hogy ne csak emléktáblát készíttessenek, de emlékoszloppal jelöljék ama helyet is, hol a vértanu hazája érdekében először fellépett.

Ez a hely a perlaki templom előtt levő tér volt.

Folytatták tehát a gyűjtést az időközben Perlakon alakult másik szoborbizottsággal és a szükséges összeg a meghatározott időre összegyűlt.

Az emlékoszlop ruskitterai márványból készült, 3 méter magas, gulaalakú. Homlokzatán babér és cserkoszoru közt keresztbe fektetve a vértanu szimbolikus keresztje és kardja van kifaragva; alul pedig a következő felirat van a négy oldalra elosztva:

„Gaspárich Márk szent Ferencz-rendi szerzetesnek. 1810—1853. — A magyar szabadság muraközi vértanujának. — Muraköz közönsége. — Éljen ... és élni fog a haza!”

Az emlékoszlopot Tersztenyák Bódog, perlaki származású, nagykanizsai szobrász készítette. Ünnepléses leleplezése folyó évi szeptember 8-án tartatott meg.

Dráva Egyházi szülőházát, az ugynevezett »Gaspárich házat« emléktáblával jelölték meg. Az emléktáblára a következő sorok véstettek:

„Itt Született Gaspárich Márk Kilit, szent Ferencz-rendi szerzetes. A magyar szabadságért vértanu halált szenvedett. Pozsonyban 1853. szeptember 2-án.”

Gaspárich Márk életrajzát a következőkben adjuk:

Gaspárich Márk, szerzetes néven Kilit, született Dráva-Egyházon, Muraköbän, 1810. április 7-én, horvát ajkú szülőtől. Atyja: Sebestyén és anyja Szerpák Ilona.

Az ifju szívében a vallásosság gyöngyeit már korán csepegtették be. Kicsi korában otthon, később nagyobb korában Nagy Kanizsán, hol a gymnásium alsó osztályait végezte, az édes anyja által meg-

kezdti vallásos uton haladt tovább. Tanulmányainak egy részét itt befejezván, hazament szüleihez és részint otthon, részint a mezőn segédkezett azok dolgában. Egy nap kukoriczát tört a flu, s este hogy hazament, a vállalai fájtak. Egyet gondolt és másnap összeszedvén könyveit, visszament Kanissára. Itt kivévén bizonyítványát, Veszprémbe ment s 1827. október 23-án a boldogságos Sztizről nevezett szent Ferencz-rendi szerzetbe lépett.

A legtöbb ifju neve ilyenkor elenyészik a zárda csendes magányában, Gáspáriché nem. Ő a fáradságot már megszokva, sokszor ejt napot egygyé véve dolgozott. Olvasott, írt, ha néhány percznyi szabad ideje volt. Különösen nagy hévvel olvasgatta a nem régiben ujjászületett magyar irodalom termékeit.

Ki tudja; ha a szabadságharcz közbe nem jő, talán szellemi harcosaink egyik vezéralakjává lett volna.

Még tanulmányai közben önképző munkásságát már oly magasra emelte, hogy az 1833-ban megjelent »Sollen wir Magyarren werden« című röpiratra meggyőző czáfolatot írt és azt Széchenyi István grófnak is bemutatott, ki arról elismerőleg nyilatkozott. Művei azonban hihetőség az ifju szerzetes szerénysége miatt, ekkor még nem jelentek meg nyomtatásban. később pedig más országos események akadályozták azt.

1833-ban, április 18-án a nagy emléktű b. Szepessy Ignác pécsei püspök által Pozsonyban áldozárrá szenteltetett.

Milyen véletlen összejártása a sorsnak. Egy, ugyanazon városban szenteltetett föl, ott hajtották rajta végre a degradációt és ott lett fölvatva vértanuvá is.

Tanulmányainak befejezése után 1834-ben Türjére küldték segédlelkésznek. Ezen minőségében még a következő helyeken találjuk: 1835 től 1837-ig Pesten. 1838-ban pedig Szt.-Antalon, de itt nem sokáig maradt, mert az 1838-iki nagy árviz által sújtott pestieknek lelki vigasztalául küldték őt. Csak itt tűnt fel valójában Gáspárich Márk. A vész, a pusztulás közepett a rombadült város lakói ezren, meg ezren már a kétségbeesés szélén állottak. Tulvilági segélyként jött tehát Gáspárich tünteményes szava a hivek segítségére. Osztály és valláskülönbség nélkül járultak a Ferencziek templomába »Gáspárich barát« szónoklatát hallani, s a ki hallotta, megnyugodott szerencsétlen sorsában. Ujra vigaszt és bátorságot nyert és a jövő boldogabb reménye megedzette erőit.

A vész multával ismét visszament Szt.-Antalra, a Csallóközbe. Itt egyszerűbb és nyugodtabb életű lévén, egyházi beszédeit dezte és a midőn 1839-ben ismét Pestre küldetett, azoknak egy kötetét sajtó alá bocsátotta.*

Nagy gonddal, éles ítélő tehetséggel és szorgalommal összeállított eme művének folytatása azonban nem lett. Másnemű szépirodalmi dolgozatai azonban többször jelentek meg az akkor létező lapokban, sőt egynek, az Orosz József által szerkesztett »Hírnök«-nek állandó munkatársa volt.

1840-ben Székes-Fehérvárra helyezték át, hol az 1843-ik év végéig maradt. Itt léte alkalmával a hívőknek oly nagy bámulatát és szeretetét vívta ki, hogy mindenki csak »szent barát«-nak nevezte.

(* »Az Ur, Igazság És Élet, Vagy Is A Megváltó Széles Leleke Szeretetében És Igazságában, Melyet Több Beszédekben Hallgatóval Ismertette Gáspárich Kilit, Sz. Ferencz Rendi Szerzetes És Hitészónok. Pesten, 1839. Beimel József Betáival.« (Aldor Imre. Egy elfeledett vértanu.)

A már széltobb körben ismert Gáspárich Fehérvárról 1844-ben Szombathelyre küldetett.

Előjáróinak valódi szónokot kellett ide küldenie, mert a szombathelyi előde, Gegő Elek Niczefer, jeles szónok volt. Gáspárichban nem is csalódtak. Helyét derekasan megállotta, s az előbbi szónok helyét is teljesen betöltötte.

Szombathelyről Német-Ujvárra helyezték.

Ezen áthelyeztetés valami büntetésből történt, mivel előbbeni állomásaihoz képest ez jelentéktlenebb hely volt. A ki azonban ismeri a szerzetes rendek szigorú és sokszvr szörszálhasogató törvényeit, az nem fog csudálkozni, ha ez egy olyan szabad lelkű, fölvilágosodott és szabadságszerető férfiúval történik, mint Gáspárich Márk.

Ezen áthelyeztetése mélyen bántotta az önértetes szerzetes lelkét és állomásától 1847-ben, miután a kért szabadságot megkapta, eltávozott, hogy édes anyját, kire a távolból is mindig a leghálásabb szeretettel gondolt, meglátogassa. Ezen idő tájban halt meg édes atya is. Vágyott talán látni szülőföldjét is, és találkozni gyermekkori társaival. Az volt talán a czélja, hogy még egyszer látva, megnézve mindent, szívébe véssze ennek a földnek minden részét, hogy újra elvonulva kolostora szent magányába, vigyen magával emléket, melyekhez gondolatait haláláig fűzhesse.

De sorsa másképp volt megírva; neki nem a csendes magány; — magasztosabb sors jutott.

Itthon más életet, más világot talált a férfi, mint mikor az ifju azt elhagyta.

Az egész hazában elterjedt reform mozgalmak nagy változást idéztek elő mindenütt. A jobbagység eltűnt: megszűnt nemesség és parasztság lenni. Ur és szegény egyenlő fia lett a hazának.

A szabadság éltető légkörében a haza gyorsan fejlődésének indult. De mielőtt az új élet jótéteményeit jobban élvezhette volna, az alávaló cselszövés, s a kaján irigység által támasztott vihar letörte az ezer éves, de megiljodott nemzetet.

A bécsi kamarilla cselszövényei ellenünk ingerlek eddig békés horvát testvéreinket; lázadásba vivék délen a szerbeket, Erdélyben az oláhokat, fönt északon a tótok egy részét. Házát sem épithette föl a magyar, máris tüztől kelle azt oltalmaznia.

Egy végtelen »jaj« hatott végig a hazán és megkezdődött a nemzetek harcában legszentebb szabadságharcz.

Gáspárichot a haza sorsának e vészes fordulata itthon találta.

Itt, kétfelül is közel a határhoz. szűk ség volt egy apostolra, ki szülőföldjének szeretett testvéreit a haza szent szeretetére intse. Itt maradt tehát és nem hagyta el azt, s többé nem is ment vissza szerzetébe.

Keresztet ragadott kezébe, mint egykor szerzetesrendü társa, Kapisztrán, és föl-emelte szavát Muraköz népeire.

Még élnek többen itt Muraközben, leg-többen Perlakon, kik Gáspárich gyujtó beszédeit hallották.*

Misét mondott a templomban, az alatt kérvén ki munkájához a Mindenható segítségét, majd a templomból kijövő közönsé-

(* Ezen a helyen áll az emlékoszlop.)

get követve, maga körül gyűjtötte azokat és intette, figyelmeztette őket a haza szeretetére. Baljával magasra tartván a keresztet, jobbával pedig reámutatva mondá:

»*Él a hazát szereti, Istent szereti; ki el-dulja a hazát, azt megvált az Isten!*

És Muraköz magyarnak vallotta magát, az volt, az maradt: harczolt a nemzeti szent ügyért, szenvedett az elbukás után.

(Vége köv.)

Különfélék.

— *Üdvözlők* kerületünk szeretett ország képviselőjét dr. Wlassits Gyula ur Ó Nagyságát a csáktornyai választókerületben! — Legyenek a körünkben töltött napok oly kedvesek, mint a milyen öröm fogja el keblünket a viszontlátás napjaiban! Iránta érzett tiszteletünk és szeretetünk igaz, őszinte és általános, hisz Ő nemcsak a mi örömünk és büszkeségünk, hanem az egész hazáé és a tudományos világé. Isten hozta körünkbe! Isten tartsa soká!

— *Hajtrénd* e hó 9-én Csáktornyán: 1. D. e. kilencz óra után gyülekezés a városházánál, innen kivonulás a képezdéhez 1/2, 10 órakor. 2. Tíz órakor a képviselő ur fogadtatása és bevonulás. 3. Tisztelegések. 4. Délben bankett a »Hattyuban«. 5. Délután 2 óra után a népiünnepély kezdete jó idő esetén.

— *Tanítóválasztás.* A draskoveczi róm. kath. iskolához Sray Ferencz okl. tanító, a csáktornyai tanítóképezdének m. tanévben végzett növendéke választatott meg tanítóul.

— *Mura-Szt. Mártonból* írják, hogy ott mult vasárnap, Fekete Géza okl. tanító rendes tanítóvá egyhangulag megválasztatott.

— *Elasztelt választópolgárok!* Wlassits Gyula dr. ur, kerületünk országos képviselője folyó hó 9-én, vasárnap Csáktornyára érkezik. A fogadtatásra megalakult nagybizottság megbízásából van szerencsénk erről a t. választóközönséget asszal a megjegyzéssel értesíteni, hogy t. képviselőnk a választók vasárnap, reggeli 9 órakor, a tanítóképző-intézet előtt való téren fogadják. E czélból a nagybizottság, — melynek zömét a város képviselőtestülete képezi, — 9 óra előtt a város tanács-termében gyülekezik és kivonul innen, élén a városbíró urral, az említett intézet elé, hogy bevárja képviselőjét, ki Perlakról jön s hogy városbeli lakására innen elkísérje. A képviselő urnak méltó fogadtatása megtisztelő magára a polgárságra is; fölkerjük tehát ez okból a t. választóközönséget, hogy a fogadtatásra minél tömegesebben megjelenjen sziveskedjék. Csáktornya, 1894. szeptember 4-én. Hazafiui üdvözléssel! A végrehajtó-bizottság.

— *Értelmesítők figyelmébe!* A nagyméltóságú magyar királyi földművelésügyi miniszterium által a mura-vidéki Nóri fajtára engedélyezett lótenyésztési jutalomdíjazás az alsó-lendvai járásra nézve Alsó-Lendván folyó 1894. évi szeptember hó 18-án délelőtt 10 órakor, — a csáktornyai és perlaki járásokra nézve pedig Csáktornyán folyó évi szeptember hó 19-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni. — Jutalomdíjakban részesítettnek a nevezett járásokban nevelt oly 1 és 2 — illetve 1 1/2 és 2 1/2 éves Nóri fajta kancza és méncsi-

kök, melynek a bíráló bizottság által jutalmazásra érdemeseknek találtnak. Az egyes jutalom díjak a bíráló bizottság által megállapítandó összegekben osztatnak ki az illető tulajdonosoknak. A díjazásra elővezetendő csikó f. évi szeptember hó 17-éig az alsó-lendvai illetve csáktornyai főszolgabírói hivatalnál bejelentendők a tulajdonos nevének és lakhelyének, az elővezetendő csikó korának és származásának — illetve az apamén és anyakanczának meg előléésével. Kelt Zala Egerszegén, 1894. évi augusztus hó 26-án. Zalamegye lötenyész-bizottsága.

Perlakról folyó hó 6-áról értesítenek bennünket, hogy ott egy a Gáspárich-émlék leleplezésére, valamint orsz. képviselőnk fogadtatására nagy előkészületek történnek. Az ünnepély sorrendje a következőleg állapított meg: Szeptember 8-án d. u. fél 4 órakor a mura királyi vasuti állomáson orsz. képviselőnk Szabó Imre földbirtokos üdvözl. Innen banderium és kocsisokkal bevonulnak Perlakra. A képviselő ur mint a város vendége, a városházánál száll le, itt a városbíró üdvözl. 4 és fél órakor lesz a Gasparich emlék leleplezése. A leleplezés ünnepélyét Perlak város képviselő-testülete rendezti a következő programmal: 1. Tóth Sándor alkalmi beszédet mond. 2. Kele György alkalmi ódát szaval. 3. Glavina András Gáspárich életét ismerteti. 4. Gáspárich Vincze magyar és horvát nyelven Gáspárich család részéről mond köszönetet. 5. Az emlékbizottság átadja a város közönségének az obeliszket. 6. A városbíró átveszi azt. — D u. 5 órakor a D. T. K. E. ügyében dr. Wlassits Gyula képviselő ur elnöklése alatt gyűlés tartatik. 6 órakor képviselő ur a tisztelgő küldöttségeket fogadja. 8 órakor társasvacsora.

— **A helybeli kereskedő ifjak önképző** egylete helyiségében f. hó 16-án Zrinyi Károly polg. isk. tanár felolvasást tart. — A felolvasás után Fodor ur Kiss József »Jehovah« című költeményét szavalja — Az előadás után zene. A rendes pártoló és kültagok, valamint ezek családja szívesen látatnak.

— **Hazai hírek.** A nyolczadik nemzetközi közegészségügyi és demografiai kongresszus Budapestén tartja ülését; a kétezernyi főre menő vendégeket nagy ünnepségekkel fogadták a fővárosban. — A nagy kikindai gimnázium alapítására begyűlt félmilliónyi összeg felületes gazdálkodás révén elkallódott. — Zentán huszonöt ezer frt. költséggel halastavat szándékosnak készíttetni. — Gyula mellett a fűzei pusztán egy veszett eb több tehenet s egy bikát összemart mikor a rettenetes nyavalya a bikán kitört, ez négy gulyát harapdált össze s több emberben okozott kárt, mire lelőtték. — Székesszékén v. árott egy Solcz Ödön nevű kispapot szédülés miatt letartóztattak s mint katonaszökevény is elítéltetett. — Kossuth szobrára eddig kétszáz ezer frton felül gyűlt össze. — A Hortobágyon Tóth János csikóst egy szilaj ló össze-törte, csak holttestére akadtak rá.

— **Felhívás a gyümölcstermesztőknek.** Az országos magyar gazdasági egyesület most azon dolgozik, hogy egy könyvben összegyűjtse az ország nevezetesebb gyümölcs-termesztőinek neveit, lakásukat, valamint azt, hogy miféle gyümölcsből és évente mennyit természetnek. Ez a könyv nem csak arra való lesz, hogy itthon tudjuk mink van, de a külföldi kereskedők is, a ki gyümölcsöt akarna nálunk venni, tudhassa, hogy hova forduljon. Ugy hiszszük, hogy nemcsak egyes termesztőket vesznek jegyzékbe, de szívesen látják az olyan községeket is, a hol több kisebb gazdánál kapni egyforma és jó fajtájú gyümölcsöt,

olyat, a melyet érdemes külföldre kivinni akár mint asztali gyümölcsöt, akár ha sok van és elég olcsó, mint gyümölcsbornak valót is. Hogy hogyan kell a dolgot bejelenteni, azt megírja az országos magyar gazdasági egyesület (Budapest, üllői-ut Köztelek, ha ez iránt levelező lapon kérdéstesznek hozzá

— **Schunda K. J.** csász. és kir. udvari hangszergyáros, a közel egy fél század óta fejjálló üzletét zeneműkereskedéssel és kiadással hozta kapcsolatba. Ennek vezetésével Menner Sándor urat bizta meg, a ki már 13 év óta e téren üzletvezetői minőségben működött. Schunda urnak jó hírneve elég garanciát nyújt, hogy új vállalata is a mai kor igényeit minden tekintetben ki fogja elégíteni.

CSARNOK.

Gáspárits emlékezete.

(Alkalmi óda.)

Muraköz népe ma ünnepel,
Földobog itt a honfi kebel,
Áldozni jött el szép hazánk neked:
Vértanudat s engi itt a dal,
Ez az ünnep, e fény diadal
Imádja a te drága szent neved.

Bus idők emléke e szobor,
Itt bánat és öröm összefoly:
Fájdalomról beszél a mult ezen;
De nem folyt a vértanu vére
Hiába, mert a gyász helyébe
Öröm könnyet hullat im a jelen.

Dicső halott, nemzet-vértanu;
Szeretni a hazát megtanul
Tőled e nép, hős lelked itt ragyog,
Mint szövétnek örök időn át,
Büszkén tekint az ivadék rád:
Általad lett nemesebb és nagyobb.

Prófétaként nehéz időben
Te vezetted a népet itten,
Mint Istenszó, úgy hatott lángszavad:
Mit hirdettél legazentebb a tan:
A hazáért küzdeni bátran
És meghalni, ez legezebb föladat.

Téged e hon szentjei közt nevez,
Muraköznek a legezebb kincse lesz
Az emléked; ide sarándokol
Igaz fia kegyelet végett
Hazaívá avatta véred,
Honszeretet oltára e szobor.

Boruljunk le itt mi honfiak!
S lelktünk a tiszta öröm miatt
Hálaimát rebegjen e helyen:
Hogy itt a határon őrtízet
Álljon a szent hazaszeretet
S ez minket is hőskökké szenteljen.

Kele György.

Közgazdaság.

Cognaciparunk haladása

(Az Eszterházy-féle cognac-gyár.)

Kevés cikkben emelkedett a fogyasztás aránylag oly nagy mértékben nálunk, mint a cognacban. És miként a magyar ipar minden modern cikkre ugyasólván rávetette magát, úgy nekitekűdt a cognactermelésnek és aránylag rövid idő alatt e cikkben is óriási verseny fejlődött ki.

Ez a verseny nem mindig a legtisztább esaközökkel dolgozott s egyik-másik előtérbe nyomuló cégnek — ha lehetett volna — minden rosszat ráfogott volna.

Ezt tudva, bizonyos kíváncsisággal fogadtam el egyik régi nagyrabecsült barátom meghívását, hogy a gróf Eszterházy-féle cognacgyár-részvénytársaság telepét tekintsem meg.

Az első, a miről ez alkalommal meggyőződtem, az — a mit a nagy közönség bizonyára nem tud, — hogy a társaság részvényei (8200 darab 100 forintos, = 640.000 korona teljesen befizetett részvény) a legelőkelőbb kereskedők kezeli között van. Olyanok kezében, a kik a legkiválóbb intézetek élén is szerepelnek s a kiknek kereskedelmi ügyekben nálunk döntő szavuk van.

Ebből még bizalmat merítve, megtekintetem a termelést magát, mely ugyanazon rendszer szerint történik, a melyet a Cognac-városbeli legelső gyárak követnek. A kezelés tisztasága semmi kétséget nem hagy fenn s a termelés jelentény aránya biztosíték arra nézve, hogy a nagy kereslet mellett is jókora mennyiség marad meg mint ó cognac, mely az évek számaival tudvalevőleg értékben folyvást növekedik.

A termelés arányai is nagyobb szerűek. Egy külön borpinoze a társaság feldolgozásra kerülő jó minőségű borainak nagy mennyiségét foglalja magában, oly mennyiséget, melyhez hasonlót kevés előkelő bortermelő tud ma a fővárosban fölmutatni. A termelt kész cognac egy külön nagyszabású pinczében van, melynek 10 tól egész 80 hektolitert tartalmazó hordói az 1-4 csillagos, s ehhez képest minőségben folyvást javuló italt foglalják magukban, három nagy hajó s ezek mellékfolyosói tele vannak ilyen hordókkal, melyek számozva és felszillagosva rejtik magukban a jó, jobb, legjobb és legeslegjobb minőségű árut, a miből önként következik, hogy a jó a legelső fokozat, mely ezekre ráillik. S a ki ebben kételkednék, annak kérelmére megnyílik bármely önként kizemelheto hordónak nagy vagy apró csapja s a gyöngyöző ital megízlése után érvényesül az a meggyőződés, hogy e társaság a cognacjával a versenyképesség igen magas fokára emelte nálunk a cognac-gyárat.

Bizonyosság erre nézve a társaság főkönyve, mely első sorban igazolja, hogy a főváros és az ország legelőkelőbb kereskedői tartoznak állandó megrendelői közé, mert az egyes tételek szerint a megrendelések gyakorta ismétlődnek; a mi kétségtelen jele annak, hogy a kereskedő és a fogyasztó közönség igényei ki lettek elégítve s bizalma a szép iránt folyton megmarad. Másodszorban látjuk, hogy a külföld is igen jelentékeny fogyasztója a társulat cognacjának és általában, hogy az napról-napra nagyobb tért hódít itthon is, a külföldön is.

Érdeklődtem még a társaságnál divó ellenőrzés módja iránt. És itt oly rendszer meghonosítását láttam, a melyet bátran ajánlhatni minden előkelőbb ipartelepnek. Van itt egy napi jelentési rendszer, mely minden nap számot ad az ellenőrző bizottságnak arról, hogy mennyi cognacot termeltek asnap, mennyit tesz az összekészlet hordókban és palackokban, mennyi adatott el asnap és az egész évben az illető napig, kiktől és mennyi pénz folyt be, mennyi az adóok számlája, mennyi a napi költség s az összköltség az illető napig hogy áll a hordószámla, az üvegszámla, mennyi áru küldetett szét asnap és kinek stb., szóval egy tüzetes áttekintés az üzleti élet minden apró mozzanatáról, úgy hogy minden percében tisztán áll a társaság kereskedelmi forgalma, üzleti eredménye és értéke. És is a mellett szól, hogy szolid kezekben van a megbízható vezetés alatt áll ez intézet, melynek nemcsak balsevő tevékenysége s üzleti eljárása, hanem termelvényeinek jeles minősége és államert, mindig emelkedő versenyképessége méltán kelt bizalmat a közönség legtágabb köreiből az ország határain belül és kívül egyaránt.

Egyetértés.

Felolvas szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvkereskedése.

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime *Medjimurske Sparkasse* urednika vu Čakovcu.

Redateljstvo:
Kućara Fischer Filipova kam se predplata i obnove pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cema je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvrt leta 1 frt

Redovni broj koltaja 10 kr.

Obnove se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Gasparits Marko.

Ako se je onaj alduval za domovinu, koji je njoj posvetil mir tēla i duše svoje i vse kaj je imal; ako se je onaj alduval za domovinu, koji se je za njezinu dobrobit boril ne samo rēđu već i činom i oružjem, i koji je bil pripraven za nju sto mukah preterpeti: to je Gasparič Marko mučenik domovine deseterokrat više alduval od vsega svojega; ar ne samo, da je posvetil domovini mir tēla i duše svoje, i vse kaj je imel i kaj je još mogel imeti, nego alduval je za domovinu i najdragši dar Gospodina Boga: život svoj.

Frater Gasparič bil je domorodeo i to takov, koji je vreden, da mu je ime neumrlo vu domovini, ar je svoju ljubav k njoj krvjum zasvedočil.

Onda je svēt bil drugi, a bila su i druga vremena. Kad je magjarskoj domovini potemnelo črez više stoleća svetleće sunce, znameniti su joj ljudi pod tujim jarmom jeden za drugim popadati. Takov je znameniti čovek bil i Gasparič; istina da je bil menjši od onih vellkanov, ali je ipak svēt il vu onom krugu, vu koji je i on došel.

Ako prem se je od onoga vremena svetlo sunce opet pokazalo i doneslo je blaženstvo, mir vu naše biše, ipak vnoگو puta ide nad nami oblak tušnoga spomenka.

Svēt il nam anda sunce sjajno još vnoگو ljetah; čuvstva, koja bantuju čoveka, nek nestaju i nek blagoslovi vsaki sin ove domovine najpravičnešega kralja.

* * *

Gasparich Marko, po klosterskom imenu Kilit, rodil se vu Medjimurju vu Cirkovljani (Dráva-Egyház) 7-ga aprila 1810. od horvatskih roditeljah.

Svēta vēra bila mu je već za rana vu njegovo mlado srce zasadjena. I domaj, kad je bil mali i potlji kakti dijak, stupal je putem svete vēre, koji put mu je mati njegova pokazala (nagna ila). Kad je dovršil jeden dēl svojih navukov, — na želju svoje majke a i sam je već od zdavnja tak hotel, — stupil je vu klosterski redovnički stališ. Bil je 17 ljet star, kad je stupil vu red svetoga Ferencza nazvanoga od blažene djevice Marije.

Mogel bi čovek misliti, da bu mu nestalo imena med klosterskimi zidinami; a ipak nije tak bilo. Trud i počinek nije poznal, a više krat je dan i noć delal. Čital je i pisal, ako je imel kaj prostoga vremena. Osobitom revnošću (marljivost, um) je čtel dēla ne zdavnja preporedjene magjarske kn izavnosti (literature).

Da nije medtimtoga nastal rat (buna), gdo zna, nebi li bil na književnom (duševnom) polju jeden od prvaka (prvih).

Kad je dovršil Gasparich svoje navuke, svojim marljivim delom dotiral je tak daleko, da su jedno njegovo delo pokazali grofu Széchenyi Štefanu, koji je to delo pohvalil. Verovatno je, da su još onda dela mladoga samostanca, zaradi njegove čednosti ostala nestampana a potlašnji dogodjaji pak, koji su se dogodil vu orsagu, su to izdavanje njegovih delah zaprēčili.

Redjen je bil za svećenika vu Požunu vu mesecu aprilu ljeta 1833. Sljedeće ljeto postal je cirkveni prodikator (propovednik), nu nije dugo ostal vu svojoj domovini, ar su poglavari njegovi spoznali njegove osobite vještine (znanosti) kakti prodikatora, pak su ga poslali vu Ternovu vu Česku, gde je onda koleba haračila. I Gasparich se nije bojal od najgadnese vrsti smrti, on je zaboravil na to da i njegova duša samo smrtno tēlo nosi, on je poizkal ono mesto, gde je kuga imala svoje gnjezdo, pak je tam prodekuval batrivene Božanske rēči.

Najbolje je pokazal svoju plemenitu dušu ljeta 1838-ga, kad je bila vu Pešti velika povodnja. Kad je zvršil svoje zvanje, premestili su ga vu peštanski kloster. Tu je pogibelj velika bila, grad (varo) se je rušil, a stanovnici jezere i jezere bili su već blizu zdvajanja. Kak da bi iz neba došle, došle su Gasparicheve rēči na pomoc vērnikom. Vsi su išli vu fratérsku cirkvu prez razlike stali a i vēre, da čuju ljepo prodečtvo fratra Gasparicha, — i gdo je njega čul, on se je vmiril vu svojoj nesrećnoj sudbini, on je bil obatriven i postal je kuražen a ufanje, da mu bude srećneša budućnost ojašala mu je sile.

Kad je pogibelj prešla otišel je vu Szent-Antal (vu Csalióköz). Pokedob je ovdil jednostavnosti i mirneši život sprevadjal, uredjival (slagal) je svoja prodečtva, pak je od tih jeden zvezek stampati dal. Ove su propovedi (prodečtva) bile s velikom pazljivostjum sastavljene, ali nastavku nisu imale. On je i o drugim stvarima pisal vu ondešnje listove (novine) a pri jednih novinah („Hirnök“) bil je stalen suradnik.

Kad je vu Székes Fehérváru bil, pribavil si je takovo štovanje i toliku ljubav od strani vjernikah, da ga je vsaki za „svetoga fratra“ zval.

Ime Gasparichevo bilo je vu širokom krugu poznato, kad su ga ljeta 1845. iz Fehérvára vu Szombathely premestili.

Poglavari njegovi morali su simo dobroga prodekatora poslali; ar mu je i szombathelyski predšastnik bil izvraten prodekator. Vu Gasparichu se nisu vkanili; on je svoje mesto podpuno izvršaval.

Dvē ljeti je boravil vu Szombathelyu. Na koncu 1847-ga ljeta ostavil je ovo mesto, da pohodi svoju dragu majku, na

koju je vu daljini navēk s najzahvalnešom ljubavju mislil. Želil je moguće videti i onu zemljicu, vu kojoj se je rodil i svoje pajdase, s kojemi se je kakti mali dečec igral. Moguće je, da je i taj cilj imel, da si još jedenput vse pogledne, da vu srce zasadi vsako mesto one grudice, tēr kad bude opet vu kloster išel, da si sobom odnese spomenek, na koj bu vse do smrti mislil. Ali mu je sudbina drugač bila zapisana, njemu nije bil sudjen mirni život.

Kakti odrasel čovek je došel dimo, pak je vezda drugi život našel, nego je bil onda, kad je svoj dom kakti mladić ostavil.

Po celoј domovini nastala je povsud velika prememba. Kmetija je izniknula: prestalo je plemenita tvo i seljačtvo. Gospon i siromak postali su jednaki sini domovine, vsaki je postal magjarski gradjan. Sa sjedinjenimi silami skopčani k srcu domovine, i kak jednomu, tak i drugomu postali su jednaki juši.

Sloboda domovine se hitro razvijala, ali dok bi se mogla na novi život prebuditi, napastuvala je proti njoj i nazlobom grdim jalom osakatila je jezero ljetno pomladjeno narodnost.

Bečka kamarilla ponubila je proti nam mirnu braću horvate, na jugu srbe, vu Erdélyu vlahe a gori na severu jeden dēl tēte. Niti si nije magjar zezidal hižu, već se je moral proti ognju braniti. Nije bilo drugač, nego ustati na oružje, — za sloboda.

Gasparicha je pogibeljna sudbina domaj vu rodnom mestu znašla. Ovdil je bilo potrebno jednoga apoštola, koji bi vu gornji i srednji granici drage domorodce pobudjaval na ljubav domovine. Ovdil je anda ostal i nije ostavil ono.

Prijel je križ vu ruku, kak negda Kapistran Janoš i podignul je rēči medjimurskomu puku. Još živiju više njih vu Medjimurju, a najviše vu Prelogu, koji su pred prelaskom cirkvom poslušali Gasparicheve pobudjujuće govore. Mešu je služil i prosil je Svemogućega za svoje delo pomoć, — a po mesi stupil je pred cirkvu obkoljen od naroda i pazljive je včinil na ljubav domovine. Vu ljevoj ruki držal je visoko križa, a desnom rukom kazal je na njega veleč: „Gdo ljubi domovinu, Boga ljubi; koj pak izdaje domovinu, onoga Bog kaštigujet!“ — I Medjimurje nazvalo se za magjara, to je i bilo, to je ostalo: harcuvalo za svēti narodni cilj, a terpele po zgubioku.

Kad je buna za sloboda buknila, ponudil se Gasparič vu službu takaj Kossuth Lajošu, ali nije znati za zrok, zakaj ga Kossuth nije prijel. Onda je bil Perczel Mór poslani sa honvédi proti Jelaciću horvatskom banu. Kak se zna, Percze lje navaljil na horvate a Jelacić je zaprosil mir, pod izlikom počinka,

kojega je upotrebil noći, da je od straha pobégel.

Kada je Perczel Mór u Medjimurje došiel, ovdí se zéstal sa Gašparichem. Perczel ga na molbu dragovoljno prijel i imenuval za taborsog redovnika. Počemši odtud je Gašparich znamenito deluval u boju. Potlijeje Perczel iz Medjimurja bil nazad pozvani i vzeli je Gašpariča sobom. Pri bitki Szent-Tamása s jednom rukom držal je razpelo, a s drugom sabljom se boril proti racom. Batrivel je vodeći honvéde na bitku, i batrivel je vumirajuće. Za njegovo viteštvo imenuval ga je Perczel za majora.

Dvostrake je služil obožavanoj domovini: viteški soldat je bil u taboru, po tabora pak i sam osabljen od napora i truda bil je i nadalje soldački redovnik.

Vojuval je poprečno u svojoj revoluciji. Po nesrećnem padu slobodne borbe (bitke) pod tuđim imenom bludil je po postavšoj tuđje domovini. Gde-gda je, kak i u Esztergomu se pisarenjem bavil. Nije vžival za dugo nemirno tajnu slobodu. Tajni špioni moći soldačke narinuli su se u najsveteša mesta i šivinskom besnoćam zapirali su u temnice, rešte ili na galge vlekli vsakoga, proti komu je bila sumnja ali samo tenja. Moral se je opet udaljati. Kakti begunec bil je u dopisivanju s begunci izvanjskih država. Jednoga lista pošiljajuć u London su u Požanu vlovili, po kojem su austrianci spoznali ga i né za dugo vlovili. Odpratili ga u Peštu u temnicu „Uj épület“ zvanu, u kojoj je već po mnogobrojnih mučenikah na glasu bila. Teško kuburenje u reštu, podnašal je strpljivo.

Na pitanja ratnoga suda, nije nikaj odgovarjal. N je tajil, kaj je bil, ali nikaj valoval. Stalno mućanje još je više razljutilo porotu i prevarom hoteli su zeznati njegove tajne. Izrazili su se, da je nóri, ali on je odlučno proti tomu protestiral.

U to doba druga dva fratra su takaj vlovili i u Beč poslali. Tihom i mirnom dušom bil je jeden drug, zato je odlučil Gašparich, da svojim životom njega oslobodi. Ali se je vkanil, ar ovi dva su, kaj su znali vse na Gašparicha zrinuli. Kad se je osvedočil, da se je vkanil u ovih dvéh, predal se je sudcem. Nije tajil nikaj, delajte s menom kaj hoćete, ja izdal nebudem nikoga! I održal je reč. Kakti svećenik nije hotel izdati nikoga, ako prem je znal, da ako bi drugoga izdal, da bi poleaćicu dobil i smrti se vagnul.

Na galge su ga nameravali i na smrt obsudili.

Kakti dragi sin domovine, na onoj zemlji hotel je vumrėti, gde je za slobodu krv i vse alduval, molil je za milost, da ga né u Beču, nego u Magjarskom orsagu skončaju. Sudci, ako prem su ga ovdí hoteli vumiriti, izpunili su mu ipak prošnju, i pod jakim stražom odpeljali su ga u požansku vuzu (temnicu).

Izmedju klosterske braće pohodili su ga nekoji, a med njimi onde nji poglavar reda. Na oster ukor očekival je Gašparič od svojega predpostavljénoga, i stoga je za oprošćenje molil. „Nisam hotel — rekel je — klosterkoj braći žalost zrokuvati, med ostalim, za dragu domovinu delat sam vse to, sbog česa su me vezda na smrt obsudili.“

Za sveće oslobodjenje nedonaša nikaj naprvo, ali kaj je učinil, učinil je u ime Boga i domovine, — kaj nije žaloval još vezda, nebudu žaloval nit do smrti. Muke, nevolje i spotnice, kojim je bil u reštu

podvrženi, plemenitom dušom i s kršćanacom poniznostjum je vse podnašal. Niti jednu jedinu nezadovoljnu reč nije nikad izvustil. Kak god u starom testamentu Job, se povdal i trpel vse i čekal je minutu, u kojoj se vse trpljenja budu dokončala, pretrgla.

Spovednik, nekakov mladi svećenik pod imenom Schimatus došel je u strahu u rešt.

„Neboj se — odgovoril je Gašparič, — ja znam, kaj imam činiti. Vnogo krat sam mislil na smrt, zadovoljen sam. S menom nikakve brige nebudu imeli.“

Na zadnje osvanul je dan, na kojem je magjarska slobodaneprijateljcem opet povnožala broj mučenikah domovine.

Smrtna osuda je bila odredjena na 3. septembra ob šestí vuri u jutro, nego kak da bi se bojali od pobožnoga i nemoćnoga reštanta, ili su morti hoteli mu povekšati muke, već su 2. septembra po poldan ob fertalju na šest vur sprevadjali s konjaniki u zaprtoj kočiji na mesto pogubljenja, gde okolo stala jedna kompanija soldatov i šereg kanonirov.

Ovdí je pokazal Gašparič svoje odusevljenje. Očli šereg soldatov su podigli, tak su se bojali njega — fratra, koji ako ga i nebi strašil, nebi pobégel iz rakah frajmana.

Kakti redovnik, kakti soldat gledal je u oči smrti. Sabljom i križem isla je smrt u orsagu; u jezero, pak jezero formah došla je smrt proti njemu, ali nise bojal niti niti plašil nigdar. Kakti sluga gosponov, pripraven je bil na to gda god. Da bi se morti bojal bil, pred njim su već bili narodni mučeniki.

Kada je na podnožnik stupil, sa svetlim licem gledal je okolo i zadaje reči bile su: „Éljen... živila bude domovina!“ — i izpunil je želju preganjajućih nepritaljeb.

Na galgah je vumrl, kak i većina narodnih mučenikah.

Prepovedano je bilo njega u raku spraviti. Tak su ga pokopali, kak je i vumrl i tam gde su svoje delo dovršili — pod galgami.

Kad su njegovo mrtvo tělo iz galgah dolí vzeli, položili su ga poleg pripravljene jame, a nazoćnomu ljudstvu dopušćeno je bilo iz daleka takaj gledati. Pak je išel bliže na suznimi očima i koj je dospel do njega ku suval mu je ruke, oprava, vse — kak jednom svetcu.

Ali suze ljudstva nisu se dopadale nemskim sudcem, sa puškami pretirali su ljude nazad. — —

Poleg orsaćkoga puta, koj u Nagy-Szombat vodi, na levoj strani počiva Gašparič. — Točno, gde, na kojem mestu počivaju njegovi kosti, već vezda nezna nigdo. Na soldačku zapoved su grob njegov — zrvnali i sgladili, samo da nigdo nebi zeznal za mesto, gde počiva.

Poljodelavec, kad onud orje plugom, na mućenićkom grobu postane, pak nekaj naslućuje. — vzemeškerlaka dolí, i tak zdihavajuć proti nebu gleda i veli: „Gospone, odzemi od nas srditost tvoju!“

Pozdrav ablegatu Čakovečkog kotara gosponu dr. Wlassits Gyulí.

(Pěsmá od natam: „Kossuth Lajos ant fizente.“)

Jasno sunca trak nam sija,
Milog svetja list razvijaj,
Vesel glas sami u gori,
Medjimurskih ravni dolí:
„Dobro došel, Bog te živi
Ljubljen ablegat!“

Radost naša s tim je veća,
Ar dopala nas je sreća,
Na noj zemlji pozdravit te,
Za koje nepoznad truda,
Samo da bi mogla sveja
Sreću ustignuti!

Dobrohotnost, ljubav tvoju
Pokazal si Medjimurju,
Medjimurski puk te elavi,
Ar si njegov otec pravi,
Srećna domovina! koje jesti
Verni sin!

Staanimo simo Medjimurci,
Izkriknemo z naših srdcih:
Bog poživi ablegata
Wlassits Gyulí izabrata
Otca medjimurskog puka
Vnoga, vnoga let!

Bog te živi vnoga leta,
Uživaj se radost sveta!
Bog te živi domovini,
Našoj miloj otaćbini,
Srećen budi, kam god stupiš
Želimo ti mi!

KAJ JE NOVOGA?

Gašparitsev spomenik.

Gašparitsev spomenik je postavljen u Preloku. Lepi spomenik njegov postavili su mu sami njegovi najbližnji domorodci Medjimueci; gospoda, muži, školaka deca alduvali su na ov cilj. — Dragi Medjimurci! Čitajte životopis njegov, i ako ste ga prećitali, dajte Bogu hvalu, da ste takvoga dićnoga domorodca imeli, koj je za slobodu magjarske domovine toľko učinil i takov aldiv prenesel. Zemite dolí skrľjake pred ovim spomenikom i rećite glasno i slobodno onu reč, koju je on pred svojim smrtjum rekel: Živila domovina! . . . I domovina živila bude!

Putovanje u Rim.

O već i po nami javljenom putu magjarskoga primasa Vaszaryja u Rim, doznaje „N. fr. Pr.“, da je kardinal Vaszary pozvan u sredini septembra od limine u Rim, pak je tim povodom papa zamolil kardinala Galimbertija, da doti čas odgodi svoj put na dopust. Neima dvojbe, da je primasov put u svezi sa cirkveno-politićkimi pitanjima. Tim povodom razpravljalo se bude u Rimu o agitaciji klerikalnih magnatah, proti sankciji civilne senitbe. Knez primas Vaszary držal se je daleko od agitacije, ina koje toľak

ynogi austrijski centralistički magnati. Cilj anda ovoga puta bude, tak bar javlja „Egyet-értés“, po kojemu to priobćujemo, da primas upati papu o raspoloženju duhovah vu Ma-gjarskoj prema cirkveno-političkim reformama.

Kak je poznato, primas Vaszary je bil povrnul klerikalni list „Magyar Allam“, jer da se nealate sa pisanjem ovoga lista, vu pogledu agitacije proti cirkveno-političkim reformama. Ovih danah donosi spomenuti list (novine) na uvodnom mestu članak sa nad-pisom „Vaszary i Magyar Allam“ vu kojem veli, da je taj list od vsakoga materijala ne-odvisen, da je samo odvisen, od navuke ka-toličanske cirkve, ter da je imel i imati hoće i buduće dovoljno odvažnosti, da se upješno bori ne samo proti vanjakim, već i unutarnjim neprijateljem. Biskupi i nadbiskupi, ako će se dati upotrebiti proti katoličkom pravu, ili neće biti sposobni, da ga zaštite, biti će i na dalje osadjivani vu ovom listu.

Nadvojvoda Jozef.

Nadvojvoda Jozef nahladil se na zadnjem lovu (vadászi) vu šumi kod Kis-Jenőa ter su prizvani doktori konstatovali vužganje pludah i poprsnice. Beteg ima vezda blagi značaj, zimica je popustila.

Vu zavezu s ovim javlja se, da se je nadvojvoda Jozef odlučil definitivno raziti s Margaretskim otokom vu Budimpešti ter ga prodati. Pri tom ga vode familijarski obziri. Da nedade otok vu ruke kakvih špekulantah, bankah ili konsorcijah, ponudil ga bude nad-vojvoda varašu Budimpešti, koj bu za stalno ponudu i prijel.

Vu Rimu, 29. augusta.

Papa Leo XIII. namjerava, da doskora sazove vu Vatikan konferenciju, kojoj bi prisustvovali i patriarki i nadbiskupi grčko-katoličke cirkve. Konferencija bude večala o modalitetih, uz koje bi bilo moguće nekato-ličke cirkve sjediniti s katoličkim pod pontifikatom papinom. Papa namjerava, da predloži konferenciji sledeće pradioge: Papa traži da bude priznam vrhovnim poglavarom cirkvah, ali dozvoljava i osjgurava im uporabu nji-hova jezika, dogmah i vanjakih obredah (ceremonijah). Vatikanski krugovi nadaju se od ove akcije uspjehu, ar se ona već dugo sprema.

Viher i tuča.

Pred nekolikimi dnevi po poldan okolo 5 vur bėsnila je vu bečkoj okolici, a naro-čito okolo Vöslau, Gaimarna, Sievinga i Grinziga silna oluja s točom, kakove se ni najstareši ljudi nezmisljavaju. Vu 10 minut je zevsema tuča potukla vse vinograde (go-rico) i voćnjake (sadnjake). Za tučom zleval se deđj kak i čebra.

Sbodobna vėsti javljaju iz Erzberga vu Štajerskoj, gde su padali komadi leda se 70 granah kak takaj i iz Wafachsch-Meseritscha vu Moravskoj.

Istoga dnevu bėsnil je silen orkan vu Šlezkoj i va čeloj Galiciji, koji je sprė il ves telegrafski i veksi del željeznickog prometa. Vu Celovcu bėsnila je 29. augusta po poldan ob 4 vuri strašna oluja s tučom. Od 13. juli-nsa 1864. nije onde bilo takvog nevremena. Viher s deđjom je uništil vnogo priroda, izkořenil drėvje, razbil obloke i nanesel druge kvarė. Toplota je opala od 26 na 18 gradusov.

Brijač (barber) med oroslani.

Španjolske novine vu Madridu pišeju o jednom zanimljivom dogodjaju od akora na koji

se sakupila vnogobrojna aristokracija, ali i vsi brijači madridski. Taj se dogodjaj sbil vu jednom cirkusu. Pri koncu predstave, do-vlečena je vu cirkus velika kerletka sa šest velikih oroslano, na kojima je krotitelj po-kazival svoju majstoriju. Za tim stupil je vu arenu čovek sa belim rubcem prek lėve ruke, a vu desnoj ruki je držal sopnu i tanjira za podbivanje. Publikum burno pozdravi došljaka, majstra Penju, poznatog brijača (barbera) koji je izjavil, da bude vu kerletki obrijal krotitelja oroslano i održal je rėč, barem na pol. Brijač se ponizno naklonil pred publi-kom i unišel je vu kerletku med oroslano. Za ov čas nasopunil je krotitelja i jednim obrijal mu je pol lica. Vu taj mah počeli oroslani da se gibljeju i da gundraju. Majster Penja se na to obrnul publiku i rekel je: „Mislim, da je to od mene dosta; nek vezda unidje drugi pak nek vezda obrije svog gos-podara i s druge strani.“ Rekel je i uz burno tapšanje vsih brijačov vu cirkusu izišel je iz kerletke. Medtim toga pripovėdaju dalje, da je krotitelj sbog one druge strani lica moral iti vu brijačnicu, kojoj nėga oroslano.

Svati sa korbačem.

Vu Springfieldu vu orsagu Ohio, pobešli su od roditeljskog doma dvoje školske dėce, dečak dvanajst ljet star i devojdėca 14 ljet. Velika ljubav odtirala ih je vu tudjinu, da tam daleko od oštrocė roditeljah, kak i drugi ljudi, stupe vu ženitbu. Nu devojcin otec na hitrom se opametil, da su ovi pobešli, pak se požuril za zaljubljenom parom i dostigel ih na susednoj vahtarnici. Oaud ih je pesico s korbačom tiral vu Springfield, gde je ljudstvo skupljeno po vucicah čekalo čudnovite svate, zaplakane mladence i otca, koji korbačem daje blagoslova. Tak dospeli do devojačkih vrata, šrez koja je otec porinul mladu, a mladoženju sa nekoliko vudarcov poslal je njegovim roditeljem. Za tim se ponizno obrnul k ljudem i izjavil njim je, da je „ceremo-nija zvršena“.

Taine o ženah.

Taine pisec piše od ženah sljedeće: Privučamo se tri tjedna, ljubimo se tri meseca, svadimo se tri ljeta, trudimo se trideset ljet, a dėca pođijamo onda iz nova. — Ako se tvojoj budući čudiš, kak ima ružičaste obraze, modre oči, onda nezaključuj po tom, da je angel, nego da ide ob deveti vuri vu postelju i da vrlo dobro brani. — Ž-ni izobrašaviti razum, davati joj misli i duh, toliko je koliko detetu dati oster nož. — Ni jednu ženu mužkarec ne razme. Obedva dođu do toga, da se trpe ili podnėšaju budi zaradi lėnosti, budi sbog prijateljstva ili iz pukoga saučėća.

Sud o muziki i zeludcu.

Jeden preštiman ostarjaš vu Nju Jorku, izrazil se o zeludcu i muziki ovak: Čudnovito je, koliki upliv ima muzika na zeludac. Za večeri, kad banda igra Wagnerove komade, iztočim pet put više piva nego navadno. Kad se igraju Mendelsohni komadi, ne ne kupuje nigdo šunke, a kak od nje zaslužim 85 procentih, ne držim vnogo do Mendelsohna. I. Strauss je skladatelj, koji je zrok, da se rado piše vino. Slušajuć njegove valcere, razveselja se pak naru is par flašah dobroga vina.

Sredstvo proti kašlju.

Jeden šaljivi plebanuš vu Bostonu piše, da je najsigurnese vračtvo proti kašlju objava zaruka. Ako najpre vu cirkvi za prodečtva kašljaju vsi ljudi, prestal bude kašelj, kak plebanuš sa prodekalnice počne obznanjavati

gdo je s kim vu najnovese vrėme saručen s rėčmi: „jemljem vu sveto hištvo!“

Promet vu Suezu.

Suezkim prekopom lanjskoga je ljeta vu vsem plovilo 4841 ladja sa 7,695.000 tonah. Prihod je iznosil 71,112.182 franka. Naproti ljetu 1892. ukazuje se za 218 ladjah i za 2,777.000 frankov menje. OI brodov, koji su prošli kanalom, bilo ih je: 2405 englezkih, 272 prajzki, 196 francezkih, 178 holandezkih, 71 austrijski, 67 talijanski, 50 norveških, 34 turskih, 29 španjolskih, 24 ruska, 10 portugizkih. Srednje poprečno vrėme, vu kom se ladje prevaljivale put vu kanalu, iznosilo je 10 vur 44 minut, tojest za 22 minute menje od ljeta 1892.

LOTERIJA Buda 1-ga septembra 1894
15 41 82 35 79

Gabona arak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.80	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrč	4.25	— 4.70
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.—	
" uj	" novi		
Arpa	Ječmen	5.—	5.50
Fehér bab uj	Grah beli	7.25	
Sárga " "	" žuti	6.50	
Vegyes " "	" zmėšan	5.75	
Lenmag	Len	10.—	
Bükköny	Grahorka	6.—	

Nyilttér.*

Selyem hamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rőgtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elėgetésnél nyomdan összepődörődik és csakhamar ki-alasik, maga után csekély világo-barna ha-pat hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szallónás lesz s könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festékanyagtól telítetten tovább izanak) és sőtét barna hamut hagy maga után, de va-lódi selyem módjára sóha össze nem pődő-rődik, csak meggörbül. Ha valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporak, a hamisít-ványé nem. — Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürich-ben, házhoz szállítva, postabér és vámmen-tesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való akár egész vé-gekben levő valódi selyem szövetből, Svájo-ba címzett levelekre 10 kros és levelezőla-pokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőttekért nem vállal fe-
lelősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLAD FERENCZ

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbiróság, mint telek-könyvi hatóság által közhirrė tētetik, hogy Svenda István alsó-mihályoveczy lakos végrehaj-tatónak Habán György mint Habán Éva hūlye gondnoka vallárlai lakos végrehajtást szenevedett elleni végrehajtási ügyében 76 frt 66 kr 10ke ennek 1893. évi december 12 től járó 6% kamatai, 14 frt. 85 kr. per, 9 frt. 60 kr. kielėgi-tési végrehajtás kérelmi s ezennel 8 frt. 65-krban megállapított árverés kérelmi költsėg be-hajtása céljából a nagykanizsai kir. törvényszék, (a perlaki kir. járásbiróság) területéhez tar

tonó, a perlaki 741. sz. tjkvben. A 1825. hrsz. a. Svenda István (nője Lonosarios Mariával) Svenda Terézia kiskoru és Habian Éva hűlye szoboticzai lakosok tulajdonul felvett ingatlan 12 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a) pontja alapján, az ugyanazon tjkvben A 1828. hrsz. a. ugyanazok tulajdonul felvett ingatlan 24 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a) pontja alapján egészben, ugyanazon tjkvben A 1829. hrsz. a. ugyanazok tulajdonul felvett ingatlan 128 frt becsértékben, az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a) pontja alapján egészben, az ugyanazon tjkvben A 1831. hrsz. a. ugyanazok tulajdonul felvett ingatlan 114 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a) pontja alapján egészben ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében és pedig az ezen ingatlanokra C. 1. sz. Svenda Györgyné szül. Horváth Mária lapáthegyi lakos javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti szorgalmi jog épségben hagyásával

1894. évi október hó 1. napjának d. e. 9. órájára

továbbá a szoboticzai 17. sz. tjkben A. I. 231. hrsz. a. Svenda Teréz kiskoru, Habian Éva hűlye és Poszmandi Lénárd nagykoru nőilen szoboticzai lakosok tulajdonul felvett ingatlan 72 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a) pontja alapján egészben, a szoboticzai 177. sz. tjkben A 1828. hrsz. a. felvett ingatlanul kiskoru Habian Évát illető $\frac{1}{2}$ része 94 frt becsértékben és pedig a mennyiben ezen ingatlan fele részére Q. 4. a. Svenda György javára bekebelezve lévő holtiglani haszonélvezeti szorgalmi jogot megelőző jelzalogos követelések biztosítására szükségesnek mutatkozó 670 frtot a beígért vételár meg nem ütne, ez esetben az árverés ezen ingatlanra hatálytalanul "vállik" az ingatlan a szorgalmi jog fentartása nélkül, az alább kitűzött határidőben újabb árverés alá bocsájtatik, a szoboticzai 181. sz. tjkben A 1817. hrsz. a. Svenda Teréz kiskoru, Habian Éva kiskoru hűlye és Kercsmár Albert (nője Kossák Katalinnal) tulajdonosul felvett ingatlan, az ehhez tartozó legelő és erdő illetménytel 174 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának d) pontja alapján egészben, a szoboticzai 182. sz. tjkben A 18179. hrsz. a. felvett ingatlanul Habian Éva kiskoru hűlyét illető $\frac{1}{2}$ -ad része 87 frt becsértékben a szoboticzai 208. sz. tjkben A 18137. hrsz. a. Svenda Teréz kiskoru, Habian Éva kiskoru hűlye és Svenda Teréz férj. Horváth Jakabné szoboticzai lakosok tulajdonul felvett ingatlan 111 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a) pontja alapján egészben, a szoboticzai 209. sz. tjkvben A 18198. hrsz. a. felvett ingatlanul Habian Éva kiskoru hűlye szoboticzai lakost illető $\frac{1}{2}$ -ad része 78 frt becsértékben Szoboticza község házánál

1894. évi október hó 1. napjának d. u. 3. órájakra

Csaszák József telperei ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban kiküldött kezébe letenni. Vevő köteles a vételár 8 egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen s módzatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. járásbíró telekkönyvi osztályánál Perlak és Szoboticza község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Perlakon a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi június hó 14. napján. 583 1-1

4158. tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye összesített árvatára végrehajtható, Balics István és neje Zajecz Regina nedeliczi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 238 frt 15 kr. tőkekövetelés és járul-

lékal iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő nedeliczi 159. tk. 169/a. hrsz. a. ingatlan 481 frt; 2098/8. hrsz. a. 45 frt; és 2811. hrsz. a. ingatlan 4 frt kikiáltási árban; továbbá a nedeliczi 586. tk. 518/b/1. hrsz. a. ingatlan 416 frt kikiáltási árban az árverést ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894. évi szeptember hó 21-én d. e. 10 órakor

a nedeliczi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint tkvihatóság.

Csáktornyan, 1894. évi július hó 12-én.

579 1-1

4743 tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Plichta Kázmér és társai végrehajtható Guttman Józsejné szül. Bell Rozália végrehajtást szenvedő elleni 138 frt 38 kr tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. járásbíró) területén lévő a dráva-vásárhelyi 2. sz. tk. 151. hrsz. a. ingatlan és tartozékainak $\frac{1}{2}$ része 522 frt kikiáltási árban az árverést ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894. évi szeptember hó 29. tk. napján délelőtti 10 órakor

a dráva-vásárhelyi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkv. hatóság.

Csáktornyan, 1894. augusztus 23-án.

181/94. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 103. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíró 2015/p. 92. számú végzése által Szinkovits Mátyas végrehajtó javára Pulai Zsigmond ellen 51 frt 63 kr tőke s ennek járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült peji szőrű herélt ló ből álló ingóság nyilvános árverésen leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Csáktornyan leendő eszközzésére

1894. évi szeptember hó 20-ik napjának d. u. 2 órája

határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivataknak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fog.

Mindazok, kik előbbbségi jogot vólnek örvényesíthetui, kereseteiket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 109 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan, 1894. évi szept. 1-én.

Molnár

581 1-1

kiküldött bir. végrehajtó.

Ezennel van szerencsém a n. é. Közönséget értesíteni, miszerint tisztelt vevőim óhajának megfelelő, elhatároztam, hogy 47 év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari hangszergyáramat

folyó évi július havától kezdve

zeneműkereskedéssel és kiadással

kapcsolatba hoztam — Zenemű kereskedésben, — melynek vezetésével egy e téren már 13 éven át üzletvezetői minőségben működött szaklérfiut biztam meg, — raktáron lesznek a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei és ágai.

Kitünő tisztelettel

SCHUNDA V. J.

cs. és kir. hangszergyáros zeneműkereskedő és kiadó

578 1-3

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 18. szám.

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11. és 12. óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Különlék árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Magdolna Fülöp könyvkereskedés.
Ede küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet, a Csáktornyai takarékpénztár, a Muraközi takarékpénztár sat. hivatalos közlönye.

Hirdetéseik még elfogadhatók:
Budapestben: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppetit K., Daube G. L. és társaság és Hornell.
Brünnben: Stern M.

Nyitlér példány 10 kr.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Dr. Wlassits Gyula orsz. képviselő Muraközben.

E hó 8-án és 9-én régen várt emlékeztetés napokra virradt Muraköz közönsége. Dr. Wlassits Gyula orsz. képviselőnk, a hírneves tanárt és tudóst üdvözlöttük őszinte szívvel és igaz lelkesedéssel. Muraköz két főpontján, Perlakon és Csáktornyan dr. Wlassits eljövele alkalmából az öröm azért is volt őszinte és általános, mert Muraköz közönsége pártkülönbég nélkül benne nemcsak az akadémiust és jogtudóst, hanem Királyi Pál méltó utódját üdvözlötte.

A fogadtatást, a mely a milyen lelkes, ép oly őszinte volt, a következőkben írjuk le t. olvasóközönségünknek:

A murakirályi vasuti állomáson nagy közönség, élén az alsóvidék értelmiségével fogadta képviselőnk, kit Szabó Imre föld birtokos üdvözölt a választók nevében. Innen banderium és hosszú kocsisorral vonult Perlakra, a hol nagy számú lelkes választópolgár fogadta és éljenezte mozsárdurrogás között a várva-várt szeretett képviselőt, kit a városbíró üdvözölt. Ezután a Gáspárich-émlék leleplezési ünnepélyén vett részt képviselő ur, melyet nagy tetszés között elmondott beszéd kíséretében megkoszorozott Később részt vett s elnökölt a

D. K. E. gyűlésén, majd tisztelegéseket fogadott Tisztelt a város képviselőtestülete, a tanítói kar, Kottor, Hodosán, Mura Csány, Szobolicza stb. községek, testületek és egyesek.

Este 150 terítékű bankette rendezte tett, melyen megjelentek Perlak és a vidék értelmisége, hölgyek, urak egyaránt, s a választóközönség, többen Nagy Kanizsáról és Csáktornyáról. Főlköszöntéseket mondottak: Kostyal Ferencz főszolgabíró nagy szabású beszédben a képviselőre, dr. Wlassits Gyula nagy hatás között politikai tartalmú beszédben a választókra, Skrobanek Florid pozsonyi provinciális meghatóan Gáspárich emlékére, Konyári László a Gáspárich emlék kezdeményezőire, a csáktornyai vas-asztal társaságra, dr. Schultz Ágoston aljárásbíró szép és tartalmas beszédben a képviselőre, dr. Wlassits Gyula képviselő Skrobanek Florid provinciálisra, Gáspárich Vincze és Gáspárich Lipót horvát nyelven a haza szeretetre és hazára, Gáspárich Vincze Sipos Károlyra és a vas asztalra Kele György versben a képviselőre, Vargha Lajos ügyvéd Szabó Imre földbirtokosra s volt 48-as őrnagyra, Bátorfy Lajos a képviselő családjára, stb. stb. A minden tekintetben sikerült bankettet, táncz követte, mely a kora reggeli órákban ért véget.

Másnap reggel 9 órakor nagy számú közönség jelent meg a vendéglő előtt, hogy elbucsuzzék szeretett képviselőjétől, kit

Perlakról a járás határáig hosszú kocsisor kísért. Itt Sipos Károly, a fogadó-bizottság elnöke, bucsuzott el képviselő urtól méltó szavakkal.

A csáktornyai járás határan a csáktornyai fogadó-bizottság várta, a hol dr. Krassovecz Ignác elnök lendületteljes szavakkal üdvözölte képviselőnk. Innen hosszú kocsisorral vonult be Csáktornyára; az állami tanítóképezdénél Prusztz Alajos városbíró Csáktornya város nevében üdvözölte őszinte szavakkal. A nagy számú inpozáns tömeg éljenezése, a mozsarak durrogása között fellobogozott utcákon keresztül vonult a »Hattyu« vendéglőbe, a hol a tisztelegéseket fogadta Tisztelt: A város képviselőtestülete, a járás községei és jegyzői kara, a tanítóképezde és polgáriiskola tanári kara, az izr. hitközség stb.

Délben fényes bankette rendeztetett a képviselő ur tiszteletére, melyen Csáktornya s a vidék színe java nagy számban részt vett. Pohárköszöntőt mondottak: Dr. Krassovecz Ignác a fogadó-bizottság elnöke őfelségére, Wollák Rezső ügyvéd a képviselőre, dr. Wlassits Gyula képviselő nagy figyelem, a jelenlevők gyakori tetszésnyilvánítása és éljenezése között mondotta el beszámoló beszédjét, melynek végén a jóra való hazafias muraközi népet és a választópolgárokat éltette. A nagy hatást keltett beszámoló után Pálya Mihály igaz-

Dr. Wlassits Gyula beszámolója.

Dr. Wlassits Gyula a csáktornyai választókerület orsz. képviselője e hó 9-én Csáktornyan a tiszteletére rendezett banketten a következő beszámolót mondotta:

Uraim! T. Polgártársak!

Az ép most elhangzott érdemeket messze túlbecsülő, baráti jóindulatból fakadt szép beszéd tartalma csak ujlag megerősít abbéli felfogásomban, hogy nekem azon politikai állásnál fogva, melyet az önök nagybecsű bizalmából bírok, kötelességem ez alkalommal is a politikai helyzet aktuális kérdéseire is kiterjeszkednem.

Távol van tőlem formális beszámolóbeszéd tartása. Lehet, hogy tévedek, de határozott meggyőződéseim, hogy e formászerű beszámolóbeszéd ma már idejüket multák. Ma módjában van a politikai kérdések után érdeklődő minden polgárnak figyelemmel kísérni a parlament működését és képviselőjének magatartását.

De magára a képviselőre nézve is igen sikamlós tér a formális beszámolás. Mert vagy szárazon felsorolja a törvénytárba beiktatott törvényeket, a mi mindenkinek hozzáférhető, vagy — a mi nálunk divat, de rossz divat, — a képviselő a maga hőstetteit énekl meg. És itt ismét Scylla és Carybdis között mozog, mert vagy álszerénységbe csap a képviselő — vagy saját fontosságától nagyon is áthatva, túlélénk színekben eseteli betöltött szerepét. Egyikkel sem használ természetesen a közügynek...
De, ha t. Uraim, a formászerű beszámoló-

kat a sajtó mai elterjedése mellett túlhaladott álláspontnak tekintem is: annál szükségesebbnek, sőt elkerülhetetlennek tartom, hogy a képviselő minél többször érintkezék a választókerület polgáraival.

Az a kölcsönhatás, melyet a képviselő a választókerületre és viszont, a választókerület a képviselőre gyakorol, a legbiztosabb emeltyűje a valódi politikai közszellemnek, mely nélkül igazi parlamentarizmus, a nemzeti akarat meghamisíttatlan érvényesülése nem képzelhető.

En törekszem is erre a folytonos érintkezésre és ha tőlem nem függő okokból, melyről nyílt levélben számoltam be a t. választókerületnek, a mult évben meg nem jelenhettem, legalább közvetve iparkodtam a folytonos érintkezést nem csak magántermészetű, de közérdekű ügyekben akkép fentartani, hogy a köztiünk levő erkölcsi kapocs minél szilárdabb legyen.

Es itt is kijelentem, a mit már más helyütt is tettem, hogy én a képviselői hivatást úgy fogom fel, hogy annak betöltése nem ér véget a budapesti Sándor utcában, bármely ragyogó szerepléssel sem. A képviselőnek kötelessége a kerület társadalmi, gazdasági, kulturális mozgalmából és küzdelmeiből is kikérni a munkát és ezt becsületesen teljesíteni. Már csak ebből az okból is szükséges, hogy a képviselő minél többször legyen közvetlen érintkezésben választóival.

Es, ha bár nem tagadom, a jelenlegi politikai helyzetben rendkívül jól esett az a fényes szíves fogadtatás és különösen feleml az a tudat, hogy ebben pártkülömbőség nélkül részesültem és ezért újra és újra csak leghálásabb köszönetemet nyilváníthatom, mégis igen t. Uraim sürűbben csak úgy jelenhetek meg, ha engem jövőre csak úgy tekintenek, mint legegyszerűbb

muraközi polgárt, ki, ha ide jön, haza érkezik s kinek csak egy igénye van: az önök baráti jóbját kiérdemelni.

Ezek után nagybecsű engedelmeikkel igen röviden érinteni fogom aktuális politikánk néhány főkérdését.

Mindenekelőtt, minden félreértés elkerülése végett kijelentem, hogy, habár ama tábor egy igénytelen közharcozása áll önök előtt, mely tábor a lefolyt parlamenti küzdelemből győztesen került ki: én nem hoztam ide a győzelmi zászlót azért, hogy itt körülhordozzam a mi dicsőségünkre. Hanem elhoztam azért, hogy politikai ellenfeleink, kezébe a béke olajágaul adjam át és kérve kérjem őket a haza és egyház javának szent nevében, hogy egy perczig se érezzék magukat legyőzötteknek. Inkább fonják e zászlóra reá saját dicsőségük babérkoszoruját is. Mert ha nemesen, méltósággteljesen megnyugosznak a magyar állam eszmé diadalában, az állam törvényei előtt tisztelettel hajolnak meg és békében a hit és az erkölcs fenntartásáért felelősek minden egyház a saját hatáskörében a maga eszményi céljaiért: akkor ok egyenrangú osztályosai lesznek e nagy küzdelem dicsőségének, a győzelmi zászlóhoz annyi joguk lesz, mint nekünk.

Különbben is, t. Uraim, az ellentábor legjelentékenyebbnek látszó érve, hogy az egyházpolitikai reformok gyűneve alá foglalt törvényhozási intézkedések a vallásosság vitális érdekeit sértendők, — erős meggyőződéseim szerint csak a tu'ságos — elismerem a legbensőbb hitéletből fakadó aggályoskodásból származott félreértésen alapszik.

Ha, t. Uraim, így lenne, én, mint egy hazának hű fia, de velem együtt egyetlen gondolkozó politikus sem szavazott volna meg oly

gató, Kollarics Mihály aljárásbíró, Vargha Lajos ügyvéd, Simon Gábor ügyvéd a képviselőre mondottak tetszés között felköszöntőket, Lőb Simon csabrendeki tanító a választó-kerület polgárait és képviselőjét, Prusztz Alajos városbíró a jelen volt horvát ajku népre való tekintetből horvát nyelven a képviselőt köszöntötte fel. Dr. Wlassits Gyula köszönetet mond a közönségnek, a városi képviselőknek, jegyzőknek stb. kik ide fáradtak. Majd ismét éltette Wollák és Vrancsics a képviselőt, ugyanőt horvátul muraközi szokás szerint Toplek István, Simon Gábor ügyvéd a képviselő családját, Wollák Rezső Molnár Eleket sat.

Másnap képviselő ur számos családnál látogatást tett, majd dr. Krasovecz Ignác fogadó-bizottsági elnöknel ebédelt, melyre kivüle a végrehajtó-bizottság tagjai voltak hivatalosak. Képviselő ur este felé Perlakra távozott, a hol másnap számos látogatást tett. A többi között megjelent az óvodában is, a hol a kis Grész Gizike csinos beszéddel üdvözölte és hatalmas csokrot adott át képviselő bácsinak. Képviselő ur meglátogatta az állami iskolát is. Délután a Dráva-szigetekre ment fáczánvadászatra, a hol három darabot ejtett el. Este a társaságban kedélyes vacsora rendeztetett tiszteletére, majd eljövén a válás órája, a városi előjáróság és a notabilitások kíséretében a murakirályi állomásra ment, a honnan a legjobb és legszebb benyomások hatása alatt, s a gyakrabbi viszontlátás biztosításával bucsuzott el a muraközietől, s távozott Budapestre.

A Gáspárich-émlék leleplezése.

A hazafias Muraköz imponánsan nyilatkozott meg e hó 8-án Perlakon a Gáspárich emlékoszlop leleplezése tünepén.

Szép tünep volt az, egy édes álomnak tetsző való, az alsó vidék góczpontján! Nagy napja Muraköz magyarságának!

Tanuló sereg, lelkes honleányok, szakra menő jóra való muraközi földművelő nép, országos képviselő, Perlakról, Csáktor

nyáról, Muraköz s a megye más részéről összesereglett nagyszámu értelmiség állották körül az emlékoszlopot, a midőn Tóth Sándor állami iskolai igazgató hazafias érzéstől dagadó kebelrel, lelkes szavakban mondott szép tünepi beszédet, mely alatt a lepel a közönség lelkes éljenzése között lehullott. A nagy tetszést aratott tünepi beszéd után dr. Wlassits Gyula orsz. képviselő gyönyörű szavak kíséretében helyezte koszorút az emlékoszlopra. Majd Kelle György körjegyző szavalta elszépen és lelkesen tünepi ódáját, mire Glavin András perlaki polgár horvát nyelven mondotta el hosszabb beszédében Gáspárich életét és működését. Az éljenzés lecsillapultával Gáspárich Vincze, a mártír unokatestvére szónoki hévvel s hazafias lelkesedéstől sziporkázó és gyújtó szavakkal mondott köszönetet mindenkinek, a ki az emlékoszlop létrehozásához hozzájárult. Végül Málék István városbíró magyar és horvát nyelven mondott hazafias beszéddel átvette megőrzés végett az emléket. S ezzel az tünepély mozsarak darrogása és a közönség lelkes éljenzése mellett véget ért — volna.

Igen, nem ért véget, mert az tünepély méltó betetőzését a nagyvendéglőben megtartott banketten érte el. Mindenki előtt örökre feledhetetlen marad főt Skrobának Floridnak a Pozsonyban székelő, boldogságos szűz Máriáról címzett szent Ferencz rendi szerzettartományi főnököknek látományszerű megjelenése, a ki eljött, hogy részese lehessen annak az tünepélynek, a melyet Muraköz hazafias közönsége egykori szerzettársa emlékének szentel. De nem csak ez a cél vezette ide a tiszteletre méltó provinciálit, hanem hogy tanubizonyosságot tegyen arról, miszerint Gáspárich csakugyan szent életű szerzetes, hírneves predikátor, becsületes, és rendíthetetlen hazafi s a magyar szabadság igazi mártirja, később hontalan bujdosó volt, a ki sem királygyilkosokkal, sem rablókkal soha összeköttetésben nem állott s nem is állhatott, mint a kávéházi tudatlan hősök és vidéktünk hazafiatlan elemei szerették volna Gáspárichra ráfogni. Isten kezét látjuk a

tiszteletre méltó provinciális megjelenésében! Meghatók voltak a banketten mondott szavai, tüneményeszerű annak megjelenése és eltávozása. Ez volt a legméltóbb betetőzője a szép és lélekemelő tünepélynek, mert a hívőket fellelkesítette s a kételkedőket megnyugtatta, s a mártír emléket sértő mende-mondáknak egyszer s mindenkorra véget vetett.

Te pedig emlékoszlop állj sok, sok éven át, . . . örökre! és hirdesd a muraköziek hazafiúi szeretetét és vesd mindenkinek a szívébe Gáspárich szavait:

»Kia hazátszerti, Istent szereti! Kielejárulja a hazát, azt megveri az Isten!

Gáspárich Márk emlékezete.

Ekkor küldetett Perczel Mór a honvédelmi bizottmány által a lázadó Jelachich horvát bán ellen. Gáspárich Letenyén kereste föl Perczelt, ki által szivesen fogadtatott és tábori lelkészévé nevezte ki.

Perczel Mór táborában ettől kezdve tevékeny szerepet játszott a szabadságharcban. Később Perczel Muraközből más tőrre szólíttatván, ő is vele ment. Szenttamás ostromakor egyik kezében keresztel, másikkal karddal küzdött a ráczok ellen. Bátorította a csüggedőt, harcra vezette a honvédet és lelki vigaszszal látta el a haldoklókat. Feltűnő vitézségéért és vakmerő, halált megvető bátorságáért Perczel Mór őrnagygyá nevezte ki.

A szabadságharc szerencsétlen vége után álnév alatt bolyongott az idegenné vált hazában. Néhol mint Esztergomban, Andrási, másutt Vörös álnév alatt irnokoskodott. Titkos szabadságát azonban sehol sem élvezhette sokáig. Pozsonyban két hétig lakott a Zöldfa vendéglőben.

Bujdosása alatt levelezésben volt több külföldön lévő bujdosóval. Egy Londonba címzett levelét aztán Pozsonyban elfogták, miáltal személye ismeretessé lett az osztrákok előtt, ekkor az elfogatás elől me-

javaslatokat, melyek az államot minden törvénytől erősebb támasztól, a vallásosságtól fosztanák meg. Ily kába megszüdülést még feltenni sem szabad Magyarországnak osaknem egész intelligens középosztályáról, mely e reformjavaslatok igazi hordosója volt.

T. Uraim! Én épen a vallásosság érdekeinek szempontjából igen körülményesen fejtettem ki a képviselőházban két ízben is álláspontomat. És midőn szerencsém volt a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot az igazságügyi bizottság nevében elfogadásra ajánlani, egyenesen nem szónoki fordulatul, de a legbensőbb realitással — a vallásosság magasabb érdekeinek szempontjából ajánlottam a törvényjavaslatot elfogadásra. Ha engem politikai életben erős meggyőződések vezetnek — pedig gondolom, hogy azok vezetnek — úgy a legerősebb meggyőződésem az, hogy a vallásosságnak nincs nagyobb ellensége, mint az államnak a vallás beléletébe való kényszerítő beavatkozása. Minél nagyobb a vallás szabadsága: annál inkább izmosul, fejlődik. Azért a szabadságtól senki se féltsen a vallásosságot! Csak a szabadság éltető légkörében lakad az ember legbensőbből, szívéből a vallásosság. Az ily önkényt nyilvánuló vallásosság az; mely az embert a mindennapi kenyérbüszkelem ködös párájából kiemeli. Az ily vallásosság bir csodaeővel, varázsszal, vigasztaló balzsammal. Az ily vallásos érzület az, mit az Ur kíván tőlünk és a mit jutalmaz — nem pedig, mely az állam kényszere folytán alakoskodásból áll és melyet az Ur kezeméltán büntet. Az állam kényszere helyett legyen a mozgató erő az egyház férőfainak buzgó tanítása, példás élete és a

hívek odaadó, önkénytes lelkesedése.

Nem mutat nekem senki a világtörténet egyetlen szakára, a jelenkor egyetlen népére, hol a házassági jog terén, vagy az anyakönyvek rendezésében az állami természetes hatáskör helyreállítása vallásatlanságra vezetett volna. A hol ez a rendezés megtörtént, a hol ismerik a teljes vallásszabadságot, ott mindenütt virágzásnak indult a belső vallásosság; ott mindenütt igazi erkölcsi hatalom, nagy társadalmi és kulturális erő a vallásosság. Épen a katolikus vallásnak nincs oka veszedelemről tartani. Épen hazánkban a katolikusok szabadságjogaik tekintetében fényes eredményekre számíthatnak az új reformok következtében. Hogy többet ne említsék, méltóztassanak csak a katolikus autonomia tárgyában tett kötelező kormánynyilatkozatokra gondolni.

Én tehát, t. uraim, nyugodt lélekkel támogattam Magyarország jelenlegi politikai vezetőit az egyházpolitika terén kifejtett tevékenységükben. Semmi kétségem sem volt, hogy a vallásosság érdekei mit sem szenvednek. Meg voltam győződve arról, hogy az állam és egyház között támadt összeütközésből csak az oly megoldás vezethet tartós karakterű békés kibontakozásra, ha az állam és egyház hatáskörét a házassági jog és anyakönyvezés terén szétválasztjuk és mindegyiknek független hatáskörét sértetlenül biztosítjuk.

Én e politikai magatartással hű maradtam a Magyar földről nőtt, hagyományok által megszentelt szabadsághoz. Tehát hű maradtam ahhoz az alapirányhoz, mely politikai életemet megszabja és a melyet e

helyütt is annak idejében nyíltan magaménak vallottam. Ahhoz az alapirányhoz, a melyen a jövőben is állok, vagy bukok. Hű maradtam „a hazabölcsének“ a haza és különösen e megye ledönthetetlen büszkeségének Deák Ferencznek politikai végrendeletéhez. Majd annak idejében itéljenek magamtartásom felől. Én különben e minden várakozást felülmúló lényes fogadtatás után nyugodtan várom ítéletüket. De egyről biztos is vagyok, hogy azoknak, a kik mosttalan a kedélyek viharzásában nem értenek velem egyet, az idő be fogja bizonyítani, hogy a vallásosság érdekei nem csak hogy nem szenvedtek, de egy új korszak, egy fényes virágzó korszak fogkövetkezni Magyarországon valláserkölcsi életében. És különösen csak nyeresőben és hatalom az a vallás, a melyhez szerencsém van nekem is és a melyhez e választókerület nagy többsége buzgón ragaszkodik.

A multtól nem is kívánok többet szólni — hanem áttérek a jövő kérdéseire. Méltóztatnak tudni, hogy nem egyes képviselőnek, hanem a politikai élet vezetőinek, a többségből alakult kormányának a feladata a jövő parlamenti munka keretét megszabni.

Semmi kétség azonban — és az úgy a miniszterelnök, mint a belügyminiszter uraknak a parlamenti szünet alatt tett nyilatkozataiból világos, hogy a közigazgatási reform kérdése fogja a jövő parlamenti küzdelem jellegét megadni.

nekült Gáspárich a Bakonyba (mi sokak előtt igen téves magyarázatokra adott okot.) Noszlopi ezredeshez, ki ott néhány száz, Világostól menekült, honvéddel még tartotta magát. A sereg száma azonban napról-napra fogyott; Noszlopi elfogatott, nemsokára Gáspárich is. Elfogói, a sok mártír nevéből, hirhedtté vált Ujéjűletbe szállították Pestre.

Kinos, sanyaru fogságát türelmesen viselte. A haditörvényszék előtt semmit sem felelt azok kérdéseire. Nem tagadta, ugyan, hogy mi volt, de nem vallott senkire semmit. Állandó hallgatása dühössé tette ellenségeit és esellel próbálták titkait kivenni. Tévelyodottnak nyilvánították tehát, mi ellen azonban határozottan tiltakozott.

Ez idő alatt más két szerzetes társa is elfogatott, és hogy azokkal szembesíték, Bécsbe szállították. Csendes, szelíd lélek volt az egyik, elhatározta tehát azt, akár saját életével is megmenteni. Hanem társai kislelkűségén megtörött akarata, s magára hullt vissza minden baj. Gáspárich mit sem vallott ellenük, azok pedig a mit tudtak, Gáspárichra tolták.

Elfogott levelét olvastatták föl vele, mely titkos jegyekkel volt írva, s melyet ő a valóditól eltérő értelemmel olvasott föl. Ezután társaival olvastatták föl, kik a valódi értelmét mondák el.

Mikor meghitt barátaiban így csaltakozott, átadta magát bírónak: »Nem tagadok semmit, bánjatok velem, a mint tesztek, de senkit el nem árulok.« — és megtartotta szavát, bár tudta, hogy ha másokat is megnevez, könnyitve lesz sorsán, sőt a halált is elkérülheti.

Főbűntől rovatott föl neki különösen az, hogy az 1852-iki forradalom újraszervezésében tevékenyen működött és ennek sikerülte esetén, tekintélyes állást lett volna elfoglalandó; különösen a bécsi kormányval akkor már titokban elégedetlen horvátok és szlavonisták felkelését szervezte volna.

Kötél általi halálra ítélték.

Mint a haza édes fia, azon a földön szeretett volna meghalni, melynek szabadságáért küzdött; azt a kegyelmet kérte tehát, hogy ne Bécsben, hanem Magyarországon végezzék ki.

A bírák, mivel az ostromállapot Bécsben már megszűntetett, de Magyarországon még fönállott, könnyen teljesítették kérését és erős őrizet alatt a pozsonyi vár börtönébe szállították.

Szerzetes társai közül itt többen meglátogatták, köztük Storteczky, az akkori rendfőnök is.

Heves kitörésekre számított Gáspárich rendfőnöke részéről, azért bocsánatért esedezett. »Nem akart — ugymond — szerzetének szomorúságot okozni, de mindenek fölött szeretett hazáért tette mindazt, a miért most halálra ítélik.« Maga mentségére nem hoz fel semmit, de a mit tett, tette Isten és a haza nevében, mit nem bánt meg eddig, s nem fog megbánni haláláig.

Az ítélet szerint papi tisztségétől is megfosztatták és az augusztus 30-án Scherier apátkanonok által hajtatott végre. Daczára azonban az ilyenféle meggyaláztatásoknak, a hazafias szerzetes sorsa mégis általános részvétet keltett minden szivben.

Scherier apátkanonok, Storteczky provinciális és még több szerzetes küldöttségben járult a Pozsonyban állomásozó Ruckstuhl vezérnagyhoz, hogy az elitált számára kegyelemért esedezzenek. A térparancsnok válasza azonban tagadó volt,

mivel az ítélet Bécsben mondatott ki, tehát ő nem tehet semmit.

A szenvedéseket a nyomort és a gyalázatot, minek börtönében odavetve volt, nemes lelke alázatával tűrte. Türelmesen várta a percet, melyben szenvedéseinek vége szakad.

A melléje rendelt fiatal pap, Schimattius, pozsonyi káplán egészen zavarban volt, mikor először ment hozzá. Gáspárich bizalmasan bátorította őt: »Ne féljen fiatal barátom, tudom én, mit kell tenni! Én nem félek! Sokszor néztem a halállal szembe, majd én segíteni fogom teendőiben. Velem nem fog lenni semmi baja sem.«

Szeptember 1-én meggyónt és megáldozott.

Halálos ítéletében szeptember 3-án a reggeli 6 órát jelölték meg, mikor ki fog végeztetni, de mintha féltek volna a jámbor, tehetetlen fogolytól, vagy talán gyötrelmeit akarták fokozni, már 2-án reggeli 1/2 hat órakor lovas kíséret mellett, fűdött kocsiban, kivitték a vesztőhelyre, mely körül egész század katonaság és tűzértség kiszegezett ágyukkal képeze kört.

Egész csapat katonaságot mozgósítottak, úgy féltek tőle, a szerzetestől.

Mint pap, mint katona úgy nézett a halál szemébe. Karddal és keresztel járt mindig a halál országában; ezer meg ezer alakban jött feléje a halál, de nem félt, nem remegett soha. Mint az Ur szolgálója, készen volt arra bármikor. Ha félt volna is, előtte voltak már a nemzet nagy vértanúi. Egy röpke gondolat azokra, érczcel övedzik a tévelygő szivét.

Még ellenei is rettenhetetlennek mondták.

Midőn a számolyra lépett, megdicsőült arcczal tekinté szét és végszavai voltak: »Éljen... és élni fog a haza!«

Akasztófán mult ki, mint a nemzet sok mártírja.

Szerzetes társainak megtiltatott, hogy testét koporsóba tegyék és úgy temették el, a hogy meghalt és ott, a hol kivégezték, ruha nélkül, az akasztófa alatt.

Mikor levették a testet a bitőről, lefektették az ezalatt elkészült sir mellé. A népnek pedig megengedték, hogy közeledhetik hozzá. És a nép odatolongott könyves szemekkel, s a ki hozzá fért, csókolta a gyalázatfán megölt kezét, ruháját, mindenét, mint egy szentét.

De a nép könyve nem tetzett a német bíráknak és elhajtották őket onnan.

Az országut mellett, mely Nagy Szombatba visz, balról nyugazik Gáspárich, az ugynevezett diáznó dombon. Pontosan, hol, s melyik helyen fekszenek csontjai, ma már tán senki sem tudja. Katonai parancsból számára taposták sírját, földdel egyenlően, hogy senki rá ne akadhasson.

Megjósolta, hogy tíz év múlva megváltozik a haza sorsa. Jóalata, — ha épen nem tíz évre is, de beteljesedett.

Gáspárich Márk a hazáért halt meg. A nép szabadságért rajongó lelke nem tudott kibékülni a fegyverletétel után következő napokkal. Ha talán a reakció emberibb módon foly le, nyomtalanul tűnik el ő is a nagy tömegben. De hogy 1851, 1852-ben a reménynek némi sugarai vilantak be a hazába, remélni kezdett és rajongó hazaszeretete összes lánghevével adta magát erre.

Ez oka az ő halálának.
Legyen áldott érette emlékezete.

Terentius.

(Végo.)

— *Á* *Ándottult* kulturegyesület érdekében Perlakon e hó 8-án dr. Wlassits Gyula orsz. képviselő elnöklete alatt gyűlés tartatott, melyen az elnök körvonalozta a D. K. E. célját, különösen kiemelte a kivándorlás ellen megindított akcióját, s azt, hogy Muraköz mindig jó példával járt elől a hazafiság dolgában. Horváth Csongor járásbíró bemutatja a gyűjtőbizottság működésének eredményét, mely szerint 7 alapító; 74 rendes; 13 pártoló tag iratkozott a kulturegyesületbe; a vagyon 2252 frt 50 kr Indítványozva, hogy a D. K. E.-nél kérvényezve a gyűlés, miszerint az alapszabályok oda módosíttassanak, hogy egyes járási fiókkörök is alakulhassanak. Az indítvány elfogadtatott s így ha az indítványt a D. K. E. magáévá teszi, rövid idő múlva a D. K. E. Muraközi Fiókegyesülete léte-sülmi fog. Dr. Wlassits Gyula képviselő lelkesítő beszéde után a gyűlés befejeztetett.

Érdekes adatot szolgáltatott Gáspárich életéből egy lelkes honleány, a ki a hírlapokból értesült az ünnepélyről. Perlak város elöljáróságához nevének titokban való tartását kikötve, a következő sorokat írta: »Repülve sietnék Parlakra, ha nem lennék lekötve, hogy résztvegyek a Gyöngyösön, 1852. febr. 9-én Pankerék házában elfogott Gáspárich Márk emlékének szentelt ünnepélyen. De fájdalom, a sors megtagadta ezt tőlem; nekem csak az jutott osztályrészül, hogy midőn Pestre szállították, nekem, ki kocsiaig kísértem, saját kezűleg akkor rögtönzött imáját és még, mi lelkesen fekszik, egy kis nemzeti színt, melyem szallagokból készült kis zacskót adott át emlékül és megőrzés végett, a melyet a nyakában viselt; édes anyja és édesatyja hamvaiból — van reá jegyezve. Mindig lelkesen fektűt eltűnő ifjúsággommal, hogy kire bizzam e szent ereklyét; sokat háborította e gondolat álmaimat. Ha öndök ajánlkoznának méltó megőrzésére, igen megörvendeztetnének!« — A perlakiak az ereklyét a budapesti ereklye muzeumnak fogják küldeni megőrzés végett lapunk mult és jelen számával együtt, a mely a gyűjtés megindításának első percétől kezdve kötelességéhez hiven igyekezett közreműködni a cél érdekében.

— *Adomány.* A Gáspárich-emlékoszlop költségeinek fedezésére Varga Lajos nagykanizsai ügyvéd 5 frtot adományozott. Mivel a felállított emlékoszlop költsége még nem gyűlt össze teljesen, a gyűjtés tovább folyik.

— *Á* *mai napünnepély.* A csáktornyai széptő-egyesület néptünnepélye alkalmas idő esetén ma d. u. 2 órakon kezdődik. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a mulatságra, a mely ritka élvezetet fog nyújtani látogatóinak; ezt a következtetést az előkészületekből meritjük. A mulatság, mely oly számos s méretei oly nagyszabásúak, hogy bármely nagy városnak dicséretére vállának.

— *Á* *csáktornyai tekeegyesület* e hó 13-án a Baumbach-féle kertben tekeversenyt rendezett. Nyolcz értékes tárgyat tűzött ki az egyesület, melyekért a küzdelem mindvégig élénk érdeklődéssel folyt.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

MEDJIMURJE

8 urednikom može je svaki dan
govoriti med 11 i 12 vrom. —
Sve pošiljke tiskane se sadržaja no-
vinah, naj se pošiljaju na ime
Margitai Jozsefa urednika vu
Čakovcu.

Iskateljstvo:

Kupljara Fisehel Vilijova kam se
predplata i obnane pošiljaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i šal
računaju.

Dr. Wlassics Gyula ors. ablegat vu Medjimurju.

8-ga i 9-ga o. m. došiel je šekan den,
dr. Wlassits Gyula ors. ablegat i visoko-
poštuvani znanec došiel vu Medjimurje, da
pohodi svoje zbirace. Velemožni gospod n
ablegat bil je srdačno i ljubezno sa velikom
svečanostjum prijet tak vu Preloku, kak
vu Čakovcu, kak se to dohadja onom, koj
je vrėden naslėdenik negdašnjega ablegata
Királyi Pavla. Lepi doček njegov budemo
sljedeće opisali našim post. čitateljem.

V Mura-Királju ga je gospodin Szabó
Imre sa lepim govorom pozdravil vu na-
zočnosti vnoгих zbiracov. Od ovud su se
vnogimi kočijami i s banderiumom vozili
vu Prelok, gde je vnoго ljudstva čekalo
na ablegata na placu. „Eljen“ se je čul iz
stotinah vustih, mužari su pucali, kada ga
je Malek István preložki birovi pozdravil
na varaških hižah.

Počela se je Gasparičeva-svečanost, na
kojoj je velemožni ablegat lepi venec po-
ložil na spomenik i s domoljubivnim srcem
govor držal. Po svečanosti su pohodili
gospodina ablegata občine Prelok, Kottor,
Hodošan, Mura-Csány, Szobotica, nauči-
telji preložki i druge komisiije.

Večer bil je veliki bankett vu velikoj
oštariji, gde je nazočnih bilo do 150 per-
sonah iz Preloka, dolnjeg Medjimurja,
Čakovca, Kaniže. Kostyál Ferencz var-
megjinski sudec, pozdravil je sa lepom

napitnicom gospodina ablegata. Na njegove
r čii odgovoril je gospodin ablegat vu dugim
i izvrstnim govoru i pozdravil svoje zbirace,
koji su ga tak lepo dočekali. Govorili su
na dalje Skrobanik Florid požunski pro-
vincial o spomeniku Gáspáricsa, Konyáry
László notariuš o postavljenju spomenika
i pozdravil je čakovčance i med njimi
urednika Medjimurja, koji su prvi bili, da
se spomenik podigne. Dr. Schultz Ágoston
sudec je lepu napitnicu rekel na gosp. able-
gata, dr. Wlassics Gyula ablegat je pozdravil
veličastnoga provinciala Skrobanika, Gás-
párics Vince Siposs Károlya, Gáspárics
Leopold magjarsku domovinu, Kele György
vu ver:ih gosp. ablegata, Vargha Lajos
odvėtnik Szabó Imrija, kakti bivšega majora
vu 1848. letu, Bátorffy Lajos familiju gosp
ablegata, Margitai Terstenyaka, koj je
Gasparičev monument delal i t. d. — Po
lepim bauketu bil je ples, koj je po
polnoći trajal.

Drugi den, vu nedelju ob 9. vuri od-
išiel je naš visoko vrėdni ablegat vu Čakovcu.
Vnogo kočijah ga je sprevadjalo do sv.
Križa i do Čakovca.

Čakovčanci čakali su gosp. ablegata
sa vnoгими kočijami pri meji fare Čakovca
Tu ga je pozdravil gosp. dr. Krasovecz
Ignác. Vu Čakovcu pri preparandiji je
vnoго ljudstva čekalo na njega, gde ga
je pozdravil gosp Prusatz Alojz varaški
birov vu ime varaša Čakovca Med „eljen“
vikom i pucanjem mužarah se je vozil
gosp. ablegat vu veliku oštariju, gde je

stanuval Ovdi je prijel pozdravljenje varaša
i drugih obč nah, notariušov, naučitejov
i drugih komisiijah.

O poldne bil je na čast ablegata ve-
liki obed, na kojoj je prvu napitnicu rekel
gosp. Krasovecz Ignác doktor na Njego-
voga Veličansava kralja, Wollák Rezső
fikaliuš pozdravil je vu ime zbiracov
gospodina ablegata. Na to je gosp. ablegat
dugi i lepi politički govor držal i na
koncu svojega izvrstnoga govora pozdravil
je napitnicom medimurskoga puka, koj
more svim drugim vu domoljubavju na
peldu služiti. Pili su zdravice na ablegata
još: Pálya Mihály ravnatelj, Kollarits Mi-
hály sudec, Prusatz Alojz birovi, Wrancsits
Károly varm. sudec, Toplek István po
medjimurski, Simon Gábor i drugi. Dr.
Wlassits se je svim zahvalil, da su ga tak
lepo prijeli.

Vu pondeljek je gosp. ablegat vu
Čakovcu, a vu tork vu Preloku vnoге
pohodil i spričal se je s tem obećanjem,
da bude čim predi nazaj došiel, da pohodi
i druge občine, kaj vezda nije mogel včiniti.

Gasparitseva-svečanost.

Vu Preloku se je 8-ga o. m obdržala
ona lepa svečanost, koju nigdar nebudu
oni Medjimuroi pozabili, koji su tam na-
zočni bili.

Okolo Gasparitsevoga monumenta su
stala školska deca, gospe, nekoliko stotin

ZABAVA.

Vitez i.

U stan doba, kad su vitezi iz svojih
obšancanih gradov samo na mimo prolazeće
putnike samo vrebali te ako su bili bogati
ih takodjer porobiti znali, a u prazno vrijeme
okolo stola sedeći samo su bez svake miere
razno vrstnimi jestvinami i pitjem trbuh si
trpali, u ono vrijeme su jednoč do dvanajst
takovih vitezah pri jednem hercegu za stolom
sedeći, te opet, kak već navadno, bez miere
jedući i pijuci bućili.

Dok su oni okolo stola sedeći svoje
šale tterali, a čisto vino kak zlato se im je
u ogromnih čašah, tako zvanih pokalih iskri-
lo, donese hercegov šoštar par ogromnih, posve
novih čizem za viteškog predjašca. To su
takove velike čizme, u koje već podpuno
obleđeni i obut jašac samo svoje noge porine
te onda kakti s dvemi lagvići na svakoj strani
konje jaše.

Kad je herceg čičme prijel, metne jednu
na stol. te ju najfinijim vinom da napuniti, a
druga dvorjanik odnese van. Zatim na ves

glas progovori domačina: „Vitezi izabraai!
Evo vam se sad prilika pruža za dokazati,
koj je prvi junak u pilu i on, koj ovu na-
punjenu čizmu na dušak izpije, neka od danas
nosi ime mojega prvoga i najhrabrijega viteza,
ali veliko izsmehavanje bude na onoga opalo,
koj ako bi počel piti a nebi mogel dovršiti,
zato svaki, kojemu je volja prvim vitezom
biti okršćen, neka dobro prije promisli,
jeli mu bu i moguće zadaću riešiti, za da
neostane izsmehavan i u špotu.“

Vitezi gledaju do deset poličov držeću
čizmu na stolu, ali akoprem bi se svaki rad
prvom vitezom nazivati, ipak se nijeden neufa
početi, jer je u strahu, da nebi u sredini
već malaksal te se obćenitomu izsmehivanju
izvrge, i svaki uvidjava, da toliku kolikoću
vina izpiti nije šala i on koj bi to učiniti
se podstupil, moral bi, kak se veli, od dobrih
rediteljov biti.

Jedan je medjutim med njimi, kojemu
je iz očih moći čteti, da bi si vrlo rado
ovom prilikom tituluš prvog viteza priskrboti.
On pregledava od svih stranah napunjenu
ogromnu čizmu, on ju opipava i već skoro
da ju nije k-ustam prinese, on se sam sobom
bori ali ipak se neufa. Ovak u svojoj velikoj
uzrujanosti i stiski na jedan krat se od stola
stane i otide van.

Ostali to videći, akoprem se niti oni
na čizmu nisu ufali, ali ipak su se po tihom
iz onoga podsmihavali, jer su vidli, da je
njegova želja bila najveća za ovo junačko
dielo izvršiti, a ipak mu je falela gjejernost

Za kratko vrijeme dojde ov iz vana
natrag u sobu i puu kuraže izjavi, da je on
pripraven čizmu izpiti, na to ju iz stola
vzeme, k-ustam prinese i na čudo na jedan
dugak u se zleje.

Herceg ga na to odmah prvom vitezom
proglasi a ostali vitezi mu jedan za drugim
gratularaju i ruke stišću. Kad je nemir jedno
malo popustil te su svi u prvoj volji okoli
sedeći u spomenek došli, zapita ga jeden:
„A dragi naš prvi vitez, kak si se Ti pod-
ufal na jeden dušak toliku kolikoću vina
izpiti, a nisi se bojal, da buš nam svem na
smeh u sredini zastal?“

„Je moji dragi,“ — odgovori on —
„Ja se spočetka nisam ufal, nego kad sem
ono iz sobe van otišel, onda sem si dal od
dvorjanika onu drugu takovu čizmu vani
s vinom napuniti te sem najprije iz nje vani
probal, a kad sem videl, da sem mogel onu
na dušak izpiti, onda stoprv sem se podufal
ovu sobi izrsniti.“

farnikov, gospoda iz Čakovca, Velike Kaniže, gosp. ablegat i t. d., kada je Tóth Sándor ravnatelj duševno lepi govor držal i spomenik Gasprichev prek dal varašu i občinstvu Medjimurja, da se od Gáspáricha vuči svaki domovinu ljubiti.

Gospodin dr. Wlassics Gyula ora ablegat je vu svojem lepim govoru di il Medjimurski puk i občinstvo, koje je ovoga lepoga monumenta za dičnoga svojega domorodca postavilo, zatem pak je jeden lepi venec položil na spomenik.

Kele György notariuš je vu verših slavil spomenek Gáspárichov, Glavina Andraš pak je život Gáspárichov vu svojem domoljubivim govoru očitoval. Gáspárich Vince, rodjak velikoga domorodca je s dobrim glasom i jako lepimi reči zahvalil svim, koji su aldove za spomenik doprinesli. Nazadje je Málek Štefan biro v ime varaša prevzela monumenta i obečal je, da bude ga za naveke občuval.

Na večer bil je bankett vu velikoj oštariji, gde smo — kaj se Gáspárichovog života i monumnta tiče — osobito važne reči čuli iz vustih veličastnoga gosp. Skrobánik Florida provinciala požunskoga, k kojoj provinciji je i Gáspárich negda spadal. Došel je gospodin provincial, da bude nazocen pri svečanosti i da svakomu na znanje daje, kak je Gáspárich vu življenju dober svećenik, glasoviti prodektor, pošten človek i izvrsten domorodec bil. Sam Bog je toga vrédnoga redovnika na svečanost poslal, da pred svakim glasno osvedoči poštenje Gáspárichovo. A to je i dobro bilo, ar su se našli nekoji jalni i bezdušni ljudi, koji su kaj kaj počeli govoriti o životu Gáspáricha kak vre to ide vu tem jalnom i čalarnom svetu. Gospodin provincial, koj iz knjige — matice fratrah vu Požunu stojeće čeli život i smrt Gáspárichov dobro pozna i od još denes živućih fratrah, koji su poznali Gáspáricha, sve zna, pretigel je za navéke one govore, koje su nekoji izmislili.

A ti spomenik stoj dugo i dugo letah, za navéke, pak poveč svakomu ono, kaj je Gáspárich prodekuval:

„Gdo ljubi domovinu, Boga ljubi; koj pak izdaje domovinu, onoga Bog kaštiguje!“

II.

U jednom vitežkom društvu su okolo stola sedeli vitezi te su pili kak lakovnice, ili kak bi pokojni Miholjski plebanus rekli: kak lutorani. Med njimi je bil jedan vitez sa svojim mladum gospum.

Kad su već na sve moguće zdravice bili pili, donese domaćina pokal na stol, koj je sigurne dva poliče držal, te metne predlog, da bude sada nazdravljeno prijateljstvo, a ovu zdravicu mora svaki iz toga pokala piti.

Predlog bude prijet, prijateljstvo je nazdravljeno i pokal već ide od ruke do ruke. Svaki ga do vrha natoči i do kaplje izpije.

Kad to vidi mlada vitezova gospa, koja je polag svog muža sedela, pričapne mu u uho, da kad pokal do njega dojde, on nek ga neizpije, nego neka neopaženo vino pod stol zleje, a da bu to mogel neopaženo včiniti, bude ona tobož svieću vkresovala i u tom ju kakti pripetce vgasne.

Muž joj na to neodgovori nikaj i ona je bila tim sigurneša, da joj je muž na njezin predlog pristal.

Sused pri stolu već pričme za našega viteza pokal natakati i kad ga je do vrha natočil preda mu ga, da ga za prijateljstvo do kaplje izpije. Vitez prime pokal u ruke,

Žute cipele.

(Humoreska).

Bilo je pred dvemi ljetl, nekak okolo Petrova. Šetal sam se s mojim dobrim prijateljem Petrom i brbljali smo kaj česa. Kad na jenput zastavi se moj Peter, pak mi na pol ozbiljnim, na pol smejućim licem reče: „A znaš li ti, da ja idem zutra na ugled (v sonoboke)?“ — Meni za malo da me nije zimica zgrabila od čuda, ali nestoga, kaj nebi svoga Petra bil držal s posobnim ženitbenom kandidatom, — im bil je kreden čovek i imel je ljep društveni položaj — nego ar mi se je ta misel činila suviše nevjerovatnim. Mi smo doduše gusto zdihtavali za ženitbenom srećom, osobito kad smo od večerje išli vu pušte naše sobice, ali da je ovaj bitil kocke, to mi se je ipak činilo nekaj — prerano, ar nam je obedvem bilo „stopram“ — trideset.

„Ti se šalis“, odpovrnem mu, iza kak sam se od toga vudarca razabral.

„Budeš videl, da se nešalim! Ti već znaš, kam idem.“ — I znal sam. Blizu Čakovca vu mestu N. bila je ta odebrana. Ljepa i malo prekšena plavka, drugač po domaće uzgojena uz „ostala“ dobra svojstva, bila je dobra partija, a ime joj je bilo Mariška.

„E pa srećno bilo; — mene buš morti za starešinu vzeti?“

Iza takvih šalah na jenkrat zapital me Peter:

„Kajti se čini, da li je ovo moje ljetno odelo (oprava) prezprično?“

„Kak da ne“, odgovoril sam; „pak valjda neće ta ladanjska djevojčica gledati, kuliko imaš gombov na kaputu; samo mi se čini, da bi još bilo uputno, da obuješ kakve ljetne cipele, koje bi bolje k tvomu svatolu odelu pristajale, — znaš, onak žute ili smedje.“

„Trefil si! Ajdemo, da jih kupimo!“ I genuli smo se vu prvi štacun. Tu me je va skorom ostavila strpljivnost, ar mojemu Petru nisu nijedne cipele bile dosta sgodne: jedne su bile preširoke, druge prevuzke, tretje pre-

duge i t. d. tak, da svlačenju i oblačenju nije bilo ni kraja ni konca. Stopram napokon Peter znojen od toga posla odebral si jedne i zapita za cěnu, a trgovec, kak da bi nagadjal, kakva je važna mislja tim cipelom naménjena, i opet da se za svoju dangubu namiri, vzeme od mojega prijatelja 6 for. 20 kr., obrazložeći tu visoku cěnu tim, kaj su to najfinere cipele, koje ima na skladištu. I kad je moj Peter svojih žuhko zasluženi 6 for. 20 kr. platil, zdržal se je kavalirski od vsakoga prigovora, morat je još vzeti za 70 krajcarov nekakve mašće za konzerviranje (mazanje) tih cipelah, ar kak je poznato, žute se cipele nesmeju navadnim črnim bikaom mazati.

Po tom smo se rezili, vsaki sa svojem misljama i očekivanjem, a ja nisem prepustil, da mu još jenkrat nezaželim dober uspjeh.

* * *

Iza toga minuli su dva dnevi. Za to sem višme neprestance razmišljaval, kak je mojemu Petru bilo na ugledih, i takaj sem čudil, da ga nemrem nigdi zěstati.

Slutil sam zlo, jer da je na ugledima dobro prešel, već bi me on bil poizkal, da mi svoju areću izpriča, ali sam opet pomislil i to, da ljudi vu svojoj sreći gusto zaborave na vse drugd obzire, pak uživaju na tlo, vu sebi.

Tak premišljavajući na jenkrat opazim na jedno trideset koračajov moga Petra, gde ide proti meni. Poveselim se i pokušam odmah, da po izrazu njegova lica zaključim uspjeh. Ali sem se vkanil, ar lice nije pokazivalo nikaj, onak po prilici, kak i vu čověka, koj nezna, jeli bi se smejal, srdil ili žalostil. I tak mi nije preostalo drugo, nego da ga sam pitam, kaj je i kak je. Medtamtoga se Petru nije dalo spominati, ter sam imel dosta make, dok sam genul, da mi svoje sgrade i nesgrade izpričevda.

Evo, kaj mi je pripovédal:

Kak znaš, ja sam na samo Petrovo pred poldan otišel s cugom i za pol vure dospel sam vu N. Skrb sam vzeti već prvije, da Mariškina familija bude za to znala; notariuš jim je po mojem naputku povedal, da budem taj dan došel vu pohode. Makar da sam tom

a gospa pričme uslied tobožnjeg dogovora svieću vkresovati, koju tom prilikum i vgasne te mu po tihom veli: „Sad hitro zlej vino pod stol, sad nebu nitko videl.“

„Ali Bog bi videl!“ — odgovori vitez, te pokal do dna izpije.

Jedna jagarska.

Da jagari st rahovito znadu lagati, to je po cielom svietu svakomu poznato, jer koža se čovieku jezi, kad jednoga takovoga staroga lovca poslusa pripoviedati, o svojem psu, o svojoj pučki iz koje nije moguće zajca faleti, o svojem doživljaju prigodom ovoga ili onoga lova i. t. d. To njemu sve iz vust teče kak sam med, a ipak niti jedna rieč nije istina. Ima više takovih jagarskih lažih, koje hoću z vremenom dojt i moje čtevece jedno malo znjimi zabavljati, za sada evo jedne:

U niekom društvu, gde je najviše jagarov skupa sedelo, pričeli su o mudrosti svojih lovnih psov pripoviedati; jedan je svoga psa radi njegove mudrosti u lovu do oblakov zdigal, drugi opet o svojem tak nevierojatne stvari pripovedal, da su svi prisutni onak

nekak čudno i neverojetno glavami klimali. Na jedan krat pričme jedan stari gospon i svojem šarku sliedeću, bi reći neverovanuo pripovest pripovedati:

Moj šarko zna dobro aportirati te ako, mu dam dva krajcara, on već odmah zna, da je to za njega te odmah beži u naproti ležeći štacun pak si za nje jednu zemlju kupi. Ja sam mu više vriemena daval svaki danpo dva krajcara i on si je za nje svaki dan donesel domov zemlju, koju je za vrati z-apetitom pojel.

To je tak jedno vrieme trpelo, ali na jedan krat opazim, da kad sam mu dal dva krajcara, kak navadno, on je iste vzeti, van odnesel, ali zemlja si nije donesel. Sad sam bil znatiželjan, kaj on s timi novci dela, kad na jedan krat vidim peti dan, gde si iz štacuna čurku nosi.

Anda vidiju moja gospoda, kak je to spameten pes, on si je pet dni, svaki dan po dva krajcara spravlat, dok je naspravil deset krajcarov, i onda si je za ove rajsi čurku kupil, nego svaki dan jednu zemlju. Jeli to nije pametan pes za čudo?

Em. Kollay

sgodom imel biši snjom drugi put skupa, ipak smo jedno sa druge znali.

Dobri su prijatelji za to skrbeli, da je navek bila za menom nazdravljena, kadgod je vu N. bilo kakvo drugtvo, vu kojem je i ona bila, a opet a vsi samo ste mi nju za drugaricu pridavali, kad smo se po medjimurakih statutih zaoavljali. Vu ostalom ona mi se i za istinu dopada, a čujem, da i ona rado sluša o meni pripovjdati. Tak ti ja sa najljepsemi ufanji došel sam vu njezin salon. Otca nije bilo domaj, ali mati i Mariška primili su me ljepo. Razgovarjalo se kaj česa; Mariškina vugodna pojava i njezina bezbrižna preksija, koja joj dobro pristaje, osvojila me zevsema, a i ja „došel sam vu ogenj.“ Ja sam hotel početi o svojem zausanju i t. d., ali se vu isti čas odprla vrata i la čujem kreštećim glasom govoriti: dobro jutro drage moje, kak ste, došla sam iz cirke, denes je pri plebanusu društvo, — i sam nek vrag zna, kaj je nekakva stara gospa, koja je vu tom hipu nuter došla — na jua mah izblijala. Znaš, ja poštujem starost, ali taj čas bil bi ju poslal na duo pekla, ali ona se nije dala. Ostala je i pripovjerala dalje, a ja sam vu duši preklinjal to zmešariju posjeda — pardon pohoda, a Mariška je samo kadkad pogledala proti meni i storado se smejala. Ta me je situacija vubijala i ja sem se oprostil. Na reztanku pozove me Mariškina majka — te dobra žena — da dojdem po pohau na jušinu k njim. Pokazala mi bude svoj vrt i sence. Pogledajuć vu Marišku, zahvalim i ves srećen prijel sam taj posiv.

(Konec sljedi).

KAJ JE NOVOGA?

Politički govor.

Gospodin dr. Wlassits Gyula ablegat je veliki politički govor držal vu Čakovcu 9-ga o. m. Postuvanjim čitateljem budemo vu dojdudim broju ov lepigovor vu horvatskim jeziku opisali.

Kralj vu Lembergu.

Njegovo Veličanstvo došlo bude od velikih vojnih vježbah kod Landskrona vu Lemberg, da pohodi tamošnjü zemaljaku izložbu i da bude nazočen otvorenju medicinskog fakulteta vu sveučilištu. Kak deses javljaju, došel je s kraljem vu Lemberg i česki namjestnik grof Thun. Vu Lembergu pozdravil je kralja i bukovinski zemaljski prezed s deputacijom zemaljskoga odbora i černovičkog grad. zastupstva. Zvan toga bill su nazočni ministri Bacquehem i grof Warnebrand, a Rumunjska je poslala ministra vanjskih poslov Lahovarya.

Velike vojne vježbe kod Landskrona.

Vu nasočnosti Nj. Veličanstva cara i kralja Ferenc Josefa započele su 8. septembra vu zorju velike jesenske vojne vježbe (manevri) 1. 9. vojnog sbora na česko-moravskoj granici vu okolici Landskrona. Vježbama upravljal je feldmaršal nadvojvoda Albrecht, komu je pomagal šef glavnog štapa, F Z M, barun Beck i ratni minister general konjanništva Krieghammer, šeregom zapovjedač je: I. sborni komandant fml. grof Uexküll Gyllenband i 9. sboru sborni komandant fml. Emanuel Merta. Kakti porotni sudci su fungirali: podmaršal barun Albori, barun Gagern, vitex Hold, Succovaty, barun Wer-

sebe i Schmidt; generalmajori: Beck, Guttenberg, Hofmeister, Weiss, Drotmidt, Pitreich, barun Komers i Czeyda, ter čeli šereg visjih štopskih oficirah.

Vu glavnom stann manevrom nadvojvode Karlo Ljudevit i Rainer ter minister domobranstva fzm. grof Welsersheimb. Nadvojvoda Eugen zapovjedač je svojoj brigadi.

Četrty dan vojnih vježbah pokvaril je dežd. Po 12 vuri počelo je upravo zlićvati, ob 1 vuri dal je kralj nalog, da se manevri obustave.

Vu Beču, 6. septembra.

Očekuje se imenovanje princa Ferenc Liechtensteina austro magjarskim poklisarom na ruskom dvoru. Ovo se imenovanje drži velikim i važnim dogodjajem.

Princ de Paula Liechtenstein brat je vladajućeg kneza Ivana Liechtensteina, sad je navršil 41. ljetu ter je grand seigneur vu pravom smislu reči.

Ruski car voli videti poleg sebe kakti zastupnike stranjkih suverenah osobe odlična položaja, akoprem je odnošaj Austro Magjarske na proti Rusiji, naročito dvora na proti dvoru bil je vu zadnje vrēme vrlo ardačan, to se more očekivati, da se bude taj odnošaj delovanjem princa Liechtensteina još prijatnijim stvoril. Princ Liechtenstein nije izvuchen diplomat, ali je već više putah deloval vu osobitih diplomatskih poslanstvih.

Rimski dopisnik.

Rimski dopisnik klerikalnih novinah grofa Ferdinanda Zichyja „Fejérmegjeli Napló“ pobija vjst liberalnih novinah, kć da je vu Vatikanu zavladalo mnjenje, da se ima poputiti vu borbi proti magjarskim cirkvenopolitičkim reformama. Vu Rimu, veli dopisnik, nemisle ni izdaleka na to, da preporučo magjarskim katolikom obustavu cirkvenopolitičke borbe, nego Vatikan nejma navadu, da vsaki čas podiže svoj glas, već on želi, da vjerniki sami odluče, glede svoje stvari, i da delaju. Ovo držanje zavzel je Vatikan i vu prajskom kulturkamfu. Dopisnik spominje nadalje biskupe i niši kler, da nečekaju navok na nove napatke iz Rima, već da se drže onoga, kaj im se je pred dvemi ljeti iz Rima poručilo i da tak delaju. Vu Rimu da želiju, da svedenstvo, biskupi i puk sami aktivno rade, da podupiru svoje poduzetne vodje, ili da im bar nestavljaju zaprekah.

Minister med socialisti.

Prešestnog petka bil je nazočen magjarski minister poljodelstva grof Andor Festetics vu H.-M.-Vásárhelyu spravišču socialistah, da se na svoje oči i vuha osvedoči o željah i tegobah tamošnjeg radničkog (delavnog) pučanstva. Znajući, da bi delavci bili drugač sprječeni o slobodnih izjavah, došel je minister vu skupščinu incognito ter se poslužil imenom „dr. Andras Szelesztey, — fiskaljuš.“ Pod tim su ga imenom vpeljali vodje vu skupščinu. Minister je razgovarjal s vodjami delavcov o vsih njihovih željah i tegobah, pak se je osvedočil, da vse nezadovoljstvo potiče s

pomenjkanja dela, a da netreba velikih agrarnih reformah.

Vkradjeni svatec.

Telegraf iz Padove javlja 8. septembra. Iz ovdešnje cirke Del'artella ove je noći vkradjeno vu raki lešeće balzamovano telo svetoga Antuna Paduanskoga s bogatimi darovi. Nepoznani zlikovci prepri su cirkena vrata i odnesli raku s telom i zevsemi kinci. Vu jutro dočulo se je, da se je vu bližoj šumici našlo telo, dakak orobljeno i osakačeno. Na tu vjst dohrlilo je čelo svedenstvo xaraša s pučanstvom vu šumicu, ter je odmah vu sjajnoj raki nazad doneslo uz velike ceremonije moči sv. Antuna. Ljudstvo je s ovog svetogrdja silno spuntano.

Vu Beču, 5. septembra.

Nadvojvodkinja Marija Valerija i njezin tovaruš, nadvojvoda Franc Salvator došli budu dojdućega meseca na dugši boravek vu Gödöllő, kam bude i kraljica s Krfa došla.

Dobre zepne i stēne vure za fal cenu moći dobiti pri Pollak Berntau vuraru vu Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za falčenu.

Nekaj za kratek čas.

Oficir pital je jednoga bedastoga regruta vu školi: „A čemu ima čovek oči?“

Regrut: „Da ih zapre, kad spava.“

Keprol: „Poveš mi ti baka hitro i vu kratko, kaj znaš o prahu prez dima?“

Baka (za dugim premišljavanjem): „On dohadja vu malih flašicah neposredno iz Beča, vmarja neanagu, i zve se „Caherlin“.“

Dužnosti radi.

Gospon: „Kaj bi Vi učinili, frajlica, kad bi ja vas vezda kušnul?“

Frajlica: „Ja bi iz vsega glasa vikala.“

Gospon: „Ali Vasa viku nebi nigda čul.“

Frajlica: „To ja znam, ali već dužnosti radi moram vikati!“

Iz pisma jednog soldata.

„...O Kata, Kata, kak vidim, Ti me već neljubis! Drugač nebi Ti pismo od mah vu kopert slozila, već bi ga kak navok prvije, okolo klobasica omotala!“

Miren konj.

Gospon: „Povešte mi, jeli ov konj dosta miren.“

Prodavac: „I ter kak, na njem morete prez straha poleg Vuše punice prejahati!“

Priredil:

Glad Ferencz.

LOTERIJA

Graz 8-ga septembra 1894

42 37 39 34 14

Gabona árak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrň	4.50	— 4.70
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.50	
" uj	" novi		
Árpa	Ječmen	5.	— 5.50
Fehér bab uj	Grah beli	8.	—
Sárga " "	" žuti	6.80	
Vegyes " "	" změšan	5.75	
Lenmag	Len	10.	—
Bükköny	Grahorka	6.	—

Nyilttér.*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammen-tesen, sima, csikos, kozkázott és min/ázot-takat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közöltekkért nem vállal fe-
lősséget a Szerk.

Hirdetések.

Házeladás.

Csáktornyan a Zöld-utca 240/1. szám alatt levő téglából épült cserépfödellő

I a k h á z

szabad kézből eladó

Ezen ház a következő helyiségekből áll: 4 szoba, konyha, éléskamra, istálló, pajta stb.

Bővebben értekezhetni a tulajdonosnál

Korusecz Mihálynál

Zöld utca 240/1.

2670. tk: 94.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Simon Gábor ügyvéd nagykanizsai lakos végrehajtatónak Kercsmár István mura-csányi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 158 frt 80 kr. tőke, ennek 1898. évi március 18-tól járó 6% kamatai 26 frt 85 kr. eddigi 10 frt. 65 kriban ezennel megállapított jelenlegi költség behajtása céljából (a n-kanizsai kir. törvszók (perlaki kir. járás-biróság) területén levő a mura-csányi 246. sz. tjkvben A I. 947, 1084, 1367, 2100,

2148, 2384, hrsz. a. végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett ingatlan és az ehhez tar-tozó legelő és erdő illetmény 821 frt beca-értékben, a m.-királyi 497. sz. tjkben A † 1946. hrsz. a. ugyanannak tulajdonául felvett ingatlan 42 frt. és az ugyanazon tjkben ugyanannak tulajdonául felvett A † 1968. hrsz. ingatlan 37 frt és az ugyanazon tjkben A † 1971. hrsz. a. ugyanannak tulajdonául felvett ingatlan 19 frt becsértékben, a mura-királyi ingatlanak a Mura-Király községhezánál

1894. évi október hó 2 án d. e. 10 órakor

a m.-csányi ingatlan pedig Mura-csány köz-séghezánál

1894. évi október hó 2-án d. u. 3 órakor

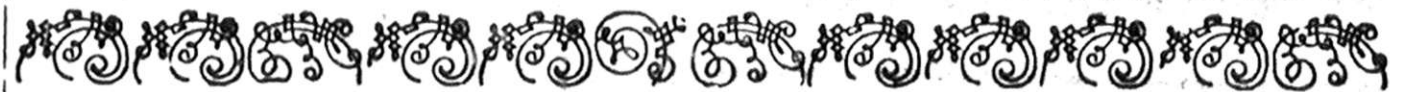
Simon Gábor felperesi ügyvéd vagy helyet-tese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen el fognak adatni.

K i kiáltási ár a fentebb kitett becsár. Arverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%.-át készpénzben vagy óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő kö-teles a vételért 8 egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésé-től számítandó 20 nap alatt, a másodikat ugyanattól 40 nap alatt, a harmadikat ugyan-attól 60 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 8% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg meg-állapított árverési feltételek a periaiki kir. jbiróság telekkönyvi osztályánál és Mura-Király s Mura Osány község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlakon, 1894. évi június hó 6 án.

584 1—1

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a. sz.

K Ü H N E E D E

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

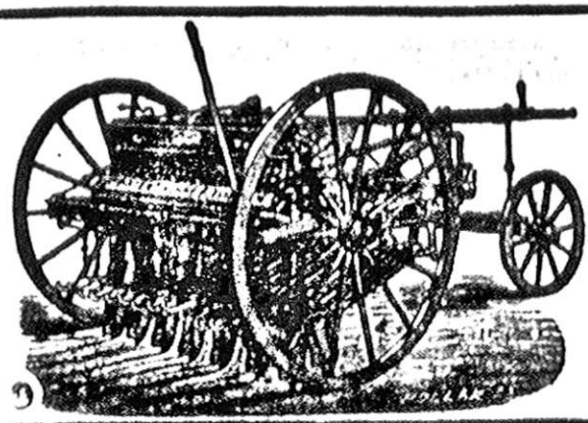
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes, hullámos terűfetre „MOSONI DRILL” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kifűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

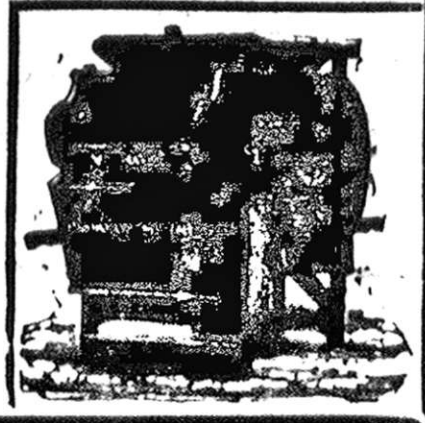

munkaképesség.
VENTZKY-féle
FÜLLESZTŐK.

Szacska-és répavágók
eib.

Arjogyzékek bórmentve.

Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a.

Ezennel van szerencsém a n é. Közönséget értesíteni, miszerint tisztelt vevőim óhajának megfelelően, elhatároztam, hogy 47 év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari hangszergyáramat

folyó évi július havától kezdve

zeneműkereskedéssel és kiadással

kapcsolatba hoztam — Zenemű kereskedésben, — melynek vezetésével egy e téren már 13 éven át üzletvezetői minőségben működött szakérfiut bizalom meg. — raktáron lesznek a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei és ágai.

Kifűnő tisztelettel

SCHUNDA V. J.

cs. és kir. hangszergyáros zeneműkereskedő és kiadó

578 2—3

Budapesten, IV. ker, Magyar-utca 18. szám.

Kiadó lakás.

Csáktornyán a Széna-téren ifj. Neumann Miksa (előbbi Hochfluss)-féle házban egy két szoba, konyha élekeskára stb. álló

utczai lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonos

ifj. Neumann Miksádnál
Csáktornyán.

575 4-4

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyán,

Főter, az új lakarekpenzárú épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban
olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó órák mellett

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

F a l i i n g e r á r á k .

Leghíresebb evésor a k...
lora, hagymás, és egyéb fer...
tőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés!
Teljesen szagtalan!

ÖNÜKÖDŐ TÖZEGSZÓRÓ-CLO
SRTTEK.

Belföldi és külföldi szabadal-
mak! Szobai Arnyékszé-
kek mindenféle tetsze-
tős alak-ban Arnyék-
szék-berendezések,
kórházak, lakta-
nyák, iskolák,
iparvállala-
tok, száll-
odók
stb. ré-
szére.

Különlegesség:

embori és városi hulladó-
kok ipari- és gazdasági ér-
tékesítése Város tisztítási és
elfuvarozási vállalatok szer-
vezése.

Műtrágyagyártás. Részletes ter-
vekkel, költségvetésekkel és ere-
deti bizonyítványokkal szívesen szol-
gál az igazgatóság.

As országos közegészség-
ügyi tanács által tőbbször
nem ajánlva!!!

NEMZETI UJSÁG.

A „Nemzeti Ujság” alig hogy megindult, máris önérettel mondhatja el-
osavarást nem tűrő ellenségi irányával, oly sikereket ért el, minőkkel kevés lap dicse-
kedhetik.

A „Nemzeti Ujság” hiven törakszik arra, hogy a mit programjában
ígért, becsületesen be is valása. Megalkuvást nem
ismerő módon, nyíltan és egyenesen harcolni a jelenlegi kormányrendszer ellen, nem
tartva szem előtt mást, mint a magyar nemzet jogos érdekeit.

A „Nemzeti Ujság” azon van, hogy pontosan és gyorsan informálja
olvasóit minden eseményről Levelezői vannak
az ország minden helységében s a kontinens minden fontosabb
pontján, úgy, hogy a Nemzeti Ujság a legelső forrásokból nyervén értesüléseit, hir-
szolgálat dolgában bátran kiállhatja a versenyt minden más hirlappal.

A „Nemzeti Ujság” vezércikkeit a felelős szerkesztőn kívül gróf
Apponyi Albert, Horánszky Nandor, Bartha
Miklós, Boglár Ferencz, Botlik Lajos, Deésy Zoltán, dr. Sághy Gyula, gr. Zichy
Jenő, dr. Acsády Ignác, Benedek Elek, stb. írják.

Tárczarovatába legkiválóbb íróink dolgoznak. köztük: Benedek Elek, gr.
Bethlen Miklós, Tóth Béla, Hook János, Brassai Sámuel, Bede Jób stb.

Kiváló gondot fordít a »Nemzeti Ujság« arra, hogy minden egyes rovatá-
ban élvezetes olvasmányt nyújtson olvasóinak. Van kiváló gonddal szerkesztett ujdön-
sági, tanügyi, egészségügyi, közgazdasági rovata. Nagy figyelemmel visel-
tik a »Nemzeti Ujság« a vidéki élet minden ügyes-bajos dolga iránt. Hetenkint
egyszer, vasárnapon a Nemzeti Ujság

d i v a t

mellékletet ad. Azonkívül minden hét péntekjén adja

a g y e r m e k s z o b á b a n

szimű rovatot.

A „Nemzeti Ujság” felelős szerkesztője:

GÜNTHER ANTAL.

A „Nemzeti Ujság” helyettes szerkesztője:

SZEREDAI LEÓ.

A „Nemzeti Ujság” előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. || Negyedévre 8 frt 50 kr.
Félévre 7 frt. || Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 krajczár, vidéken 5 krajczár.

A „NEMZETI UJSÁG”
szerkesztősége:
Budapest, VI., Petőfi-utca 16. szám.

A „NEMZETI UJSÁG”
kiadóhivatala:
Budapest, VI., Nagymező-utca 25. sz.

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis
fél és 1 Kilos
füveg-
palacsokban.

határozottan
Christoph-féle
lakk
kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt i használtatás-
ának, mivel a kellemetlen szag és a lassó, ragadó száradás,
mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültesik.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy
elvesztené fényét. Meg kell különböztetni!

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj-
festék fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Esért egyaránt
alkalmasak régi vagy új pallóra. Teljesen befedi minden
felület, korábbi mázolást stb; van azután

„szexa fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen
parketre s olajfestékekkel mar bemáslt egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a fanyaszt.

Postacsomag, körülbelül 25 négyzet méter. (két köcsőpa-
cságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9/10, márká.
A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes-
tálj a vizsgálat a cégre s a gyári jegyre, mivel est a több mint
180 éve létező gyártmányt sokféle utánóznak és hamisítják,
s sokkal rosszabb, s gyakran a csínak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.
Zürich.

Csáktornyán:

CRANER TESTVÉREKNÉL.

Előfizetőknek érdekes lehet min-
den nap 11 és 12 óra között —
A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény **Margitai**
József szerkesztő nevére
küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Wischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitlerek és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetéseik meg elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bőcsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelt A.,
Daub G. L. és társai és Herndl
Brünben: Stern M.

A „Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi
takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Nyitlér peltisora 10 br.

Hirdetések jutányosan számítottak.

A közegészség és a társadalom.

Azt tartjuk és bizonyára velünk együtt még mások is azt tartják, hogy a népek műveltségére abból lehet legjellemzőbben ítélni, hogy az egészségi viszonyok milyen lábon állanak. Sajnos, hogy ezen tapasztalati igazság a mi arany kalászokban bővelkedő hazánkra nem egészen áll, mert bár a műveltségnek — saját ítéletünk szerint — megfelelő fokára jutottunk volna mégis a közegészség tekintetében igen kezdetlegesen vagyunk.

Természetesen itt is, mint mindenütt, a városok járnak elől a példával. A falvak egész lelkesedésüket, pénzüket, vagyonukat a nagy városokba hordják, becézgetik, deldelgetik azokat és gyakran egyebet nem visznek onnan haza magukkal: a betegségeket.

Be van bizonyítva, hogy a nagy városok a tulajdonképeni telepei és melegágyai minden veszedelmes betegségnek. A por, a bűz állandó a városokban. A tisztaságot csak hírből ismerik s áldásairól csak könyvekben olvasnak. Törmelékekből építkeznek s így nem csodálhatni, ha a lakásokban nem az ember, hanem a poloska meg a svábbogár uralkodik. Különben is a lakások rendszerint zsufolva vannak és vasidegzzettel és csodagyomorral

kellene bírniok az embereknek, hogy az ilyen helyeken egészségesek maradjanak.

Nem csuda, ha a gyermekek ezrei a lassu, de biztos elpusztulásnak vannak kitéve, mint egy bizonyítékául annak, hogy nem akarjuk, vagy nem tudjuk a közegészséget oly fokon tartani, a mint az kívánatos volna.

Oda jutottunk már, hogy a legrombolóbb ragadós betegségek állandókká lettek az ország némely vidékén.

Nem csupán az oláhok, rácok, szerbek és tótok ellen kell ma már küzdeni, hanem a pizok, a szenny, a betegség ellen is kell állandó és irtó harcot folytatni, pénzzel, észszel, emberi erővel és a mi fő, öntudatossággal.

De erre egyedül magában kevés az állam és kevesek a hatóságok s különben is minduntalan panaszkodnak, hogy mindent az állam vesz a kezébe.

Álljon elő már egyszer itt is a társadalom! Egymással kezét fogva, áldozatokat hozva, mentjük meg gyermekeinket, testvéreinket, polgártársainkat. Ne nézzük télenül a pusztulást.

Segítsünk a hatóságoknak s azon igyekezzünk, hogy a hatósági intézkedések keresztülvitelét lehetővé tegyük. Az orvosi

tudomány mai állapotában egyedül a tisztaság gátolja a ragályos betegségek továbbterjedését s ez a leghatalmasabb, legfélelmetesebb ellensége a betegségnek és egyellen barátja az egészségnek.

A hatóság pedig a legnagyobb vaserehlyvel, kegyeletet és kiméletet nem ismerő szigorúsággal szerezzen érvényt intézkedéseinek. Ha mi is és a hatóság is megteszi kötelességét, semmitől sem félünk, de akármelyikünk erőlködik is, a másik nélkül csak kevésre mehet.

Még nincsen nagy baj, de a sok körülmény int az óvatosságra, a mindenképen kívánatos tisztaságra, mely tulajdonképen életzükséglete, életeleme az embernek és kell, hogy rendes szokása is legyen.

A megyei közigazgatási bizottsági ülés.

Svastits Benő főispán ur öméltségének elnöklése alatt f. hó. 10 én tartotta gyűlését a megyei közigazgatási bizottság.

Az alispáni havi jelentés tudomásul vétele.

A vármegye területén átvonuló államutakon ez évben teljesített szállításoknak, valamint a végrehajtott építkezéseknek felülvizsgálására a közigazgatási bizottság

Dr. Wlassits Gyula beszámolója.

(Folytatás.)

Önök legjobban tudják, mindennap érkezik, hogy érettebb gyümölcs a reform termőfáján nincs, mint a közigazgatás rendezésének kérdése. En, mióta politikailag gondolkodom, mindig a leglelkesebb híve voltam és vagyok annak a rendszernek, mely az állami közigazgatás végrehajtását úgy a közép, mind az alsó adminisztráció szervezeteiben állami közgekkel biztosítja. Ez a modern Magyarország, a magyar nemzeti állam megszilárdulásának, a magyar állam tekintélyének és hatalmának elengedhetetlen követelménye.

Az adminisztráció — t. i. ha jó, a legnehezebb tudomány, a legnehezebb művészet. Jól mondta egy nagy tudós: ez a földi gondviselés. A földi gondviselőkről azonban a törvényhozói gondviselésnek úgy kell gondoskodni, hogy nekik ne legyen sok magángondjuk és különösen ne legyen egész sorsuk kitéve egyes érdekcsoportok, cliquek szeszélyeinek, hatalmi játékaiknak.

De viszont, midőn én állami közgekre kívánom bízni, az államközigazgatás végrehajtását, az adminisztrációt úgy alsó, mint középszervezetben is — a kivételről alább szollok — ez csak oly feltétel alatt tartom haladásnak, ha egyrészt a legszélesebb, de egyúttal a legtartalmasabb önkormányzatot biztosítjuk és másrészt a mindennél becsebb közsabadsági jogok a leghatályosabb védelemben részestülnek. Nem oly bürokratikus gépezetet kívánok én, melyet csak

felülről mozgatnak, én azt kívánom, hogy a törvényhatósági bizottságok, képviselőtestületek — nevezik ezeket bármiképen — a leghatályosabb ellenőrzést gyakorolják és módjában legyen a felelősségre vonás iránt is a kedvezményező lépéseket megtenni. Természetesen nem értem itt az egész feyelmi jognak az önkormányzati testületekre való átruházását és ezt bizonyára a „nagy közlegény” Tisza Kálmán sem úgy értette nagyváradi beszédében, a mint ezt neki egy kormányparti lap is tulajdonította. Különösen a városi szervezetben és városias jellegű községekben az önkormányzat mellett még az állami igazgatás végrehajtását is saját helyhatósági közgekre bízni. Általában a magyar nemzeti állam érdekében különös fontosságúnak tartom, hogy minél több és minél hatalmasabb kulturális központokban erős magyar társadalom vegyen részt az igazgatásban. Igen veszedelmesnek tartanám, ha az adminisztráció-hivatalnok állami kinevezésének gondolataihoz a közvélemény azt a téves felfogását csatolná, hogy most már minden közigazgatási feladat teljesítését az állam közgeitől követeljük.

A magyar társadalomban rejlő évezredes önkormányzati erőnek az új szervezetben is érvényesülni kell és minden intézményes biztosítékot, mint például a közigazgatási bíráskodást, szabatos közigazgatási eljárást meg kell teremtenünk, a melyek a közsabadsági jogkör biztosítására hivatnak.

A mint az eddigi kormánynyilatkozatokból kivettük, a tulajdonképeni adminisztratívreform a községek rendezésén fog kezdődni. A sorrend ellen nincs kifogásom, sőt már program-beszé-
demben is hangsúlyoztam ennek a sorrendi poli-

tikának előnyeit. De megvallom, semmiesetre sem tartom hosszabb időre elhalaszthatónak a megyei reformot sem, és minden esetre azok közé fog tartozni, kik ennek napirendre való hozatalát erőlyesen fogják sürgetni. Nagyon sajnálom, hogy sem a miniszterelnök ur, sem a belügyminiszter ur a szünetidők alatt tett nagyszabású beszédeikben a bizonyára még szövegében teljesen nem kész községireform-munkalatról körülményesebben nem nyilatkoztak. Így nincs módomban nekem sem, a községi szervezet főirányaira, sem álláspontomat körvonalozni. De biztosíthatom t, polgártársaimat, hogy csak oly községi törvényjavaslatot támogatok, mely a főntebb vázolt elvi álláspontomnak megfelel, mely a városias jellegű községeknek nem csak az önkormányzatot, de az állami igazgatásban a végrehajtást is biztosítja, mely a kisközségekben, melyek ma a községek 86 %-át teszik, a körjegyzőket nagyfontosságú munkakörükhez méltó állami állásba helyezi és oly segédlettel látja el, hogy feladatuknak megfelelőhöz és véget vet annak a szegényteljes állapotnak, hogy ebben a nagy országban mindössze 130, a községek által rendszeresített segédjegyzői száma, hogy esetleg husz község is jut egy körjegyzői kerületbe és 80000.101 126 holdig terjedő területeken van egy körjegyző.

En a magam részéről nem fogom elmulasztani a majdan beterjesztendő javaslatot, ha megengedik e kerület nagyérdemű főszolgabíráival és körjegyzőivel közölni és méltóztatásának gazdag tapasztalatokon nyugvó nagybecsű véleményüket értékesíteni. Biztosíthatom az urakat, hogy a jelzett főirányok szemmel tartása mellett szívesen leszek szószólójuk az önök által adott értékes gondolatoknak. Vajha nálunk is a magyar társadalom minden tagja, kít tapasztalatai, ismer-

kebeléből kiküldettek: Farkas József a Zala-Lövőtől Csáktornyaig, dr. Vislendvay József a Csáktornytól Nagy-Kanizsáig terjedő államutak felülvizsgálatára.

Andrássy Aladár gróf és a letenyei hitbizományi javak haszonélvezőjének a pécsvarasdi államuton levő hidakon vámserződési jog engedélyezése tárgyában beadott kérvényét a közigazgatási bizottság feltétlenül elutasítandónak javasolta a kereskedelemügyi miniszternél. A közigazgatási bizottsági javaslattal szemben a miniszter a kérvényt érdemleges tárgyalás végett leküldötte.

Kir. tanfelügyelőnek havi jelentése szerint a miniszter folyóvá tette a gánicsai állami állandó gyermekmenedékház bérszegét; a hodosáni gyermekmenedékház bérszerződési feltételeit. — A csáktornyai egyesületi kisedővoda 150 frt államségélyt kapott. — Ezen időszakban tartotta meg a zalavármegyei tantestület évi nagygyűlését Csáktornyan, amelyet főispán őméltósága, nemkülönben a közigazgatási bizottság kiküldötte és számos tanügybarát tisztelt meg becses jelenlétével. — Kir. mérnökkel és járási főszolgabíróval a Mura-Szent-Kereszten felállítandó állami iskola helyisége ügyében a helyszínén tárgyalt.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint augusztus hónap befolyt adóiban 352.846 frt 18 kr., a mely a múlt év hasonló hónapban befolyt 302.514 forint 88 $\frac{1}{2}$ kiral szemben 50.881 frt 29 $\frac{1}{2}$ kr. növekedést tüntet fel. — A f. év augusztus végén az adóhátralék: összesen 4.044.766 frt 05 kr.

Az árvászéki elnök jelentése szerint július végén a fogalmazói karnál hátralékban volt 3.788, augusztus hónap beérkezett 2.480 s így elintézés alá került 6.268 ügydarab, amelyből augusztus hónap elintézték 2.581 dbot s így augusztus végén hátralékban maradt 3.682 db.

Különfélék.

Szavitts János főispán ur őméltósága e hó 18-án A-Lendván, 19-én Csáktornyan időzött, a hol résztvett a bizottság élén a

földmívelésügyi miniszterium által a mura-vidéki Nóri fajú lovak jutalmazására engedélyezett díjak kiosztásánál. Őméltósága Csáktornyáról 19-én az esteli vonattal Nagy Kanizsára utazott.

Főh. Jászó nagykanizsai kir. törvényszéki elnök ur ő nagysága e hó 19-én Csáktornyan a kir. járásbiróságnál rendes hivatalvizsgálatot teljesített s a hivatalos ügyforgalomról szerzett magának tájékozást. Ő nagysága a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

Egy főúr jótékonyága. Bellatinczról írják lapunknak: Ritka szép ünnepet ültek e napokban Bellatinczon, mikor a gróf Zichy Ágost által emelt díszes stilszerű kápolna felszentelését fogatosította Hidasy Kornél szombathelyi megyés püspök. Zichy gróf a 40.000 frt értékű kápolnát neje, néhai Wimpfen Hedvig grófné emlékeztére építtette. A remek, kupolaszerű tetővel ellátott kápolna a plébánia templommal összeépítve s azzal lépcsőzet által össze is van kötve, vele egy bevégzett, összefüggő szép egészlet képez; felszerelése pazarfényű, remek oltárral. Egyik oldalán a grófné emléke »Comitissa Hedvigis Zichy« felirattal van megörökítve. A kápolna alatt fekvő, fekete és fehér márványpadozatu sirbolt a maga természetes egyszerűségében is imponáns; szóval az egész építmény valódi művészeti alkotás. Mikor a püspök az ünnepélyes felszentelés szertartását bevégezte, akkor mintegy meglepetésül egy másik épület felavatásához hívta meg a jótékony főúr a közönséget, értjük ezalatt azt a szeretetházat, melyet a hazafias érzelmű gróf minden előleges publikálás nélkül a magyar nyelv gyökeresebb elsajátítása és a kézimunka begyakorlása végett iskolából kikerült vend. lányok számára szerelt fel s három magyar apácza vezetése melazonnal át is adott. Sok ilyen derék főurat a hazának!

— **A csáktornyai kereskedelmi t/ak önképző-egylete** e hó 15-én este egyleti helyiségükben felolvasással és szavallással egybekötött estélyt rendezett. Az egyesület helyisége tömve volt külön meghívott s

melegen érdeklődő közönséggel. Az estély teljesen sikertültnek mondható, a mihez hozzájárult a közönség érdeklődésén kívül a közreműködők sikeres fáradozása. A felolvasó Zrinyi Károly polgári iskolai tanár volt, a ki a régi magyarok családi és társadalmi életéről tartott érdekes felolvasást, a mely mindvégig lekötötte a jelenlevők figyelmét. A felolvasást zajosan megtapsolták. Ezután Fodor Jenő egyesületi tag igen ügyesen szavallta Kiss József »Jehováját« és szintén élénk és általános tetszésnyilvánítást aratott. A közönség ezután a fehérasztalhozült s élvezte Sárközyék szép nótáit; miközben Hirschmann Henrik Zrinyi Károly és Fodor Jenő közreműködők, Zrinyi Károly a keresk. ifjuságot, Hirschmann Henrik az egyesület elnökét Benedikt Bélát és alelnökét Bachrach Siegfriedet éltette, dr. Schwartz Móritz az egylet felvirágzására, Margitai József az egylet működésének nemes irányát méltatván, a keresk. ifjak egyesületét pártoló hölgyekre mondott felkészítést s amit a hölgyek nevében Hirschmann Henrik köszönt meg. A mulatságot táncz fejezte be. A jelen voltak azzal a meggyőződéssel távoztak, hogy a kereskedelmi ifjak ily szép estélyek rendezése által nemes feladatukat: a kedélyképzést és társadalmi finomodást saját érdeklükben hasznosan segítik elő egyesületük falai között.

— **Ünnepély.** A rossz idő s egyéb körülmények miatt oly sokszor elhalasztott néptünnepély végre megtartott. Szép szeptemberi nap kedvezett a szepítő-egyesület által rendezett mulatságnak, a mely egy nagy bucsuhoz hasonlított. D. u. egy órakor már özönlött ki a közönség, ki kocsin, ki gyalog, úgy, hogy 3-4 óra felé már mintegy 2 ezerre menő ember lepte el a legkényesebb igényeket kielégítő, valóban ügyesen megválasztott és elrendezett térséget. A helybelieken kívül sokan voltak jelen Muraköz minden vidékéről; főleg Varasdról jött sok (pár száz) vendég. A térség közepén a varasdi fuvózenekar játszott, kívül a Ringelspiel kintornája szólott. Volt panoráma, több pecsestűtő, »bécsuhelyi frankfurter«, hidegült-, kenyér-, sütemény-, boros-, sörös- stb.

retei erre feljogosítanak, részt venne a törvény-előkészítés munkájában, ekkor sokszor jobban sikerülnének tartósabb életűek lennének törvényeink, mint jelenleg.

A közigazgatás törvényhozási kérdéseiről szólva lehetetlen kitérni azon hatáskörre a vizsgálata elől, melyet a javaslatok a parlament pártközi helyezésére gyakorolhatnak.

Nem az én feladatomban annak megállapítása, hogy a közigazgatási reform sorsa a parlamentben biztosítva van-e? Én azt hiszem, hogy a magyar nemzet teljesen érettnek tartja a reformot. Oly hallaszhatatlan közszükséglet kielégítése a magyar nemzeti állam konszolidálásának oly mélyen érzett nagy érdeke követeli ezt, hogy nem tehetem fel a magyar parlament többségének ellenállását. Egyre azonban bármely viszonyok közt feltétlenül számítok, hogy a jelenlegi kormány a közigazgatási reform elposványosodását nem fogja megengedni. A mennyire megmutatta a legközelebbi multban, hogy elvi alapon állva kész kockára tenni a hatalmat, ha a nézete szerint, legcélszerűbb megoldási módról van szó: ép úgy lehetjük, de minden esetre el is várhatjuk, hogy a magyar nemzeti állam kiépítésének nagy művében az adminisztratív reformban is hasonló erélyt fog tanúsítani és, ha épen ugy alakulnának a viszonyok, hogy másképp nem biztosíthatná a többséget, még attól sem fog visszariadni, hogy még a parlament ciklus lejártá előtt a nemzetet kérdezze meg a reform szükségéről és irányáról.

Csak azt nem szabad megengedni, — hogy a mint az már egyszer megtörtént, — a reform ügye szétmállék, mert ennek az országnak nincs vesztegetni való ideje arra, hogy végre valahára

a modern magyar nemzeti állam létfeltételeinek legfontosabbikát megteremtse.

Hátra volna még sok mindenről nyilatkozni, különösen szeretnék még azon igazságügyi kérdésekre kiterjeszkedni, a melyekkel a legközelebbi parlamenti munkának feltétlenül foglalkoznia kell, de erről más alkalommal.

Most, hogy e három fő aktuális kérdésről szólok, igen röviden érintem az újabbban mindinkább komolyabbá váló nemzetiségi kérdést. Általában azt hiszem, hogy e kérdést sem túlozni, sem kicsinyíteni nem szabad. De mégis nagyobb vészedelmet látok abban, ha e kérdésnek kisebb jelentőséget tulajdonítunk, mint a mivel az bír. Annyi tény, hogy, ha valahol: ugy e nemzetiségi mozgalomban jól kell distingválni.

Van oly propaganda, mely az államot szétbontással fenyegeti: ezek ellenében, kik a magyar állam területi integritását támadják meg, csak a »Büntetőtörvénykönyv« szakaszait lehet és kell érvényesítenünk. Ezek a politikai megbeszélés keretéből magukaszámúzték.

Van oly propaganda, mely a nemzeti, ségeknek, mint jogi szerényeknek kiváltságokat akar biztosítani. Különböző nemzetiségek szerint külön adminisztratív terület, az állam hivatalos nyelvének, a magyarnak hátrahozásával, vagy épen mellőzésével adogmálják! Ezt a propagandát, — mint a magyar állam politikai integritásába ütközőt — a magyar egységes nemzeti állam soha sem fogadhatja el.

De igenis, kötelessége a magyar államnak az

objektív méltányos kívánalmakat teljesíteni, a tényleg létező közigazgatási és társadalmi bajokon segíteni. De aztán ez a magyar állam, mely egyenlő jogokat ad polgárának vallás és nemzetiségi különbség nélkül, elvárhatja, hogy a magyar hazának bü fia legyen minden polgára nyelv különbség nélkül.

Jöjjenek a románok és szerbek közül a pártütők ide a kies Muraközbe! Itt megtanulhatják, hogy szereti a horvát ajku muraközi polgár a magyar hazát! Hogy ragaszkodik ehhez az anyaföldhöz!

Hogy áldozza a fel, hogy ha kell életét a magyar hazáért!

Nem kell példáért messze mennünk: Tegnap leplestük le egy horvát ajku muraközi polgár emlékoszlopát, a ki a magyar szabadságharcz vértanúja volt.

Hogy áldoz a magyar közművelődésügyéért!

Innét nem kell messze mennünk a példáért. Tegnap sorakoztak tömegesen horvátajku polgártársaink a D. K. E. zászlaja alá!

Ide jöjjetek románok és szerbek, tanulni hazaszeretetet és honpolgári erényt!

Poharat emelek erre a nemes gondolkodásu, igaz népre, választó kerületem minden polgárára!

(Vége.)

bódé; két óriási május fa, melynek a tetejébe a suhancz sereg próbált felmászni, versenyfutás szakban, kötélhuzás, táncz a gyöpdn, ivás, evés, élénk csevegés, vig zaj és nevetés. Sörökancsót, tányérát, villát, bicsakot mindenki vehetett magának pár krajczárért, ha enni, vagy inni akart. Elefántok, léggömbök, négerpár szállottak fel a magasba és tűntek el a semmiségben. Este kigyultak a lámpák, majd megkezdődött a tűzijáték. Szébbnél szebb rakéták repültek fel a magasba, a hol nagy csattanással, pattogással explodáltak és hullottak alá. A sikerültebbek után felhangzott az éljen. Szóval: volt elég látnivaló. A szépítő-egyletnek ez volt első mulatsága, melynek rendezősége már ezzel a mulatsággal is érdemeket szerzett magának. Főleg annak elnökét Morandini Bálintot, a ki a térség ügyes elrendezésének munkáját és Czvetkovits Antalt, a ki a szép tűzijátékot rendezte a nekik segédkezőket illeti a főérdem a panoráma futtatás stb. rendezőin kívül.

23. Folyó hó 14-én délelőtt Ságodban gyermekek gyufávali játszásából tűz keletkezett. A nagy szélben, mely akkor dühöngött, óriási gyorsasággal terjedt tova a tűz; alig néhány perc alatt több, mint 20 lakóház, de még több gazdasági épület, gabonaasztag és takarmánykazalok lettek a pusztító elem martalékaivá. A lakosok legnagyobb része Zalaegerszegen heti vásáron volt s mire hazaértek, sokan már csak füstölög romokat láttak csendes otthonuk helyén, — mindenük odaéggve. A kár leirhatatlan! Számtalan családnak nem maradt mint a rajta lévő ruhája. A környékből 12 tűzoltó-egylet feckendője volt jelen s működött; de a tüzet lokalizálni mégis lehetetlen volt, mert, mint megvadult fergeteg pusztított mindent mi útjába akadt.

— **Gáspárich-émlékoszlop** elkészítése és felállításának költsége 405 frt 2 krba került. Begyűlt 359 frt 74 kr. Hiányzik tehát még 45 frt 28 kr. Ennek a hiánynak a beszerzése végett újabb adakozásra hívjuk fel Muraköz t. közönségét. Ha több folynék be, vasrácsozattal lesz az emlék körülvéve. Kérjük mindazokat a kik a felállított emlék hazafias céljaival egyetértenek; sziveskedjenek adományaikat Sipos Károly biz. pénztárnok urhoz, vagy lapunk szerkesztőségéhez beküldeni.

Gladó. Egy 5 oktávás teljesen jókarban levő harmónium — biztos jótállás mellett részlet fizetésre is. — Tudakozhatni: Pastinszky József polg. iskolai tanárnál Csáktornyan.

— **Adományok** kimutatása, melyek a Gáspárich-émlékre 1. a hodosáni körjegyzőség ivén befolytak: Kisfaludy Gyula, Gáspárich János, Kramar Iván, Turcsics község, Hascsán község, T. S. György, A. Pusztákovecz község, Vlassics György Turcsics 1-1 frtot. Szabó Imre Alsó-Pusztákovecz 1 frt 20 krt. Palinovecz község 2 frtot. Csehovecz község, Hodosán község 3-3 frtot. Blazseka Antal, ifj. Matias József, Habus Lénárd, Illias Mátyás Szolár Elek, Hirschmann Lipót 50-50 krt. Hoonyák Mihály, Kramar András 30-30 krt. Turek Lénárd, Vuk Lénárd Singer Lajos 20-20 krt. 2. Sipos Károly gyűjtőívén: Gáspárich Lipót, Vargha Lajos N. Kanizsa 5-5 frtot. Vizteleki Frigyes 1 frt. Balogh Ferencz 50 kr. 3. Malek István gyűjtőívén: Horis Károly, Glavina András,

Glavina János, Barsch Henrik, P. Sostorics 50-50 kr. Goricsánecz József. Hermann János, Reichwein Antal 30-30 kr. Malek István 20 kr.

— **Csáktornyal Széplő Egyesület** által f. hó 16-án rendezett néptáncpály alkal mával feltűzettek: Sulegg J. 4 frt, — Regula K., Kautzhammer 2-2 frt, — Sonnenberg Flóra 1 80 frt, — Hasenpichl Leopold 1 50 frt, — N., Löbl 1 20-1 20 frt, — Bencsák Stana, Bencsák Emma. Hajas Varazsdról, Hirschmann F., Munkácsi Grac, Marciás Grac, Martincsevics Grac, Kooz Grac, Prstec Grac, Spiraneo Grac, Muray R. Kollay L., Pollák Mihály, dr. Schwarz, Ungár Ignác 1-1 frt. — Csury Anna 90 kr. — Kollarits J., Pethő J., Neumann S., Zakál L., Morandini, Hirschmann S., Benedikt E., Mayer H., Singer Szobotic, Kántor B. Benkovec 80-80 kr., — Mózes B., Schlesinger M., Baumann, Heinrich M., Tóth I., Prussacz, Megla János, dr. Krasovec Ignáczné, Molnár József Morandini B. 60-60 kr. — Löbl R. Neumann S., Neumaun M., Strachia K., Neumann B., 50-50 kr. — Péc N., Hackl Szidi, Novák F., Pálya M., Seppel feld, Sieber, Wollák, Löwy I., Neumann Albertné, Ziegler Kálmáné. Vrancsics K. 40-40 kr. — Csakathurner I., Löwensohn Schwarz Samu, Órsi Gy., Baumhak, Hoffmann L., Bachrach, Marciás Mihályné, Vrancsics Jenő, Sztrachia Mari, Zindl Antal, Krics G., Sommer Mór, Wirth, dr. Fárnek, dr. Hajós, Strachia F., Sáfrán, Spitzer, Mraz, Salon, Srey, X, Y, Krampats, Kiszlak, dr. Wolf, 80-80 kr., — Svagell V., Pintárics P., Jambrovics István, Frász, Zdelár, Hoffmann, Hochsinger Bölos Béla, Kornfeind, Szinkovics, Masztnak Józsefné, Rák, Neumann Miksa, Tódor József, Zrínyi Győző, Pollák Samu 20-20 kr. — Gráner Miksa, Vurdics József, Csárics A., Simics A., Altmann K., Blau k. a., Bamhack 10-10 kr. Fogadják az egyesület legforróbb köszönetét. Az elnökség.

Alsó-Bandva és vidéke phylloxera és peronospora ellen védekező egyesület f. hóban a Balaton menti szőlők tanulmányozása céljából egy tanulmányi kirándulást rendezett. A kirándulásban részt vettek Szmodics Viktor egyesületi elnök vezetéke alatt Issó Ferencz ügyvéd, Magéthy Géza hercegi uradalmi felügyelő, dr. Józsa Fábian körorvos, Matyasovszky Vincze takarékpénztári pénztárnok, Koller Ferencz egyesületi titkár, Ehrenreich János körjegyző, Csaplovits József városi pénztárnok, Vida János, Gyuricza Ignác, Simonka Ferencz és Jakab Mihály községi bírák. A kirándulást Fuss Antal vinczellér iskolai igazgató kalauzolta. Megszemléltettek Lesencze-Tomajon Wiriusz Vincze ültetvényei, Tapolczán az állami telep, Badacsonyan az ottani községi telep, hercegi szőlők stb. A kirándulás kiváló eredménye abban nyilvánult, hogy a kirándulók azon meggyőződésre jutottak, miszerint a phylloxera vésszel sikeresen meg lehet küzdeni. Igen jónak bizonyult a másutt elért eredményeknek a községi bírák előtt való bemutatása, a kik az által a szőlők regenerációjának lelkes hűveivé, a vidéken terjesztőivé váltak. A kirándulók azon tudattal és biztos meggyőződéssel tértek haza, hogy Magyarországnak nem volt szőlőszete, hanem lesz.

— **Felhívás** az ország kereskedőihez, kereskedelmi vállalataihoz, pénzügyi és biztosító-társaságaihoz. Az 1896-iki eszedéves országos kiállítás kereskedelem-pénz és hiteltügyi csoportjának előmunkálatai immár annyira előre haladtak, hogy rövid időn a szükséges terület megállapí-

tása s az épületek tervezése fog sorra kerülni. Ez azonban nem lehetséges mindaddig, míg a csoport programjának keresztülvitelével megbízott végrehajtóbizottság nem ismeri azokat az anyagi eszközöket, melyek a költségek fedezése tekintetében rendelkezésére állanak. Fölkérjük ennél fogva mindazokat, a kikhez a csoportbizottságnak 1893. évi december hó 30-án tartott üszüléséből kifolyólag felhívást intéztünk az iránt, hogy a csoport kiállítása költségeinek fedezéséhez járuljanak, valamint általán mindazokat, a kik a kereskedelem, pénz- és hiteltügyi csoport által közvetlenül érdekelve vannak: az ország kereskedőit, kereskedelmi vállalatait, pénzügyi és biztosító-társaságait, sziveskedjenek hozzájárulásuk iránti nyilatkozatukat folyó évi szeptember hó végéig az eszedéves országos kiállítás igazgatóságához (Akadémia u. 3. sz.) beküldeni, a hová ugyancsak a felajánlott összegek is beküldendők lesznek. Budapesten 1894. évi szeptember hó 1-én. Az 1896-iki eszedéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- és hiteltügyi csoportjának elnökei: Dr. Falk Miksa s k. orsz. képviselő. Lukács Antal s k. a főrendiház tagja, a magyar földhitelintézet igazgatója.

— **Műhely** Ide, Magyarország legrégebb gazdasági gépgyár tulajdonosa Mosonban, kinek budapesti főraktára eddig Váci-körút 21. sz. alatt állott fenn, új raktárát, mely a főváros látványosságai közé sorolható, kiválóan ízlésesen épült saját házában Váci-körút 57/a sz. alatt a nyugati pályaudvar közelében nyitotta meg. Egy a legjobb ízléssel berendezett nagy, impozáns csarnokban mindennemű saját gyártmányú gazdasági gépek és eszközök gyűjteménye van kiállítva, mely minden szakértőt bizonyára érdekelni fog.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Legfőbb tulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

— **Nemzeti Ujság** rövid fennállása dacára máris a legelterjedtebb és legkedveltebb lapok egyike. Nem csuda. A legőszintébb hangon beszélő lap ma a Nemzeti Ujság, mely csüréat csavarást nem tűrő ellenzéki irányával hamar megszerzte a publikum rokonszenvét. Nagy része van ebben a sikerben annak a körülménynek is, hogy a Nemzeti Ujság, melynek élén Günther Antal felelős szerkesztő és Szeredai Leó helyettes szerkesztő állanak, nagy gondnal és figyelemmel, igen élvezetesen van szerkesztve, úgy hogy ma nincs lap, mely előkelőbb irodalmi nívóan állana, mint a Nemzeti Ujság, vezércsikkírói közt országos és külföldi emberek vannak, köztük gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Hock János, Boglár Ferencz, dr. Sággy Gyula, Deésy Zoltán, gróf Zichy Jenő stb. Tárcairovata is mindig változatos; legkiválóbb íróink dolgoznak be, köztük Benedek Elek, Tóth Béla, Bede Jób, Gulliver, gróf Behlen Miklós stb. szóval a Nemzeti Ujság minden tekintetben kiérdemelte a közönség rokonszenvét. Hetenkint egyszer a Nemzeti Ujság külön divat-mellékletet ad, azonkívül adja a gyermekszobában című rovatot. Regényei mindig érdekesítőek, vonzóak. Az október 1-i új negyedév alkalmából nem lehet más lapot jobban ajánlani, mint a Nemzeti Ujságot.

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Štefa urednika vu Čakovec.

Isdateljstvo:

Kajšara Fischer Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki otijeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

O govoru čakovečkog ablegata.

Obećali smo, da budemo o govoru našega ablegata, gosp. Wlassicsa dra, kojega je držal 9-ga o. m. vu Čakovcu više pisali našim poštuvanim čitateljem. Zato budemo vezda o tom govoru sljedeće označili:

Gospodin ablegat se je najpredi zahvalil, da je bil tak lepo i srdačno dočekan i pozdravljen. Prosi, da ga drugda bez ikakve parade dočekaju, ar on hoće samo kakti jednostaven Medjimurec dojt med svoje zbirace, koj se za srećnoga drži, da more biti takovomu puku ablegat na orsačkom spravišću, kak je medjimurski puk

Reće na dalje, da je vre lani hotel pogledati svoje dobre zbirace, ali je zbeležal, pak zato nije mogel svoju dužnost zvršiti, kaj se pohoda tiće. Ali zato se je trsil, da je svojim poštuvanim zbiraci vu svih svtarih, potreboch i pitanjih, tak vu osobnih, kak vu političkih sklopljen bil. Ar on tak misli, da ablegat ne mora samo veliku politiku tirati, nego mora takaj znati, kaj se doma vu svojem zbirnim kotaru pripeća vu napredku kulturalnih, gospo darstvenih i drugih poslih, da more i ablegat sa svojim zbiraci sudelovati za dobrobitje svojega kotara, braniti svojega kotara na ors. spravišću, pri vladi i gde je treba. To je on i učinil.

Nadalje: govoril je o onih političkih

pitanjah i zakonah, koja su se dovršilavu ors saboru. Rekel je: kaj se o novim ženitbenim zakonu govori, naj nigdo nemisli, da bi korman komu veru hotel vzeti, ali pak decu na neverstvo vuciti hotel. I on se za srećnoga drži, da k katoličanskoj veri spada, pak nije, niti nemre biti strahom, da bi njegovu veru kakva pogibelj dostigla zbog novog zakona. Nasuprot, od vezda bude svaki svoju veru bolje branil kak dovezda. Misli i osvedočen je, da za par letah svi oni, koji su proti novim zakonu bili, budu prevideli, da se vera i mater cirkva vu jakostju diže.

Govoril je nadalje o ravnanju občine i varmegije i o občinskih i varmegjinskih činovnikah i oblasti. On hoće, da budu občinski i varmegjinski činovniki od vlade imenuvani, a ne zbirani; ali hoće, da bude kontroliranje občinstvo više zvršivalo vu poslih činovnikah, kak dovezda — Hoće, da budu občinski notariuši državni činovniki, koji budu vreme i volju imeli deluvati za sveobće dobrostanje pukovo, i da bude vre jedenput kraj tomu, da vu našem velikim orsagu ima i takvoga notariuša, koj 20 občine ima pod svojom rukom, a pod nekoju notarijašiju do 80 jezer mekot zemelj spada.

Govoril je nadalje gospodin ablegat o puntanju, s kojem rumunji i druge narod-

nosti hoćeju orsački mir i red pretrći. Nekoji puntari delaju proti magjarskim jeziku; puk sam poštuje zakone, ali puntari njihovi, koji z toga živiju i koji se zpuntanja obogatiju, su krivi, zato najoštřeše regule je treba proti njim vurediti.

Magjarski orsag svakomu svojemu sinu, budi kakve god narodnosti, onu istu pravicu i slobošćinu daje, i svakoga jednako brani makar je on vlah, horvát, nemeć, magjar, srb, rumunj, ali kakvegod narodnosti. Ali nasuprot potrebuje takaj, da bude vu tem orsagu svaki dober domorodeć, ali ne zdatjica.

Lépo je bilo, kada je gosp. abl. rekel, „Najideju rumunji i srbi vulépo Medjimurje se vućit: kak je treba domovinu ljubiti! Medjimurec ako je treba i zivot svojalduje za domovinu! — Ne zdavnja smo podigli i posvetili vu Preloku Gasparicsev monument, koj je kakti medjimurski sin za magjarsku domovinu vnogo trpel i smrt podnesel. Hoćite rumunji i druge narodnosti vu Medjimurje i zemtisi peldu i vućite se domoljubav od Medjimurcov!“

Na zadnje zdigel je gospodin ablegat čašu na plemeniti i istiniti puk medjimurski i na svoje medjimurske zbirace

ZABAVA.

Lažipeter II-i.

Za jednu cielu glavu vekši od ostalih seljakah, znal je Pargarov Andraš u krćmu dohadjati i onde o svojih junactvih, koje da je tobož još bivši soldat u Italii počinil, pripoviedati. Svi su ga rado poslušati te mu je mnogi kupicu vina, koju je Lažipeter pripoviedajuć — onak u zamisljenosti zpred njega vzal i popil, privušćil. Te akoprem ga je stareši sviet znal psovati, da je danguba, lažljivec i pijanec, te da je kak i smola, koje se sve rado prima, do česa dojde, mlajši ga je ipak dobro mogel trpeti zaradi načina, kojim je on znal svoje raznovrstna junactva u Italii pripoviedati, — a to je naš Lažipeter znal, kak da bi med tekel. Stareši su ga još i ogovarali, da je ošepavel, kad je iz Miškove hruske skočil, Miška, vele, da ga je jedan krat u svojem vrtu pričekal i pošteno mu gaće izprašil. Ali drugi su iz njegovog pripoviedavanja zeznali, da je Andraš iliti Lažipeter u Italii ošepavel, kad mu je jedan neprijatelj čeli naboj puške u koljeno sprušćil. On je toga istoga taljana kundakom svega zmećkal kakti krušku a onda ga obiesil na glivu.

Jedan put, — pripovieda Andraš — prikradem se ja taljanskim kanonerom, baš u namerili top (kanon — štuk) na naše, kad su se pred našim cesarom defilirali. Vidim ja, nebudobro za naše, ako top vužge. Ja ni pet ni šest, skoćim pred top pak porinem ruku u njega. „Beži zrukum“ — veli taljan — „da mogu top zpruziti.“ — „Nebuš, bogme nebuš“ — velim ja — „dok je Pargarovomu Andrašu junacka na ramenu glava.“ — „Vzemi vuku van iz topa, jer drugać nemogu pucati“ — veli opet taljan. — „A tko ti i veli da moraš pucati“ — odgovorim ja. „Bieži velim ti“ — opet, krikne taljan — „drugać bum te sudu tužit.“ — „Tuži“ — odgovoram ja — „pak makar cesaru, ali pucal nebuš, dok je Pargarov Andraš živ“ — u tom ga sve prebadam mojim oštrim pogledom. Iza toga su naši dovršili defiliranje pred cesarom, ja vidim, da sad već za naše tu neima pogibelji, zpuknem ruku van, a top: du—u—u—u kakti grom, ali pukne u prazno. „Nebuš ti ssmo onak naše ubijal“ — viknem taljanu, došuljam se do šikarja i u njem zpuknem, te srećno po grmlju se skrivajuć, dojdem do naših.

U našem taboru su već svi znali, kakvu sem psiau napravil taljanom, ali ja sam se samo mudro držal, kak da nije nikaj bilo. U tom zaori zapovied: „U rede! Cesar ide!“ — I mi se svi, kak svieće jednake,

postavimo u rede. — Cesar dojde i izrayen k-meni, stane pred menom, pogleda me od glave do pet, za tim zapita: „Jeli si ti Pargarov Andraš?“ Ja mu odgovorim; „Svietli cesar! Jesem ja i nitko drugi.“ Na to mi pruži ruku, a ja mu ju stisnem, da su mu suze na oči navrele. „Bogme junak“ — veli — „kakovoga još do sad mati nije rodila, niti nebi u svojem cielom imetku nasesel medalje, kakva bi se tebi pristojala. — A jeli ste vi svi iz tvojega sela takovi junaki?“ zapita me nadalje. — „Mi smo Pargarovi svi kak jedan — prava i ziva žerjavka“ — odgovorim ja.

Cesar na to da zapoved, trublje zatrube, bubnji zabubnjaju, officiri pred menom presentiraju, a meni se samo kapa na glavi zdže od millnja i gizdosti.

Ati to još nije nikaj — pripovieda nadalje Lažipeter. — Vi si niti nemrete predstaviti, kakov sem ja bil junak kad smo u ognju bili. Ja sam u jednoj minuti iz moje puške znal do petdeset i šestdeset neprijateljov streliti.

Ali prosim te Andraš — veli mu na to Miška — naj opet tak strašno lagati, — em za ono vrijeme nije bilo pušakah kak de-nes, koje bi se od odzad nabijale, nego ste je morali ladštokom od odzgor nutar u ciev na-

Žute cipele.

(Humoreska).

„Stvar se razvija dobro, moj Peter“, prekinul sam Petra.

„Je, kad nebi bilo nevolje, kaj me je po poldan snašla. Kak je bilo doba k obedu, a nisem hotel, da kojega poznanca iznenadim, otišel sam v oštariju, tojest v malovaraški hotel. Po obedu legel sam na kanape a hansknechtu Mateku prodal sem moje zlosretne cipele, da jih očisti. Kak je bil vrač dan, naskorom sam zaspal, i stopram sam se okolo četrte vure prebudil, prav kad je Matek došel s cipeli v sobu, ter pokazajuc nje proti suncu, započel je: „Naj oprostiju gospod, zločestu su kožu z brali, pak se nikak nedadu čisto počneti, sem se dugo mučil, dok . . .“

„Puška te božja ošinula, koj si napravil! zakričal sam od strahote, opazeč svoje cipele; — premisli — taj je bukveš moje žute cipele počrnil! Pak da jih je mogel barem čisto po rnuti, hajde de, ali su cipele na nekih mēstih žuto-barnaste odsēvale, kakti kakti kakva zamazana kuferna posuda, a on nesrečnik si je mislil, da je zločesta koža, pak se bedasto čudil, da mi nije vgodil, a ipak je vau svoju mudro znanost v to mzanje uložil.

Kaj bude vezda? Gde bum vzal ja druge cipele, da idem na južinu k Mariski; pak da v njih dojdem, blamiral bi se pred njimi za čeli život. Te su mi se misli naglo križale v glavi, dok je Matek v me zijal. Pripraven sam bil ga vun hititi, nu na hitrom sam ga nazad zval, ar sem se zmislil, da bi mi moj prijatelj R. mogel v nepriliki pomoći. Napisal sam v kratko svoju nepriliku i želju, i za čas sam dobio druge cipele. Ponekaj su bile tēsne i išel sam malo teško v njima, a zvun toga bile su dosta zglodano. Ali čovēk v nevolji kaj kaj čas pretrpi, tak i ja, dušu v se, put pod noge, pak sam genul k Mariskini hiži.

Primili su me još ljepše nego pred poldan. Ja sam se klanjal almo, klanjal se

tamo, ali cipele su me strahovito tiščale. Dok sam hodil ili stal, bile kojekak, nu kad smo si seli v vrtu v sēncu pri južini, počmu moje jadne noge protestirati proti posudjenim cipelam. Čas mi se je megililo pred očima, a čas je bljeskalo, jednom rēč, peklenke muke sam trpel. Nije čudo, da sam se na stolu obračal, nastojeći, da spretnešim položajem tēla muke pomēnjšam. Ali vse badava, tiščiju ter tiščiju. Mati Mariskina kak da je opazila nevolju. Mariska pak samo kad kada pogledala me zašudjena, dok zadnje nije rekla:

„Im oni zlo sediju, gospone! Kaj čete dervene su klupe! — „O kušujem njim ruke frajlica, niti najmenje.“ i tak dalje.

Ali česa sam se bojal, to je i nadošlo. Mariska je, kak mi se je činilo već duže vremena pogledava na moje cipele, pak je iznenada glasom, od kojega mi je srce zadržalo:

„Kaj se oni, gospodine, višekrat na dan preopravljaju? — I nečekajuc odgovora, nastavila dalje podsmehavajuc se podrugljivo: „Veli se, da smo mi devojke himbene; ali sad vidim, da su gospoda još više; meni na pēldu nigdar nebi na pamet palo, sobom nesti dve fele oprave ili dva pare cipelah, kad idem na jeden dan kamo v pohode.

I tak bi ona bila nastavila dalje, da ju mati postrano nije pogledom opomenula, da je to baš nē vreau spočitavati. Ja sam samo v sebi smiļljaj, kak da ju osvedočim, da ja nisem himben, i da me nesme držati smēšnim zaradi himbenosti, pak malo da se nisem izpričal da imam prutina, nu srećom sam se domislil još v pravo vrēme, da bi to bilo odviše bedasto, za to sam zmislil vse v jedno, i povedal sam istinu. Za pripovedanja nisem se podufal niti v oči joj pogledati, a kad su nam se pogledi sreli, videl sam okolo vustak priduseu smēh, dok su joj se oči zlobuo kresile. Ona je očevidno ušivala v mojoj nepriliki. I kad sam dokončal, prasnula je v glasen smēh, a ja sam samo čul uzklrike: Ha, ha, ha. „To je divno, to je doista smēšno!“

I opet smēh iznova. „Nabiksane žute cipele!“ I makar ju je mati spotala i pazljivo

včnila, da je samo bedastoća slugina kriva toj nezgodi, nije se dala smesti v svoje glosama, neg: mi je, da moju zabunu povekša, još ponudila „tatekove“ cipele! Koje mi sigurno neće biti tēsne. Još bi mi to trebalo, im bi ja vmrl od strama, da zam se videl v kakvih širokih škornjah, ar koliko je zlobna bila, sigurno nebi bila odebrala najelegantnije. A onda bi joj se pričnil još smēšnešim. Kak bi se stopram ona smejala, da je samo slutila, koliko važnost sam ja tim prokletim cipelama podaval, kad sam jih kupoval.

Razme, se, da v takovoj situaciji nije moglo biti niti govora o cilju moga pohoda.

I Bog naj sam zna, kaj bi još od toga vsega bilo, da je nē došla se sēuce opet ona stara, koja mi je o poldan toliko jada zrokuvala. Vezda sam ju poudravlil kakti oslobođitelja, makar ju čisti motivi nisu dopeljali tam. Ona je prevzela glavnu rēč, a ja sam zdel da se oprostim. Mati se izpričala zaradi nedostojnoga Mariskinoga ponašanja i očitovala ufanje, da se budemo skorom opet videli, dočim me Mariska zaprosila za oprošćenje, ar je rekla, da se morala smejeti, ali me nije hotela zbantovati, a tom sam se osvedočil, ar je, kad sam njoj stisnuv ručicu — malo pečerenila i šeptnula „do vidjenja“.

Kak je već bilo kesno, bojal sam se, da nezakesnim cuga, pak odšepesem (odplamtam) isravno na bahhof i eto me tu. Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba.

„Kaj buš ti rekel na to,“ zapital je Peter, poklam kak je svoju pripovest dovril.

„Nikaj. Nejdj drugi put na ugled (snoboke) v šutim cipelama.“

I neču. Čekaj budem de zime, dok se ide v crnih cipelah.

Tak je bilo: Otišel sam, videl sam, i preobladal sam, a ona je nevaljanka j dones — Petrova žena.

Priredil:

Glad Ferencz.

bijati, a ti bogme pri tom nisi bil mogući v jednoj minuti svoju pušku niti pet krat nabiti a kam bi šestdeset krat spružiti.

Gledajte osla — odgovori Lasipeter — ja sem znal, da ti nikaj neznaš i da si bedast kak šrebe, kad med troja kola dojde. Ti misliš, da je tam tak, kak da ti ideš v Varjadov na race, odkud onda prazen domov dojdeš, jer neznaš nikaj pogoditi. — O moj dragi, tam ti to čisto drugač ide! Ja sam onde, kad smo počeli na neprijatelja pucati, moju pušku nabil a onda puknul, zatim nabil i opet puknul, opet nabil i puknul, a kad smo već jako v oganj došli, onda nije bilo više vremena za nabijanje, onda sem samo pucal.

Na to se svi grohotom nasmiju i jer je već bilo malo kesno, razidu obeđanjem, da buduću nedelju opet dođu skupa, za da dalje pripovedanje Lasipetra poslušaju.

Samo streljeni zajec je dobar.

Jednoč je gospon Pollak iz Hodošana dobio od Kuhandeve snehe maloga zajčeka, kojega je ona jedan krat, dok je u kuruzi travu žela, onde našla i ulovila. Gospon Pollak metne odmah zajčeka v jedan belitnjak te ga njegova gospa onde svaki dan mliekom,

deteljom, zelenim listi i ostalim raznovrsnim zelenjem hrani tak, da je zajček hitro rasel i konačno iz malog zajčeka on pravi zajčurina postal.

Gospa sad veli gosponu Pollaku, da je već vrieme, da se taj zajčurina, koj po belitnjaku kak šrebec skače, jedan krat zakolje i speče, jer narasel je prilično a tust pak je zadosta. Gospon Pollak odgovori, da anda dobro, ali zajec nevalja, ako se zakolje, nego on mora kak svaka divljačina streljen biti, ako čoviek hoče, da bu meso dobroga, te po divjačini imalo teka. Zato on veli svojoj gospoj, nek zajca na špagovinu za zadnju nogu priveže i onda mu ga donese. Gospa to učini te donese zajca iz belitnjaka v sobu, kojemu je duga špagovina za zadnju nogu privezana dole visela.

Sad gospon Pollak vzeme pod pazduhu zajca a na rame pušku, nabitu zajčarom te hajd zbogom van iz Hodošana proti Venti, gde zajca za jeanu drvo s-onom za nogu zvezanom špagovinom priveže te se onda na trideset koraka od zajca postavi.

„Čekaj ti zajec, taki buš ti onak prav po jgarski za kuhuju gotov, a ja bum mogel povedati, da sam u svojem življenju ipak jedan krat barem zajca strelil.“ — Ove reči kad sam sebi zgovori, vzeme pušku i ramena, navine ju, metne ju k-oku, načilja i — d-u-u-u-r.

Ali da ste sad videli, kak je zajec skočil? — On je tak bežal proti Trnavi, kak da ga je tko batinom v ruki naganjal, dok se je obrnul v polje i onde za viek viekoma zniknul.

U tom hipu baš je od onud, kam je zajec svoje korake obrnul, došel jedan Hodošančan, kojega gospon Pollak zapita, jel je videl jednoga zajca bežati i jel je isti švicat (švicati vele jagari, ako je zver nastreljena pak krvari). Hodošančan nerazmevši ov jgarski izraz, odgovori: „Jesem ga videl, baš je tam ne daleko u kuruzu odbežal, ali to njim verek nemrem povedati, jel je švicat, nego ako bu tak furt bežal, kak sem ga videl, tak segurno bu za kratak čas švicat, da bu curkom zniega voda curela.“

Gospon Pollak je najme zlo zajca načiljal, pak miesto zajca je špagovinu prestrelil i tak se je riešil pečenke, koju je gospa doma najvećom marljivostjum kroz četiri mieseca hranila.

Kaj je domov dođući zcifral, kad ga je gospa za zajca zapitala, nije mi poznato, ali sudim, da si je nekakokovog zgovora našel.

Em. Kellay

KAJ JE NOVOGA?

Varaški hajduk se išće.

Vu Čakovcu se jedan hajduk išće za varašku službu. Plaća mu bude 200 frt na leto, 60 frt stanarina i oprava. Molbenice se moraju pri varaških bitah do 15-ga oktobra nutri dati.

Kuliko put korači čovek na ljeto dni?

Jeden švajcarski doktor brojil je na pedometru koračaje, kaj ih je vsaki dan čez jedno ljeto načinil. On je nabrojil vu ljeto (godini) danah 9,760.000 prevaljenih koračajah, ili poprěčno na dan 26.640. Vzeme li se da su tri koračaji dva metra dugi, onda je on vsaki dan prevalil 115 kilometra.

Kaj ve dela Edison?

Edison je nezdavnja vu svom laboratoriju vu Nju-Jorku prijel više osobah, kojim je pokušoval svoje najnovese radnje. Edison dela vezda o tom, da elektricitetom usavrši hitrinu (brzinu) parobrodarske plovitbe i da (složi) ladju, koja bi za tri, najduže četiri danu prevatila put iz Amerike vu Europu. Zvun toga konstruiral je fotofonograf (grafofon), mašinu, kojom se prenaša glas i spodobna govornika ili pjevača vu daljinu, ter misli i na električnu mašinu za letenje.

Nova lokomotiva.

10. septembra stavljena je vu promet na štreki Beč — Gmünd austrijanske orsačke željeznice fela novo konstruirane željezničke lokomotive va brze vlakove (šnelcoge), koja bude, ako se izpuniju očekivanja stručnjakah, podpuno preobraziti hitri promet. Prezeš ors. željeznica dr. Bilinski dal je ovo pitanje temeljito proučiti (preštudirati) po inžinirih, naročito izpitati, da li se na vezdašnjih kolotešnjah dade polučiti hitresi promet. Po računih stručnjakah a po sistemu inžinira Gölsdorfa dograđena je vu strojarnici (vu fabriki masinah) vu Glorisdorfu nova lokomotiva, koja ima vu bud će put od Beča od Choba vu Českoj (Pemskoj) prevaliti za 6 vur, dočim denes najhitresi cug trěba do onde pak 9 vur. Prva pröba, koja je izpeljana s novom lokomotivom uspela je sjajno. Na štreki od Neulegbacha do St. Pöltena (23 kilometra), prevalila je nova lokomotiva put za 15 minut, dočim za nju trěba izhodni ekapresni cug 26 minatah.

Nova lokomotiva znato je vekša od navadnih, ter ima težinu od 46 tonah: Pröbe su dokazale, da ona more zo vuru prevaliti do 125 kilometrah i na najvećih savojih.

Propadajuća občina.

Po nalogu ministarstva — kak javlja „P. L.“ boravil je ovih danah vu Fiumi kulturni inžinir Pavel Hohlfeld, da iztraži odnošaje tla vu občini Grohovo, koje je već opetovano pak osobito lanjskoga ljeta, stradala odronom brega. Hohlfeld iziskal je obližnje vrhunce ter je došel do uvjerenja, da ima samo jedno jedino sredstvo bza spröćenje dalnje katastrofe, — a to je preseljenje občine na drugo, menje pogibeljno mesto. Gospon Hohlfeld dokazuje, da bi tro ki pereseljena čöle občine bili deset put

menjši od stroškov, koji bi bili potrebni za zdržavanje občine na vedašnjem fundusu.

Vreme.

Nagle promembe vu barometru, kak god smo ih doživili ovih dnevor, nekaj su prestale. Maksimum barometrijskog tlaka nahadja se vezda na zahodu, zaradi česa bude vu naših krajih blišnjih vedro, suho i po danu topleše vreme. Noći budu hladše i rosne, jutra meglovita.

Kolera.

Vu Lembergu se je 7. septembra pojavila kolera, od koje već prve dva dni je zbetašalo osem peršon, a vumrlo 4. — Veröjatno je, da je kolera unešena iz okoženih krajov Galicije, ar je ovi h danov povodom boravljenja kraljeva vu Lemberg nahrupilo množina ljudstva. Vezda je vu Galiciji okuženo 87 kotarov ter varaši Lemberg i Krakov. Do vezda je vu tih kotarih zbetašalo 506, a vumrlo 292 peršone.

Vu Bakovini dogodilo se je 17 slučajevih betegov, a vumrle su 22 osobe.

Velikom silom hara kolera vu Rusiji. Zadnje nedelje meseca augusta zbetašalo je vu 31 guberniji evropske Rusije 6876 ljudi, od kojih su vumrle 3192 osobe.

Redino gnjezdo.

Na imanju grota Patockoga vu Galiciji dogodil se je ovih danah vu jednoj familiji slučaj, koji je morti jedini vu svojoj feli. Mati, kći i vnućica rodile su jednog ter istog dneva po jedno zdravo muško dčete. Mati je stara 48 ljet, vezda je rodila 16. dčete; kćeri su 33 ljeti stare ter već imaju 8 dčete; — a vnuka zamuš je išla lani 15 ljet stara ter je već majka vezda. Njezina mati i babica bile su za par mesecih mlajše, kad su prvi put postale majkom;

Dobro zepne i stene vure za fal cene moći dobiti pri Pollak Bernatu' vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal cėnu.

Prošćenje.

Prošloga leta bil jeden lepi den, bister kak ribje oko, pak se je na tom prošćenju pobožni medjimurski puk spravil, od svi stran, vu jednu cirkvu, gde se obslužavalo prošćenje, nego nečem da kašem, gde je to bilo? i kakov svetek je bil, već se svaki bude domislil, koji je prisustvoval pri toj pobožnosti. Naš medjimurski puk za ista pobožen i po hadja vrlo rad pohadja svoje zagovare i prošćenja, gde se more svevišnjemu Bogu skrušenim srcem i čistom ljubavjum pomoliti, i svoje teškoće, nevole kroz vruće molitve preporučiti, da bi svevišnji gospodin Bog njegovo življenje zlehkotil.

Tak skup spravleal pobožen puk medji murški polag navade stare, i glase zvona idući pobožno vu cirkvu, da prisustvuje pri sveti meši i prodiki, koja je ljudstvo tak na pobožnost genula, da je vnogi i vnogi iz cirkve suznim okom iz išel i proti svomu domu se odpravil. Ali kad smo iz cirkve van došli,

opet na žalost, opazim, gde na zemlji sedi jeden nevoljni stari slepi prošjak, kojemu su glavu pokrivali tak beli sedi lasi kak sneg. Vidlo mu se na licu tuga i žalost, znam radi rajske lepote on siromak nihaj nezna, ali i tak peva i pesmu kroz gusle sprevadja. Okolo njoga skupilo se mužkog i ženskog spola u svakojaki leti. Vidim kak ženske plaču a muški oboreni oči žalostno u zemlju glede i služaju. Tak sem i ja na to došel misleć, koj more biti? ali da i meni na vuha hab, pak sem se tik Bogca namestil, tak sem slušal pesmu žalostnu, koja je ovak, glasja kak niže doji sledi: najmre.

Mali siromašec!

Vmladi dni sgulilo,
Dede mater milo,
Pričme odrasćati
Pita, gde je mati?
Tata, ah moj tata!
Gde su mama zlata?
Japa odgovori,
Žalostjom se bori,
Mama je zaspala,
Nigdar nebu ostala,
Tam na pokopališći,
Poleg vrat ju išći
Dete to slušalo,
Na grobje d bežalo.
Zrukicom kopalo,
Groba dno skopalo,
K raki dokopalo,
Žuhko se plakalo
Ah jen glasek spusti,
Mama sladki vusti,
Nemrem ti je reći;
Smrtna sila preći,
I na srou kamen,
Peče kakti plamen,
Pojdi dimo samo,
Imaš drugu mamu
Mali neče iti
Neg se doli hiti,
Žalostjom se bori,
Pak ovak govori:
Ah ta ni tak mila,
Kakva ste vi bila,
Kruh mi reže bleđa,
Trikrat ga ogleđa,
Kad mi vi davała,
Ste mi ga mazala.
Češe me po glavi,
Lasce mi krvavi,
Vi ste me česala,
Sladko obimala.
Kad nožice mi je,
Više put me bije,
Vi ste mi mivala,
V čelu kušovala.
Da mi kiklo pere.
Se nad menom dere,
Vi kiklicu prala,
Sladko popevala
Maram zato mamu,
Kad vas nemam mamu,
Mama ga podvuđa,
Bogu preporuča,
Idi milček zroči!
Božjoj se pomoći,
V kratkom dojde k tebi,
Pak te vmemem k sebi.
Dete se vrnilo,
Glavu položilo,
Prvi dan zbolelo,
Drugi odtrpnelo,
Tretji pokop melo,
I rodjeni majki,
Svoji je dospelo.

Gabona árak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt.	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrů	4.25	4.60
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.20	—
uj	" novi	6.—	—
Arpa	Ječmen	5	5.50
Fehér bab uj	Grah beli	8.—	—
Sárga " "	" žuti	7.—	—
Vegyes " "	" změšan	5.80	—
Lenmag	Len	10.—	—
Büklőny	Grahorka	6	—

**VASUTI MENETREND
CSÁKTOBNYÁN.**

Útvonal	Napszaka	óra	perc	Gyors- posta és vegyevonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
"	Délben	11	39	"
"	Ejjele	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyev.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Ejjele	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyev.
"	Délután	4	20	"
Varaszdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Erkenik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Ejjele	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyev.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
"	Délben	11	39	postav.
"	Ejjele	9	55	"
Varaszdíró	Reggel	4	22	vegyev.
"	Délután	3	50	"
Zágrábról	Délután	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Délután	8	52	"
Bobárról	Este	9	42	"

Nyilttér.

Egészségem, mintá ott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikós, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle dispozió és 2000 különböző színű árnyalatban) szállít postabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba szállított levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.

**ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF**
Glayni surednik
GLAD FERENCZ

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

óras és ékszerész Cs k torny á n,

Főter, az új takarékpénzárú épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcso árak mellett

NEMZETI UJSÁG.

A „Nemzeti Ujság“ alig hogy megindult, máris önérettel mondhatja el magáról, hogy őszinte szókimondásával, osztréncsavarást nem tűrő ellenzéki irányával, oly sikert ért el, minőkkel kevés lap dicsekedhetik.

A „Nemzeti Ujság“ hiven törekszik arra, hogy a mit programjában ígért, becsületesen be is váltsa. Megalkuvást nem ismerő módon, nyíltan és egyenesen harcolni a jelenlegi kormányrendszer ellen, nem tartva szem előtt mást, mint a magyar nemzet jogos érdekeit.

A „Nemzeti Ujság“ azon van, hogy pontosan és gyorsan informálja az Ország minden helységében s a kontinens minden fontosabb pontján, úgy, hogy a Nemzeti Ujság a legelső forrásokból nyervén értesüléseit, hírszolgálat dolgában bátran kiállhatja a versenyt minden más hírlappal.

A „Nemzeti Ujság“ vezérezőiket a felelős szerkesztőn kívül gróf Apponyi Albert, Horánszky Nandor, Bartha Miklós, Bolgár Ferencz, Botlik Lajos, Deésy Zoltán, dr. Sággy Gyula, gr. Zichy Jenő, dr. Acsády Ignác, Benedek Elek, stb. írják.

Tárcsarovatába legkiválóbb írónk dolgoznak, köztük: Benedek Elek, gr. Bethlen Miklós, Tóth Béla, Hook János, Brassai Samuel, Bede Jób stb.

Kiváló gondot fordít a »Nemzeti Ujság« arra, hogy minden egyes rovatában élvezetes olvasmányt nyújtson olvasóinak. Van kiváló gondtal szerkesztett újdonsági, tanügyi, egészségügyi, közgazdasági rovata. Nagy figyelemmel viseltetik a »Nemzeti Ujság« a vidéki élet minden ügyes-bajos dolga iránt. Hetenkint egyszer, vasárnapon a Nemzeti Ujság

d i v a t

mellékletet ad. Azonkívül minden péntekjén adja

a g y e r m e k s z o b á b a n

című rovatot.

A „Nemzeti Ujság“ felelős szerkesztője:

GÜNTHER ANTAL.

A „Nemzeti Ujság“ helyettes szerkesztője:

SZEREDAI LEÓ.

A „Nemzeti Ujság“ előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. || Negyedévre 8 frt. 50 kr.
Félévre 7 frt. || Egy hónapra 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 4 krajczár, vidéken 5 krajczár.

A „NEMZETI UJSÁG“

szerkesztősége:

Budapest, VI., Petőfi-utca 16. szám.

A „NEMZETI UJSÁG“

kiadóhivatala:

Budapest, VI., Nagymező-utca 26. sz.

Eladó.

Egy 3 és fél éves piros szőrű 16 markos

M O N Y A S

azonnal eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Zorcsecz Márton

588 1-1

Árva-Gyháza.

1847. sz.
kig. 894.

Pályázati hirdetmény.

A Csáktornya városnál turesedésben lévő, évi 200 frt. fizetéssel, 60 frt. lakbérrel és egyenruházattal javadalmazott

közrendőri állásra

pályázat hirdettetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy jogosultságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket Csáktornya város tanácsához czimezve az előljárásnál folyó évi október hó 15-dikéig nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Csáktornyan, 1894. évi szeptember hó 19 én.

589 1-1

AZ előljáráóság.

Legbiztosabb orvos a Ke-
lera, hagymás, és egyéb fer-
tőző betegségek ellen!!!

**Tökéletes fertőtlenítés!
Teljesen szagtalan!**

**ÖNMŰKÖDŐ TÖZEGSZÓRÓ-CLO-
SETTEK.**

Belföldi és külföldi szabadal-

tmak! Szobai árnyékszé-

kek mindenféle tetsze-

és alakban Arnyék-

szék-borendezések.

kórházak, lakta-

nyák, iskolák.

iparvállala-

tok, száll-

odák

stb. rész-

szóró.

Fertőt-
lenítő és
szagtala-
nító tözeg-
por! Tözeg-
alom! Minden-
nemű tözeg-
gyártmány nagy
raktára.

Különlegesség:

emberi és városi hulladé-
kok ipari- és gazdasági ér-
tékesítése. Város tisztítási és
elfuvarozási vállalatok szer-
vezése.

Műtrágyagyártás. Részletes ter-
vekkel, költségvetésekkel és or-
delti bizonyítványokkal szivesen szol-
gál az igazgatóság.

As országos közegészség-
ügyi tanácsdaltal tőhha szer-
sen ajánlva!!!

Magyar Tözeg- és Műtrágya-Értékesítő Társaság
Igazgatóság: Budapest, IV. ker., Városház-tér 9. (Barisbazar.)

Ezennel van szerencsém a n é. Közönséget értesíteni, miszerint tisztelt vevőim óhajának megfelelően, elhatároztam, hogy 47 év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari hangszergyáramat

folyó évi július havától kezdve

zeneműkereskedéssel és kiadással

kapcsolatba hoztam — Zenemű kereskedésemben, — melynek vezetésével egy e téren már 18 éven át üzletvezetői minőségben működött szakérteut biztam meg, — raktáron lesznek a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei és ágai.

Kitűnő tisztelettel

SCHUNDA V. J.

cs. és kir. hangszergyáros zeneműkereskedő és kiadó

578 3-3

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 18. szám.

Kiadó lakás.

Csáktornyan a Széna-téren ifj. **Neumann Miksa** (előbbi Hochfluss)-féle házban egy **két szoba, konyha étéskamra** stb. álló

utczai lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonos

Neumann Miksánál

Csáktornyan.

Pályázat.

Mura-Vid község (Zalam.) r. kath.

kántortanítói állásra

pályázat hirdettetik. Jövedelme 425 frt. készpénz fizetés havi előleges részletekben, két szobából és konyhából álló lakás, kert, istálló és sertésöl, 7 hold 800 □ öl szántó föld és szokásos stóla.

Válaszlati határidőül 1894. október 17-ike tüzetik ki.

Pályázati kérvények megelőző nap délután 4 óráig alulirothoz Mura-Vidre (Zalam.) küldendők Tannyelv magyar és horvát.

Kelt Mura-Viden, 1894. szeptember 16-án.

587 1-1

Golub János

r. kath. plébános isk.-széki elnök.

Szerkesztővel értekezni lehet min-
den nap 11 és 12 óra között. —
A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény Margitai
József szerkesztő nevére
küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitványai és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMBRETTÉRJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések még elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukes M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl
Brünnen: Stern M.

Nyitványok 10 kr.

Hirdetések jutányosan számítlanak.

Alispáni jelentés.

Csertán Károly megyénk alispánja az okt. 1-én megtartandó megyei rendes közgyűlés elé terjesztendő jelentéséből a következőket közöljük:

A felnőttek közegészségi állapota a lefolyt egész időszak alatt nem csak kielégítő, de a megye legnagyobb részében teljesen kedvező volt, és csakis a két rendezett-tanácsu városban, valamint a sümegi, lendvai és csáktornyai járás némely községeiben emelkedett május és június hónapokban a betegforgalom.

A heveny fertőző betegségek legveszélyesebbje, a roncsoló toroklob, mint járvány szintén örvendetes apadást mutatott mert míg a múlt téli félévben a megye 21 községében uralkodott, a most lefolyt időszakban csak 11 községben.

Himlő járvány volt Nagy-Kanizsán, Mura-Szent Mária, Alsó-Mihályovecz és Mura-Vid községekben, megbetegült 98 (a lakosság 0,36%-a), gyógyult 64 (68,00%), meghalt 26 (27,00%), ápolás alatt maradt 3 (3,00%). E járvány ellen tett intézkedések felülvizsgálása céljából május és június hónapokban Nagy-Kanizsán és Mura Vidon a vármegye főorvosa személyesen megjelenve, a betegeket egyenként meglátogatta, az óvintézkedések mindenütt szigorúan végrehajtottak, az elrendelt teendők a perlaki

járásban a főszolgabíró, Kanizsán pedig a főkapitány személyes ellenőrzése mellett teljesítettek, a baj tovatérjedésének mielőbbi megakadályozhatása céljából a kisderek beoltása s az újraoltás azonnal végrehajtott, azonkívül a felnőttek újraoltása is teljesítetett. A járvány a perlaki járásban rövid idő alatt teljesen megszűnt, s Kanizsán is szűnőfélben van.

A megye 3 járásában uralgó trachoma járványra vonatkozólag van szerencsém jelenteni, hogy a gyógykezelés mikénti teljesítésének felülvizsgálata céljából június 25-től 29-ig dr. Feuer Nathaniel kir. egészségügyi felügyelő ur a vármegye főorvosával bejárta az egész járvány-lepte vidéket és Kotor, Mura-Vid, Mura-Szent-Mária, Alsó-Domboru, Draskovecz, Mura-Csány, Hodosán, Mura-Király, Perlak, Szoboticza, Csáktornya, Mura-Siklós, Alsó Lendva, Kapcza, Cserencsócz, Bellatincz és Turnischa községekben mint rendelési központokon megvizsgálták az jly betegekkel bíró 85 községből megjelenteket, az összeirt 1875 egyén közül megjelent 1612, a távol maradt 263 legtöbbje oly munkás, kik már kora tavasz óta a barcsi vasuti telepen foglalkoznak, vagy nyári munkára vállalkozva szomszéd tartományokba távoztak; a megjelentek közül trachomásnak találtatott 1296, trachoma gyanusnak 44, mint gyógyult a lajstomból töröltetett 271. Az ösz-

beteglétszámból 30 esett a csáktornyai járásra, míg a többi a perlaki és alsó-lendvai járasok közt oszlik meg. A megjelenés pontossága, a betegek elővezetésének rendje, valamint a községekben a szükség kórházak és rendelő helyiségek berendezése felett a felügyelő ur elismerését fejezte ki az illető főszolgabírák előtt, kiknek erélyes és buzgó eljárása teszi lehetővé, hogy e betegségnek komoly és súlyos voltát legtöbb esetben nem ismerő köznép a hatóság emberbaráti intézkedései előtt ma már meghajol és a jó eredményeket látva, a gyógykezeléstől nem idegenkedik.

A gyógykezelés mikénti beosztását és a betegek orvosi ellátását illetőleg okvetlenül szükségesnek találtatott, hogy a működő orvosok szaporítottassanak, miért is a tek. közigazgatási bizottság által a nm. belügyminiszteriumhoz kérelem intéztetett az iránt, hogy a lendvai járásba egyelőre Turnischa székhellyel államköltségre járványorvos alkalmaztassék, továbbá a kotori körben, hol szintén majd négyszázra emelkedik a beteglétszám, a jelenlegi körorvos, ki egyéb teendőit pontosan teljesíti, korára való tekintetből a trachomások kezelése alól felmentetett, s helyette Szabó Zsigmond dr. domborui községi orvos bizatott meg havi általány mellett a szembetegek gyógyításával.

Mint hogy továbbá a szembetegek közt

A „Muraköz” tározója.

Az aszfaltgyár F.-Dernán.

Irta: Jancsó Gyula.

Margitáról indultunk el a reggeli órákban. Kocsink lejtős hegyi úton halad az etdőig. Igazán azért van tán az ut széle szilvafakkal sűrűn szegve, hogy az a fekete ábrázatu néhány kéménykötő legény, a ki éppen erre bandukol, föllázadt gyomra követelését csilapítsa le. A kocsi-ut a mély erdő sűrűjén is keresztül húzódik; honnan magas fennlapályra jutunk. A háts feunlapályt törökbusás és zabos földek körítik. Már innen láthatók a levegőben repülő „kutyák”, ahogy s ő i t tartalmukat közösen alakjában szállítják a telepre egy közeli tól faluból.

A kutya nem egyéb egy iv alaku fülön függő nyitott vas ládánál, mely az erdő felett magasán elfutó erős drótkötelen himbálva viszi terhét és pályája közepén békésen közönsé a telepre. A sodrony-kötelet a telepen föllállított hatalmas gépezet tartja működésben és légpálya nevet visel.

Eppen a gépház felállításával foglalkoztak, midőn a felső-dernai aszfalt-gyárba érkeztem. A nap csak úgy perzselt. S daczára a forróságnak, a munkások hangyaszorgalommal nyüzsgáltak. Itt sárga földet ásunk, ott fekete agyagot vájtak; innen a pöröly zaja, onnan a gyalu csiszogása hangzott; a tetőkön az erdő

őreg tölgyeit fűrészelték, a völgyben meg szarugerendákat véstek egymásba. Egyik munkás targonozán, a másik fejére emelt kosárban cipelte terhét; még az apró gyerekek se maradtak távol, kiknek serdültebb része a fűtő szerepét vitte, apraja pedig délebédet hozott verejtékező apjának. A merre tekintetem, mindenütt ember ember hátán mozgott, kiknek sorai közt az aszfaltos kis kocsik futkostak apró vágányaikon.

Úgy nézett ki a telep, mint valami megriadt hangyaboly.

Legelőnebb volt a sűrítés a légpálya háza körül.

Kilestem, kinek szavára hajlik a munkás tömeg? Egy szürke ruhás ur volt, kihez menten hozzá furakodtam s a gyár igazgatója utár kérdősködten. „En vagyok” — felelé — s készséggel engedte át fiát vezetőmül. A fiatal technikus magyaros szivességgel vitt be a telep minden zege-zugába.

Elmondta, hogy a gyár még csak bölcsőjében van s alig 15—20 éve dolgozák föl földje rejtett kincsét, melyre mintegy 30 évvel előbb bukkant a terület akkori tulajdonosa, a nemes Baranyi család.

Sajátságos ez az aszfalt! Szőlővel határolt menedékes hegy hosszúra nyult gerinczén vagyunk, hol kőnek és forrásviznek nyoma sincs. Magunk előtt 5—12 méter magas vágott agyagfalakat látunk meredezni, melyek tövében már barnulni kezd a talaj, míglen alább-ásás következtében szénfekete rétegre akadunk. Ez a koromsötét agyag — az aszfalt.

Allaga csalódásig hasonlít a rüggantához és ép oly szívós. Ásóval és kapával nagyon kinos lenne hozzáférni, csakis csakány segélyével vág-

ható. Legalább 4—5 csapás kell egy-egy tenyérnyi darab elválasztásához. Igen zsiros tartalmu vastag tömegben húzódik a föld gyomrában ugy 5—12 méter mélyen.

Ásás közben valóságos aknák és tárnák keletkeznek, de ezek előállításához csaknem évek szükségesek, mert az aszfalt kutatásához, kiemeléséhez és tisztításához temérdek munkás kéz kell.

Maga az aszfalt-anyag számos alkotórészből áll.

A nyers ásatagot óriás kazánba öntik, hol egy bizonyos hőfoknál megolvad. A kazán akként van szerkesztve, hogy a feloldott aszfaltból a homokot az utolsó szemig kiválasztja és gyorsan mozgó kerekekre illesztett apró serpenyők segítségével magából kiveti.

És mily tiszta homok ez! házépítésnél megfizethetetlen volna.

Mikor az aszfalt-anyag a homoktól megszabadult, egy jól fűtött másik öblös kazánba kerül. Itt újból hevítetik. Ennek a kazánnak az a rendeltetése, hogy az aszfaltban bőven elrejtett nedvességet elvonja és néhány csatornán elvezesse. Megszabadulván a homoktól és víztől, a folyékony aszfalt hasonló lesz a legfeketebben ragyogó tintához, melynek fölületén zsiros foltok úsznak.

Ily állapotban helyezik át a harmadik kazánba, mely még nagyobb fokú hevítésnek van kitéve. Ez a kazán addig s addig fűti, forgatja és lassítja a osepolyóssá lett aszfalt-anyagot, hogy teljesen elkülönül annak gazdag olajtartal-
mát, mit vékony csöveken a hűtőkészülékbe csapol, hol az olajban még bennrekedt idegen párák leveződnek s előáll a vastag kőolaj, melyet tet-

a perlaki járásban olyanok is voltak, kiknek baja műteti beavatkozást kívánt, az itt volt egészségügyi felügyelő ur emberbaráti érzéstől indítva augusztus hó folyamán Perlakra ismét lejött és itt egy kórházul berendezett helyiségben 18 szegénysorsu szembetegesen teljesített sikeres műtétet.

Az állategészségügyi viszonyok a több helyen felmerült járványok miatt kielégítőnek nem mondhatók, mert az előző hónapokban szünni kezdett sertésorbánc újlag járványosan lépett fel, melyhez hozzájárul a sümegi járás 6 községében a szarvasmarhák ragadós száj és körömfájása.

A folyó évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig a vármegye területén előfordult tüzesetek száma 39 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárfelvételi jegyzőkönyvek szerint 112.113 frt 70 krt tett ki; melyekből biztosítva volt 50.147 ftnyi érték s így a biztosítatlanul szenvedett kár 61.956 frt 70 krra rug.

A tűz keletkezésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 5 esetben gondatlanság, 5 esetben gyújtogatás, 3 esetben villámcsapás és 26 esetben kideríthetetlen volt.

A folyó évre előirányzott közuti fedanyag nagy részben már kiszállított s a szakbeli utibizottsági tag urak közreműködése mellett át is vételet, sőt némely helyen annak elhasználása a szükséghez képest megkezdett.

A törvényhatósági utszemélyzet tevékenysége általában kielégítő.

Vasutügyünk terén említést érdemel a Szt.-Gróth—zala-apáti, Sármellék—balaton-szent-györgyi h. é. vasut, melynek közigazgatási bejárása megtartatott.

Élőnk érdeklődés mutatkozik ezen kívül a Tapolca—keszthelyi balaton melléki vasut vonal kiépítése iránt, melynek közigazgatási bejárására a nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által folyó évi október hó 2-ik napja tüzetelt ki, valamint a Sümegh—keszthelyi vasut-vonal kiépítése iránt is.

Pósta és távirtda ügyek terén említésre méltó mozzanat nem fordult elő.

Gőzkazán 263 darab van üzemben, melyek közül ez évben szilárdági próba alá vétetett 11, megszemléltetett 23.

szés szerinti mérvben és mennyiségben juttatnak a főmítő medencze számtalan vesztőjébe.

Megmarad tehát a tiszta aszfalt, mely hajszálra olyan, mint a híg olvasztott fekete szurok. Ezt hordóba öntik, s kihűlt állapotban áruba bocsátják.

Van még egy főszökonyha, mely úgy veszi ki magát, mint valami nagyobb száju falusi kut földetlen kávéja. Szerkezete akár a közönséges mosókonyha kattanós kemenczéjé: hatalmas réztest alatt vaskos fahasábok lángolnak s az üstben buzog a fénylő aszfalt. Sokáig bibelődnek vele: mint a szilvalist, épp úgy főzik; még kavarják is. Mindez azért van, hogy a három kazán hevítése dacára még netán az aszfaltba szorult bármily természetű idegen elemet illó pára alakjában magából kitűzse s ha ez megtörtént, elől az ugynevezett aszfaltlack. Színe fénylő fekete s oly finom, hogy olajfesték vékonyága réteggel vonható be vele a tárgyak...

Mint látható tehát, az aszfalt-telep, bár természet műveléssel jár, de dúsan is fizet.

A gyártalep örökös füstfelhővel van fedve, mely azonban inkább az illó részek parájából verődik össze. A levegő nehéz, mert az illó olaj megtelíti. De korántsem egészségtelen, sőt az orvosok véleménye szerint a mellbajokat megakadályozza. Nem is emlékeznek a munkások csak egy tüdővészre esetre se... A telepen a napszámok hajszálra egyforma házikól egyenes utcákat alkotnak. minden épületben 8 lakrész van s minden osztály 1—1 szoba, honyha és élés-

Említést érdemel azon körülmény, hogy a tek. közigazgatási bizottság határozata folytán a vármegyei és állami közutak mentén levő községek tűzifecskendőit és tűzoltási eszközeit az államépítészeti hivatal tagjai alkalmilag megvizsgálják, mely gyakorlatnak azon üdvös eredménye van, hogy a községek tűzoltó eszközeit folyton jó és működésképes állapotban tartják, s több esetben ezek használatára ki is oktattatnak.

A vármegye törzsvagyona áll 5400 frt földtehermentesítési, 800 frt magán kötvény és 3559 frt 55 krnyi takarékpénztári betétekből, vagyis a törzstőke 9759 frt 55 kr., kamat 50 frt 40 kr.; — ezen kamat hátralék, valamint a törzsvagyont megillető 450 frt hátralékos bérvételés behajtása iránt az intézkedések megtételtek és így ezen befolyandó cselekvő követelésekkel együtt a vármegyei törzsvagyon állaga 1894. évi szeptember hó 1-én 10.259 frt 95 krt tett ki.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Csáktornya város képviselőtestületének folyó hó 25-én tartott rendes közgyűlésén Prusácz Alajos városbíró beköszöntője után Ziegler Kálmán kir. közjegyző meleg szavakkal üdvözölte az ujonnan megválasztott tisztikart.

Tárgyalás alá került az 1895 évi s a pénzügyi bizottság által átvizsgált költségvetés előirányzata, mely szerint a 29186 frt 99 kr. bevétellel szemben 38840 frt 20 kr. kiadás van a jövő évre felvéve; a fedezetlenül maradó 9653 frt 25 krnyi összeg pótladó útján nyervén fedezetet, ez a múlt évi 27%-al szemben 29 és fél—30%-ra fog emelkedni. A költségvetés részletes tárgyalásának kapcsán Ziegler Kálmán indítványára Krasovecz Ignác dr. módosítása mellett, — többek hozzájárulása után egy segéd-egyzői állás szervezése elhatározott oly formán, hogy az eddigi városi irnoki állás beszüntetvén, pályázat útján tölti be a képviselő testület az új állást. A városi tanácsosok 25 frt díját — mely összeget csekélységénél fogva tiszteletdíjnak sem lehet mondani, a felhozott nyomós indokok alapján tölték, az így fennmaradó 250

kamrából áll. Kivételt csak az igazgató lakóháza képez, mely a hegyoldalon jó magasan fekszik, mintha csak egykor fecskék rakták volna oda. Előtte terrász, oldalain lankás kert.

Vize a telepnek nincs. E hiányon úgy segítenek, hogy az ivóvizet a szomszédos Alsó-Dernáról szállítja 2 szomoru csacsi. (Erre úgy nevezik „isten lova“). A munkához kellő vízmennyiséget pedig a völgyben csatornákkal körülhalózott deszkabélésű medenczébe fogják fel esős időben...

Tanulságos az a szilárd összetartás, a mi a telepen az intézők és munkások közt észlelhető. Bezzeg nincs itt munkáskérdés! Pontosan áll helyére mindenki a gép egy bőgőszavára; ez jelzi az ebéd idejét s az est beálltával a foglalkozás végét...

Nincs ünnep vagy vasárnap, hogy az erdőn kedélyes mulatságot ne rögtönözzenek. Tudják is ezt a margittai cigányok s hívás nélkül is ott teremnek. Csapong ilyenkor a fesztelen jókedv s az erdő kerek tisztán ép oly vígan járja a csárdást az igazgató kedves felesége, mint a soknyelvű munkáscsaládok nőtagjai...

Zsurlódást nem ismernek; béröket minden szombaton megkapják s mert nehéz munkát végeznek, — jól is élnek.

frtnyi összeg, valamint a pályázat útján 200 frttal betöltendő városi állatorvosi állás rendszeres illetménye mellett az eddigi 300 frttal szemben fennmaradó száz frt. egyszerűen töröltetik a kiadások rovatából.

A tisztviselők pragmatikáját és illetményeit szabályozó statutumok sürgős megszerkesztése kimondatott; a szabályzat jóváhagyás végett annak idején a törvényhatóság elé fog terjesztetni.

Megejtették az iskolaszék, ipariskolai, építészeti és egészségügyi bizottságok újra választását a következőkben: Az iskolaszék tagjai lettek: Czvetkovits Antal, Deák József, Krasovecz Ignác dr., Nuzsi Mátyás, Prusácz Alajos, Schvarcz Albert dr., Szeiverth Antal, Szilágyi Gyula, Tódor József, Wolák Rezső, Zakál Henrik, és Ziegler Kálmán. Az építő-bizottság tagjai: Bencsák Ferencz, Benedikt Ede, Debics János, Hirschmann Leo, Morandini Bálint, Rosenberg Lajos, Szakonyi Zsigmond és Ziegler Kálmán. Az egészségügyi bizottság tagjai: Wéber Vincze, Bencsák Ferencz, Fink János, Jenei Gusztáv, Krasovecz Ignác dr., Schvarcz Albert dr., Pálya Mihály, Pethő Jenő, Szakonyi Zsigmond és Schvarcz Jakab. Az ipariskolai bizottság változatlanul a régi maradt.

A kaszánya felépítése ügyében a közelebbi tárgyalások foganatosítására Ziegler Kálmán, Prusácz Alajos és Hirschmann Leo tagokból álló bizottság választatott.

A déli vasutnak tervben levő államosításával, az ez ügyben forgalomban levő hírek alapján indítvány merült fel az iránt, hogy a város illetékes helyen lépéseket tegyen az itteni állomásnak vasuti központtá szervezése ügyében. Tervszerű megállapodásról ez idő szerint természetesen szó sem lehet, de Ziegler Kálmán tanácsosnak tisztes fejtegetései és Pilicz állomási főnöknék felvilágosításai után három tagu: Ziegler Kálmán, Prusácz Alajos és Hirschmann Leo képviselőkből álló bizottságot küldött ki a képviselőtestület azzal a felhatalmazással, hogy minden, legjobb belátásuk szerint szükséges lépést tegyenek meg a város érdekében. Az elmondottak szerint kilátásainkat röviden a következőkben lehetne vázolni: Remélhető, hogy Csáktornyan az átvétellel járó u raszervezés kapcsán, mint határszéli állomáson forgalmi főnökséget lehet szerveztetni; ha Csáktornya állomásittatnék, ez esetben a tehervonatok, talán a személyvonatok is itt állomásittatnának, fűtőház, javítóműhely, vasuti szertár szerveztetnék. Hogy ezen körülmény a város fejlesztése szempontjából lehető kedvezően használtassék ki, t. i. az államosítással járó újjaszervezés, azt első sorban most a kiküldött bizottságnak éberségétől, kellő körültekintésétől várhatjuk. Hogy a letelepedő 50—60 családból álló személyzet a városnak fejlődését újabb építkezések stb. által mily mértékben fokozná, töltseleges fejtegetni.

Tárgyaltatott a szepítő-egyesületnek azon kérelme is, hogy egyrészt anyagi támogatásban részesítene a város érdekeit szolgáló egyesületet a képviselőtestület, másrészt: engedtetnék át az egyesületnek a lefolyt népnünpély alkalmával is használt terület, mely befásították és bekerítve nyári mulatságokra alkalmas térnek használtatnék. A kért területet készséggel bocsátja rendelkezésre a képviselőtestület; az anyagi támogatást azonban e pillanatban, a városnak éppen a számadásokból is látható terhes kiadásai miatt, bár sajná'attal, nem adhatja meg, mihelyt azonban a város anyagi viszonyai azt megengedik, szívesen támogatja a nemes célt szolgáló és

szintén a város érdekében működő egyesületet.

Ezeket kívül még apróbb, részben személyi ügyek tárgyaltattak.

Különfélék.

Dr. Haugl József kir. tanácsos, megyei főorvos e hó 27-én Csáktornyan gyógyszer-tári vizsgálatot tartott. Ő nagysága másnap a stridói fiók-gyógyszertárnál teljesített hivatalos vizsgálatot.

— **Megátér.** Csáktornyan, f. évi október hó 6-ik napján fog megtartatni Jeney Gusztáv igazgató-tanító ur, a csáktornyai népiszkolánál eltöltött 25 éves tanítói működésének jubileuma a következő programmal: d e. 10 órakor ünnepélyes istentisztelet, ez után a népiszkolában a tanuló ifjúság élénklí a himnusz, mely után Rhédey Antal népiszkolai tanuló üdvözli a jubilánst s átadja a jubilans volt tanítványainak ajándékát, erre Zrínyi Károly polg. isk. tanító ur, volt tanítvány üdvözli, illetve méltatja a jubilans 25 éves működését, végül a népiszkola ifjúsága énekek fejezi be az ünnepélyt, melyre az érdekelt t. szülők, volt tanítványok s a tanítvány barátait tisztelettel meghívja a rendező bizottság elnöke Nuzsny Mátyás.

— **Szülők-egyesület** válaszmánya Morandini Bálint elnöke alatt e hó 24-én gyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozta: 1. Alszeghi Alajos betérjesszette a folyó hó 16 án rendezett népünnevény költségeinek és bevételeinek kimutatását, a mely szerint az összes bevétel 828 frt 05 kr., a kiadás 714 frt 88 kr. Tiszta jövedelem 159 frt 36 kr. Az érdekes számadást a következőkben ismertetjük: **B e v é t e l:** 1328 belépő jegy után 264-68 kr. Felülfizetések 62-40 frt. Panoráma és legyezők 58-02 frt. Tányér és korsók után 28-57 frt. Kenyér után 33-40 1/2 frt. Ördögmotolya 5 frt. Kávét után 13-55 frt. Hus után tiszta 20-90 frt. Bor után 166-08 frt. Sör után tiszta 50-00 frt. Szalámi, sajt stb. 82-52 frt. Különfélék 42-92 1/2 frt. **K i a d á s:** Zenészeknek 104-88 frt. Versenyfutók és előleg 7-88 frt. Tűzijáték 32-83 frt. Erfurtból 61-67 frt. Borért 118-85 frt. Tányér- és korsókért 30-78 frt. Mázolóknak 17-50 frt. Kenyérért 38 frt. Vászonneműek 13-81 frt. Vasneműek 16-07 frt. Nyomda Varazsd 17-15 frt. Nyomda Csáktornya 21-40 frt. Panoráma-apróság 10-67 frt. Szalámi, sajt, kávé stb. 112-07 frt. Deszkákért 6-20 frt. Napszámosoknak 58-86 frt. Kiszolgálóknak 44-96 frt. Adóhivatal 2 frt. Összesen 828-05 frt bevétellel szemben áll 714-88 frt kiadás. Készpénz maradvány 113-17 frt s ehhez hozzá jön a lettár szerint átvett tányér, korsó, lámpion stb. értéke 46-19 frt; az összes tiszta jövedelem tehát 159-86 frt. 2. A válaszmány Morandini Bálint, Czvetkovits Antal, Salon Péter, Masztnak József, Neumann Albert, Alszeghi Alajos, Sztrahia Károly és a többi rendező uraknak, valamint Herlinger Olga kisasszonynak, Kohn Herman és Löbl Mór uraknak részint a rendezés, részint az előrusítás, nemkülönben deszka és egyéb anyag kölcsönadása körül tanusított szivességükért jegyzőkönyvileg a legmelegebb köszönetét szavazta. 3. A válaszmány elhatározta, hogy azt a helyet, a hol a népünnevény tartatott, a város képviselő-testületének beleegyezésével eleven-keritással veszi körül s általában egy állandó nyári mulatóhely s esetleg népkert céljaira berendezzi és beülteti. Evég-

ből a városi képviselő-testületet megkeresni elhatározta. 4. Ugyancsak a város képviselő-testületét megkérni elhatározta, hogy a szülők-egyesület céljait rendez évi subventióval támogatni sziveskedjék. 4. A létesítendő park kérdése egy külön gyűlés tárgyaúl kitűzetett.

— **Megerősítés.** A zágrábi szentszék Bezenhofer Mihály tiszke-szent-györgyi róm. kath. kántortanítót jelen állásában végleg megerősítette.

— **Országos telefonhálózat.** A kereskedelmi miniszteriumban a telefontan olyan kifejlesztését tervezik, hogy első sorban az összes megyei székhelyek a fővárossal, azután a járási székhelyek a megyei székhelyekkel, továbbá a jelentékenyebb községek a járási székhelyekkel és végül a fontosabb központok egymás között is telefonnal köthessenek össze. Ez az országos hálózat a posta- és táviró reformját is maga után vonná, a mennyiben a hálózat a táviróhálózattal közösen telefon- és táviró igazgatóságok alá rendeltetnének, míg a posta-igazgatóságok hatáskörében csak a posta ügyek maradnának.

— **Statistika.** A csáktornyai járásban folyó évi ápril 1 től augusztus 31-ig terjedő időszakban született 675 egyén, meghalt 504 egyén; szaporodás 171. A perlati járásban született 717, meghalt 363 egyén; szaporodás 354

— **Szőlővesszők adományozása.** A törvényhatóságok, községek, egyesületek és szövetkezetek által közérdekű célokra létesítendő amerikai szőlővesszőket a földművelésügyi miniszter ingyen adja, ha folyamodók magukat a következő feltételeknek alávetik: 1. A szőlővessző-szaporító anyatelep a folyamodó saját tulajdonán vagy ezen célra legalább 12 óvre bérelt területen állítandó fel. 2. a telep megfelelően rendezendő, s fenntartásáról és a kertületi szőlőszeti és borászati közeg utmutatása szerinti kezeléséről folyamodó saját költségén tartozik gondoskodni. 3. A telep földjének előkészítése (forgatása) a vesszők adományozásáról szóló értesítés vétele után azonnal megkezdendő és még ősszel befejezendő. 4. Az adományozott szőlővesszőket csak a közérdekű szőlővessző-szaporító telep céljaira szabad felhasználni. A folyamodásokat minél előbb, de legkésőbb október hó közepéig kell az ottani kertületi szőlőszeti és borászati felügyelőhöz benyújtani.

— **Váltópénzek bevonása.** A régi 20 és 4 krajczárosok bevonásának határideje december 31-én jár le. A régi újkrajczárosok, egykrajczárosok és félkrajczárosok, valószínűleg 1895. december 31-ig maradnak csak forgalomban és helyettük koronáértékre szóló új nickel és bronz pénzeket fognak kibocsátani. A bevonás már is megkezdődött oly formán, hogy a kopottabb pénzdarabokat az állampénztárak visszafertik.

— **Interview Edisonnal.** A nagy amerikai határozott ellensége minden interviewnek: Ediggel még egyetlen lap tudósítónak sem sikerült a felállításával hosszabb beszélgetést folytatni és életviszonyait kiűrkészni. A mi az ismert élelmességt amerikai riportereknél sokat mondó dolog. Most nem rég sikerült e gárda egyik furfangos képviselőjének a sárkózott amerikai alaposan meginterviewolni. Riporterünk egy nagyobb társaságban találkozott Edisonval. A beszélgetés vidáman folyt Edisonról és találmányairól. Penny kapván az alkalmon, érintőleg e kérdést vetette föl: Melyik volt az első találmánya Edison úr? Edison, a ki addig élénken vett részt a társalgásban, észrevette a tudósító szándékát és lehangelte lett. A felelet elmaradt. A tudósító azonban

jól ismerte az amerikai nők kíváncsiságát és ezek ostromainak Edison sem tudt sokáig ellentállni és végül így kezdé: „Mint szegény újsághordó gyerek, az utcasarkon árusítottam el a újságaimat és eszmékkel telt fűvel, de meglehetősen áres zsebekkel, gondolkodva haladtam végig az utcán. Újságaimban olvastam, hogy városunk gazdag bankárjánál, S. urnál, az utóbbi napokban vakmerő betöréseket követek el a »betörés elleni biztonságu« pénzszekrényekben és hogy e rendkívül gazdag ember kétségbe van esve afölött hogy kincsei nincsenek biztonságban ilyen támadások ellen.“ Ez segíthet rajtam, gondolám, és rövid idő múlva a bankár előtt álltam, a ki csodálkozva kérdőzködött kíváncságon után. „Uram én hallottam az önt ért szerencsétlenségről, nekem van egy találmányom, mely minden pénzszekrény tolvajt pár óra alatt az ön kezébe szolgáltat. — Ah, és mit kér az ön találmányáért? — Nem kevesebbet, mint szépségéről híres, egyetlen leánya kezé! — „Lehetetlen. Ajánlok 10,000 dollárt találmányáért, feltéve, hogy találmányának sikeres működését bebizonyítja. Legyen, de leánya kezét aztán biztosan akarom! No hát áll, felelte a bankár, ha leányom bele fog egyezni.“ — E reménnyel togtam munkámhoz. Két nap múlva ismét fölkerestem a bankárt. Ágyban találtam. — „Uram,“ — mondam — „tegnap este 8 óra után ön pénzszekrényét vizsgálta.“ — „Igenis.“ — „A zár érintésekor villamos ütést kapott, minek következtében ma reggeli 8 óráig eszméletlenül maradt és ez idő szerint jól érzi már magát?“ — „Igen, de igen tisztelt uram, ez az ön találmányom, mindenki, a ki irodázás után az ön pénzszekrényét hivatalosan megérinti, eszméletlenül marad fekvé a pénzszekrény előtt mindaddig, ameddig ön akarja... akár föl se kel többé, ha úgy kívánja!“ — Ex volt az ön első találmányom — végezte Edison. — És a bankár leánya? — „Tudvalevőleg nem az ön feleségem.“ — És melyik az ön utolsó találmánya? — kérdé az interviewelő. — „Az imént elbeszélte történet..... (Közl: Bergl. mérnök).

Érdekes közgyűlés. E napokban tartott meg a gróf Eszterházy Géza-féle cognacgyár részvénytársaság évi közgyűlése. Mikor a közgyűlés véget ért, az igazgatóság meghívta a részvényeseket a gyár és pinczehelyiségek megtekintésére. Kíváncsi érdeklődéssel halgatta a csupa előkelő kereskedőkből álló vendégcsoport a vezérigazgató magyarázatát: miként desztillálódik meleg uőn a jófajta bor cognac, mint erősödő ízben, aromában hova tovább való pihenése miatt stb. stb. Mikor azután meglátták a részvényesek az óriási hordókkal telt pinczeraktarakat, a hol érték szerint külön-külön fekszenek az egy és több csillagos cognacok, mikor megkóstolgatták a hordók illatos, zamatos tartalmát tisztelettel tekintettek a drága hordó-óriásokon végig (némelyik 8,000 és 9,000 liter tartalmu) és mintegy vezényszóra hangzott fel az éjjen, melyet visszhangoztatott a részvényeseknek a borpinczében kostolgotó csoportja. Késő délután volt már, mikor a részvényesek bizalomteljes lelkes hangulatban a gyárból távoztak.

Szerk. üzenet.

C s á k t o r n y a. »Elismerést az érdemnek«. Hozzánk küldött sorait egyrészt pártfogoltja érdekében, a kinek nem akarjuk szerénységét sérteni, másrészt azért ne m közölhetjük, mert nem titik meg a közölhetőség mértékét. Észrevételei egyébként is tárgyalanná váltak.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

MEDJIMURJE

S uređnikom može se svaki dan govoriti med 11 i 12 varom: — Sve pošiljke tišće se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika u Čakovcu.

Uredništvo:

Kajšava, Fischer, Filipova kasa predplate i obnane pošiljaju.

Predplatna cenzija:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogotbe i šal računaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: u svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Još jedanput o govoru dr. Wlasits Gyule,

u kojem daje račun o djelovanju u orsačkom spravišču.

Ni na kraju pameti mi nije, da bi formalni račun dal o svojem delovanju. Nemam, jeli imam prav, — ali to je moje osvedočenje, da su formalni govori već ne vu navadi. Denes more vsaki, koji ima volju za politiku znati, kaj se spravlja u orsačkom spravišču i kaj dela ablegat.

Ovakvi govori nisu niti za ablegata dobri. Ar ili same nabraja zakone, koje su stvorili, a do tih more vsaki doći, — ili kai je pri nas u hudoj segi, da ablegat sebe i svoja dola hvali, pak se dogodi, da se sam preveć izkiti; a ni jedno ni drugo nehasni. Pak ako mislim, da su ovakvi formalni računi prešli svoju medju, poleg tak jako razširene štampe; zato držim za vekšu potreboću, da se ablegat već krat izide svojim zbiračom.

Delovanje ablegata na kotar, i delovanje na kotara na svojega ablegata je najbolša politička mera, prez koje se na izpunjene narodne volje ni misliti nemre. I ja idem za tim. Pak ako sam lani iz stanovitoga zroka ne mogel doći, to sam

vu odprtom pismu dal račun svojemu kotaru, pak sam se ovak trail, da budem sa svojimi poštuvanimi zbirači sklopjen u velik stvarih, potrebočah i pitanjih, tak u osobnih kak u političkih. I tu izjavljujem, kaj sam već na ovom mestu volnil, da je zvanje ablegata; da zna, kak je kotaru u kulturnom napredku, u gospodarstvenih i drugih poslih, da more braniti svojega kotara na orsačkom spravišču i delati za dobro svojih zbiračah. Nego je zato potrebno, da je ablegat večkrat u svojem kotaru.

Akoprem mi je u vezdašnjem političkom stan u bilo jako milo, kaj ste me ne gledeć na stranju — tak ljepo dočekali, pak vam se zato opet ljepo zahvaljujem; ipak budem ja samo onda mogel večkrat med vas doći, ako sim dojdem — dimo dojdem, pak kojemu je samo jedna stvar na srcu: da vašu prijateljsku desnicu zasluži.

A vezda budem s vašim dopušćenjem govoril o nekojimi glavnimi političkim pitanjima.

Vi svi čutate potrebu reforme o ravnanju občine i varmegije. Ja, odkad politički mislim, navěk sam zato, da se ravnanje občine i varmegije preća vladi (kormanju). To išće magjarski orsag to išće ugled (preštimanje) i moći njegova. Nemrem ni ja svoje stanovišće naznačiti,

gladeć na to, kak budu občine uređene. Ali svakoga moram osegurati, da budem samo tak zakon podpiral, koji je prema mojim vam već poznatim načelima, koji osigura veksim občinam, da se same ravnaju, koji bude notarjuša u državnu službu postavil s takvom pomoćjom, da budu notarjuši mogli svoju zadaću izpuniti, i da bude vra jedenput kraj tomu, da u našem velikom orsagu ima i takvoga notarjuša, koji ima 20 občinah pod sobom; a pod nekóju notarjušiju spada do 80 jezera mekot zemlje. Od svoje strani nebudem zapustil, kad bu taj zakon u orsačko spravišće došel, a da ga nebi poštuvanim velikim sudcem i notarjušem ovoga kotara predal, da budu mogli ono, kaj o tom zakonu misliju meni na znađe dati. Ja morem gospodu osigurati, da ih budem drage volje zagovarjal. Bilo bi dobro, da bi pri nas vsaki kotrig dražtva, koji ima toliko znanja, imal del u pripravi za stvaranje zakona. Onda bi naši zakoni dugši život imeli, nego li vezda imaju.

Još morem spomenuti narodnostno pitanje.

Obćenito mislim, da čovek nesme niti p etéravati niti pomenjšavati, ali ipak vidim pogibelj, ako čovek tomu pitanju menja važnost daje, nego je.

Jedno je društvo, koje hoće orsag razospkati. Ovi koji delaju proti jedinstvu magjarskoga orsaga, meraju se kaštigovati.

ZABAVA.

Mudri sultan.

O sultanu Bimbambu se pripovieda, makar i nelastinita, ali dobro znajdjena pripoveat sledećeg sadržaja: To je bilo još u prastaro vrijeme, kad je sultan Bimbambum jedne noći sanjal, da je sve zube zgubil. Kak je već za onda to bila navada, a i danas nieki na to praznovjerje puno drže, dal si je dopeljati gatar, koj je najmre znal senje raztolnačivati te ga zapita, kaj bi ova njegova senja imala značiti? — Gatar potogae sve svoje mudrosti u jednu te zavikne: „Oh nesreća! Svaki izgubljeni zub znači gubitak jednog Tvog rodjaka!“

„Kaj si mi gatalo ti pseto“ — zakriči sultan — „Pak si se ti podetupil to meni u oči reći? — Odpelajte ga odmah van i vudrite mu sto bašnu, za da bu znal, kak se svemožnomu sultanu nesreću prorokuje!“

Zatim obude drugi gatar, dopeljan i za pitan, kaj on do ove senje drži i kaj bi mogla znamenovati? — Ov opet sve svoje mudrosti u jednu zakupi i reče: „Oh velika sreća! Neizmerna sreća našega premudroga i svemožnoga gospodara čeka, jer mu je od sve-

mogućega Allaha dosudjeno, da bu svu svoju rodbinu prešivel!“

Na to sultan dobrovoljno se smiešec reče: „Avala ti dragi prijatelj! Idi odmah k-mojemu casiru i nek ti hiljadu dukatah izplati, jer ti si je pošteno zaslužil.“

Kad je otišel, te novce zdignul, zapitaju ga potajno dvorjaniki, kak je on do hiljadu dukatah došel, akoprem nije nikaj drugo rekel nego i on prvi gatar, koj je za to došel sto batinah, odgovori im lukavo se smiešeći: „Reći je slobodno sve, ali je glavna stvar na koj način i kak se kaj reče.“

Vračitelj i bolestnik.

Nieki bolestnik dojde jednoč k liečniku te mu se potuži, da mu u ulih šumi i da slabo čuje. Liečnik ga pregleda i pronajde i pronajde, da ima katarh u sriednjem uhu. Iz sim i tam izpitavauju zezna, da bolestnik rad puno zganice pije; pošto pak se katarh neda izliečiti, ako se bolestnik jakog pila ne ostavi, zabrani mu liečnik od sada više zganice piti. Kad bolestnik obeća, da se bu zabrane držal, ordinira mu kaj je bilo potrebno te ga odpusti tim nalogom, da za osem dni opet k njemu dojde, za da more pregledati kak bolest stoji i kaj je još potrebno.

Kad je osam dni prešlo, dojde bolestnik k doktoru, a ov ga poznavši i znajući, da na ulih boluja te da je gluh, zapita ga malo glasneše: „No, kak je?“

„Netrebaju tak vikati gospoda doktor“ — odgovori bolestnik — „ja sam njihov navuk posluhnul, nepijem više zganice i od onog vremenah dobro čujem.“

Liečnik ga sad opet pregleda te kad vidi, da je sve u redu, dade mu mali nauk, kak se ima nadalje zadržavati te ga opet kakti zvrachenoga odpusti

Nije tomu niti četrnajst danah prešlo i eto ti našega bolestnika opet pri doktoru. Ov misleći, da mu sad opet nekaj drugo fali, zapita ga navadnim tišim glasem: „Kaj bi radi dragi prijatelj?“

„Kaj su rekli?“ — zapita ga bolestnik. — „Prosim nek malo glasnije govore, jer ja opet nečujem.“

„Valjda ste opet zganice pili?“ zapita ga liečnik.

„Jesam!“ — odgovori bolestnik — „jer od onog vremenah odkad sem dobro čul, sve kaj sem goder čul, nije bilo vriedno jedne čašice zganice, pak sem zato natrag počeo piti.“

Jedno društvo je, koje hoće da pojedine narodnosti dobiju posebne slobodine. Da bi pojedinom kraju već narodnosti vsigdi bil drugi službeni jezik, a magjarski jezik bi se zahitaval. — Ovo društvo, koje je proti jedinstvenoj politici magjarskoga orsaga, — nemore magjarska nigdar poprijeti. Ali je dužen magjarski kormanj dati im ono, kaj ih po pravici ide, a popraviti im ono, kaj je vu upravi i vu društvu zla. A ovaj magjarski orsag, koji stoji na fundu ravnopravnosti na proti vsakomu, koji da je jednake slobodine, vsakomu negledeć na vėru i narodnost, potrebuje, da mu bude veren vsaki sin ove domovine prez razlike na narodnost.

Nek ideju Rumunji i Srbi vu ljepe Medjimurje se vućit, kak je treba ljubiti domovinu! Medjimurec, ako je treba, i život svoj alduje za domovinu!

Nemoramo dalko pėldu izkati. — Nezdanja smo podigli i posvetili vu Prelogu Gašparičev spomenik (monument), koji je kakti medjimurski sin za magjarsku slobodu mućenićku smrt podnesel.

Hodite Rumunji i Srbi vu Medjimurje i vzmite si pėldu i vućite se, kak se ljubi domovina!

Izpisal, koj je slušal:
Jeden Medjimurec.

KAJ JE NOVOGA?

Valuta i privilegijum banke.

Ovih danah većali su vu Budimpešti duže vremena magjarski minister-prezeš dr. Wekerle i austrijski minister financijah dr. Plener. Predmet većanja bil je nastavak uređenja valute i pitanje o privilegiju banke. Usljed denešnjega stanja bankovnoga pitanja nije moguće, da se nastave sa bankom formalni pregovori, ar moraju prije vsaga obedve vlade biti suglasne glede osnovnih načelah, na kojih hoće, da vu buduće urede poslove sa

bankom. Nadvojbeno je, da budu vlade ustanovile kakti glavno načelo ponovljenje bankovnog privilegija ter preuzimanje izplaćivanja vu gotovom. Zvu pitanja o valuti i privilegija banke, ministri su još većali i o zasnovanih reformah glede neizraćenih porezah.

Knez primas Vaszary.

Vse budimpeštanske novine razpravljaju vezda o pozdravnom govoru, kojim je knez primas Vaszary vu Balassa Gyarmatu pozdravil Nj. Velićanstvo. Knez-primas spomenul je tim povodom i cirkveno-politićke reforme, kojimi da suzuju prava cirkve i da su zato bolno dirnuta srca katolikah, ali je nadonal, da ako ti zakoni budu i vpeljani, da to ipak neće potresti njihovu podanićku vjernost. Ova dva pašuša primasova govora predmetom su novinarskih razglabanjaha ter jih budimpeštanske novine tumaće vsaki sa svoga stanovišta. Liberalni i radikalni listovi (novine) misle, da se je knez-primas tim govorom za uvěk odrekel vodstve agitacije proti cirkveno-politićkim zakonom, doćim klerikalni listovi misle, da je ovaj govor najbolši dokaz, da se bude knez primas povrnuv vu svoje staro kolo. Odgovor Nj. Velićanstva bil je jako topel, ali se ni iz daleka doteknul pitanja cirkveno-politićkih reformah. Kralj je samo opomenul svećenstvo, da uztraje u vjernosti prema kruni i ljubavi k domovini. Neke novine smatraju odgovor kraljev dokazom, da budu ci kveno-politićki zakoni potvrđjeni.

Vu Budapesti. 18. septembra.

— Izmedju magjarskoga i austrijskoga ministra trgovine vode se već nekoliko danah pregovori glede dunavskog parobrodarskog društva i prelaza južne željeznice vu državnu upravu. Kak „Pester Lloyd“ doznaje, postignuto je suglasje vu svih toćkah ter će se zaključki ovih danov objeledaniti.

— Vu Budimpešti izezval je govor prezeša magjarske delegacije, grofe Tisze, vu prvog sednici delegacije senzaciju i vno go komentarah. Natćanja o neopravdanih izvanj-

skih uplivih tendencijah sa načinom proteguta sad na Rumunjsku sad na rimsku kuriju, a dapaće i na grofa Kaluokya. Većina, kak se pripovėda, i nije zadovoljna s tim pasusom Tiszinog govora, a novine opozicije dovode ga vu savez s govorom Kolmana Tisze Velikom Varadinu te naslućuju vu njem intrigu proti kabinetu Wekerlevom. Cim se, da bude posljedica vsemu tomu, da se vu magjarskoj delegaciji povede mirna umjerena diskusija i time odstrani vsaki žalec. Stranka grofa Aponya oglašuje vu svojih organih da neima nikakova povoda, do oponira grofu Kaluokyu, pak da bude prepustil tak zvanoj „Tiszinoj kliku“, neka vno go komentevanu izjava grofa Tisze dopelja u sklad s predstojećim votumom poverenja grofa Kaluokya vu odboru za vanjske posle.

Urednje granice na Visli i Sanu.

Uredaje granice na Visli i Sanu izmedju Rusije i austro-magjarske monarkije napreduje vrlo dobro. Kak javljaju iz Petrograda, ruska vlada je sklona, zadovoljiti po mogućnosti željam, kaj su ih austro-magjarski delegati izjavili vu zadnoj konferenciji stalnog međul narodnog povjerenstva (komisije) za uređenje Visle i Sana. — Kak javljaju telegrafično iz Petrograda, vu ruskih merodavnih krugovih je prestolni govor Nj. Velićanstva delegacijam izazval najbolši utisak, i da učvrćenje nade (ufanja) na vseobći evropski mir. Novine „Nevoe Vremja“ veliju, da su izjave kralja i cesara Ferencz Jožefa i njegove vlade o politićkim odnosajima evropskih državah najbolji dokaz, kak je mir vsm jednako potreban i dobro došel, a tim oseguran.

Kakova slova da rabe slagari za razni slog?

Objave poroda — „petitom“, vėsti o kursu „cursivom“, vėsti o zlatom gostovanju — „antiquom“, za senzacionalne vėsti o razpitaju ženitbe najspretneša je — „fraktura“, za razmatranja o financijalnih i orsaćkih dugov — „borgis“, za izvėstaje o kazalićstvih zvezdah — „diamant“, za govore popoldnešnjih

Velika prevejanost tatov.

Pri jednom bogatašu u Rimu su tati razbili stan, to odnesli, kaj je samo moći bilo odnesti, ali u naglosti ipak nisu bili moguće sve kićtice i kutanjke pregledati, te im je tak jedna velika banknota od 500 lira neopašena na svojem miestu ostala. Sve novine su o toj velikoj kradji pisale a med ostalim i napomenule, da su tom prigodom tati banku od 500 lirah neopašenu onde ostavili.

Kratko vrijeme za tim dojde k tomu bogatašu jedan gospon, koj se kakti tajni policista mu predstavil i povedal, da je policija već na traga tatom, a njihov jedan pomoćnik da je dapaće i ulovljen te je već i sve priznal.

Bogataš se je na to kruto razveselil. — „Ulovljeni“ — tak pri me policista dalje pripoviedati — „tvrdi, da su tati i sa krivotvoritelji novac u savezu. Radi toga je još posebna iztraga potrebna, jer ulovljeni tvrdi, da su tati i njihovu gospodine banknotu od 500 lirah odnesli, a za da ju budu mogli lahko zmeniti prije nego nego se za tatbinu zeznalo, špodmetnuli su njim jednu krivotvorenu.

„A jeli moguće — kaj mi to povedaju“ — zakrći okradjeni i donese iz druge sobe rećenu banku.

„Izailja!“ — veli policista, poklamkam bi banku toćno od svih strana bil pregledaval — „Ova banknota je izbilja sumnjiva — papir nekak ćudno pod prsti rući.“

„Nije moguće!“ odgovori okradjeni.

„Znaju kaj gospodine?“ — nadalje policista — „Oni ovu banku nek nezdadu, jer bi mogli veliku odgovornost na se potegnuti, nego ju nek pošalju na oblast, onde se bu odmah ustanovilo, jeli je banka prava ili krivotvorena. Neka svoju kuharicu s menom pošalju, ja i onak sad idem k oblasti, i za pol ure budu znati, jeli je banka prava te im ju u tom slućaju kuharica natrag domov donese. Ili pak je krivotvorena, u kojem slućaju banka pri oblasti ostane a kuharica će njih o cielom obaviestiti, za da budu mogli odmah potrebne korane poduzeti.“

Tak je bilo i vćinjeno! Policista vzeme sumjivu banku k sebi, kuharica se obleće i ide sa policistom k oblasti, a okradjeni doma zvedljivo ćeka na povratak kuharice, za da bu na čistom glede svojih 500 lirah.

Za pol ure dojde kuharica natrag, ali bez banknote. Policista joj je na pijacu „Via Nationale“ med množinom u stieki zginul te ga više nije mogla najti.

Sad odbeži okradjeni bogataš sam k oblasti pitat, kaj je na stvari, ali tu o svemu

nitko ništ znal nije te je okradjeni bogataš došel do osviedoćenja, da su tati ono, kaj su prvi krat pozabili, sada nadomestili i zavravljenju banknotu si naknadno odnesli.

Dogodjaj.

U Peštu nadojde jedan stranjski gospon na jedno miesto, gde mnogo ljudstva bilo zakupljeno. Neznajući kaj ta hrpa ljudih znamenuje, ide bliže i zapita onde stojećega šohtarakoga inuša, kaj se je zgodilo.

„Ah dragi gospone, strašno!“ — odgovori ovaj — „Borba za obstojanjen! — Dva su na miestu ostali!“

Gospon ves bled pita dalje: „Ah za Boga miloga, pak kak se je to zgodilo?“

„Posve jednostavno“ — odgovori mali šohtar — „Jeden officir je došel se je hotel s flakerom dalje peljati, ovde su dva stali, i on namegne jednomu, da se hoće voziti. Sad se ova dva počnu svaditi, koj ga bu vozil, jer svaki od njih je tvrdil, da se njemu namegnul. U tom dok se ova dva svadez vozi se jedan trećji, slučajno prazen mimo, ovoga officir zadržil, sedne u kočiju i odpelja se dalje a ova dva su tu na miestu ostala, gde su bila.“

Em. Kollay

govornikah — „cicero,“ za pikantne notice iz kazalistnog svéta — „corpus“. Věsti o vulovljenju, zatvoru treba slagati „vu zaporkah“, věsti o Deveovu oklopu — „probušeno“, vse věsti o manevrih — „steguto“, a vse laži — „mastno“.

Šesto čutilo.

Ovih danah zestana se vu Beču 66 kongres njemačkih prirodoslovacah i doktorah, koji već ljeta 1882. i 1887. ondi većal. S kongresom bude skopčana i medicinsko-prirodoslova izložba, koja je već vu nedelju odprta vu ljeplih prostorijah bečkog sveučilišta ter izasivlje obću senzaciju, izložba ima tri děla: Obći prirodopisni oděl, historički oděl, i oděl srědnjih školah.

Vu prvom odělu nahadja se vnožina aparatah i modelah, a medju njimi zanimaju vse krugeve najviše predmeti fiziologiskog zavoda bečkog sveučilišta, koji predočuju modele funkcijah novo odkritog šestog čutila, tak zyanog čutila ravnoteže. Ovo su čutilo odkrili profesor Mach vu Pragu i dr. Breuer vu Beču. Šesto čutilo je ono, koje omogućuje, da se i zaprtimi očmi moremo vu prostoru snažiti. Uništi li se ov organ, nezaju betežniki, da li se nahadjaju gori ili dolji ter nemreju ravno iti.

Brzi vlak (šnelcug) Beč-Cheb.

Bilo je već govora o novogradjenoj lokomotivu za šnelcuge, kaj ih kani prezeš Bilinski vpeljati na državnih austrijskih željeznicah. Vezda je izpeljana i glavna próba. 18. septembra vu jutro ob 9 vur 44 minate uredjen je i poslan prvi za próbu šnelcug iz Aeča vu Cseb, ter je stigel onamo ob 2 vur 50 minut po poldan. Prevalil je anda put od 455 kilometrov za 6 vur i 5 minut, doklam dovezdašnji šnelcugi trebaju za taj put 9 vur i 20 minut. Čug je anda poprěčno za vuru prevalil 75 kilometrov ter je prišparal 9 vure i 18 minut navadne vošnje. Noví čug imal je lokomotivu i pet vagonah, a vozili su se na njem dvorski savjetniki Bischof Kargl i Fichler, prometni direktor Geratl i inspektor Glück. Uspjeh je vse tak zadovoljil, da se bude već buduće protuljetje vpelalo pet ovakvih lokomotivah vu promet. Medtimga je s istom lokomotivom prevaljen put od Wesselya do Gmünda tak, da je mašina za jednu vuru prebežala 110 kilometrah, pak se more očekivati, da se bude na taj način ves osobni promet preobrazil.

Duhan vu Dalmaciji.

Ljeta 1898. bilo je vu Dalmaciji 7852 gojiteljah duhana, koji su pripovali 20,556 784 strukah (kits'ov) duhana, ter prodali državi duhana 649.108 kilograma. Za tekuće ljeto dozvoljeno je pováti 81,600 kitěšov.

Prvo vrćvao proti strovanju.

Vzeme se oveća kavinska šlica toli i za pol toga mustarde, pak se to razmuti vu kupcl vode i da betežniku. Od toga bu nastalo bluvanje, a za tim se da betežniku belanjek od jajca i šalica dobre črne kave.

Franjevački kloster vu Sarajevu.

16. septembra posvećen je svetčaním načinom novi samostan (kloster) Franjevacah vu Sarajevu. Posvetu je obavil nadbiškup Stadler, koji je i mešu služil i prodekoval. Na korusu popěvali su preparandisti. Novi kloster sgradjen je vu gotskom štílu, ima 42 sobe, nekoliko dvoranah, ljeplu kapělu i prestran refektorij.

Kristuš i sv. Peter.

Kristuš sveti, Peter,
Dok su tu šiveli,
Velku siromaštvo,
Oni su terpeli,

Već gladni i žednji.
Po svetu hodili,
Po pesku, kamenju,
Jesu se trudili.

Brege i doline,
Jesu prehodili,
Po celi dan nesu,
Jeli niti pili.

Sve dobre dušice,
Oni su izkali.
Dobroga tolnača,
Navuka jim dali.

Na jedno guvno jenkrat,
Ravno su dospeli,
Kad mlatici k obedu
Ili Jesu šteli.

Obed je bil fini,
I — to mastua pura,
A kre pure bila,
Z vinom je čtora.

Prijatelji mlatici!
Daj tak dobri bili,
Kaj bi nas putnike
Malo nahranili.

Bog bi vam dal mertuk,
Obil za dobiti,
Da bi vi nas šteli,
Malo okrepiti.

Ali mlatici nato
Hudi su postali,
I s čepi iz guvna,
Su je pretirali.

Kristuš jim je onda,
Mahom ovo zrekel,
Da već mlatec vino,
Ščutore na vlekeli.

Ar peđenku nebu
Mlatic više imal,
Nego sira, luka,
Kruha se bu vžival.

Jesti bude moral,
Više pute trenca,
Za napitek bude
Imal vodu z denca.

A žitka nijednoga,
Nebu cisto zmlatli,
Makar bi svu slamu
On na nikaj spravil.

Takvu su kaštigu
Mlatici zadobili.
Siromašne darujte
Čitatelji mili!

Kristuš svetim Petrom,
Tak terpe teškoće,
Od tud odpatuju,
Do mliuaračke kuće.

Mlinar prav na prago,
Južinu užije,
Suhi krušec jede
Hladnu vodu pije.

O prijatelj mlinar,
Ako Boga znate,

Da malo nam putnim
Vi južine date.

Mlinar gori stane,
Nuter v kuću teče,
I — pečenu gusku
S police on vleče.

V jednom kutu kuće,
Zmore polič vina,
Tak podvori Petra,
I Božjega Šina.

Zatem Jezus Kristuš
Ruku zdigne gori,
Za to sve mliuare
Lepo blagoslovi.

Potem mlinar nigdar,
Siromaštva nab vžival,
Kruha, mesa, vina,
Dosta bude imal.

Samo Kristuš reče
Jošće jedno ondi:
Svaki mlinar meru
Naj pravično vodi.

Onda bu posmrta
Z menom v nebu bival,
Gde bu se veselja,
Nebeskoga vžival,

Sada ova pesma
Imala bu kraja,
Nam Bog daj dobiti
Nebeskoga raja.

Láčzkovics Tamás.

Nekaj za kratek čas.

Vernost.
Vu našega svetlog kralja,
Ima dost vojnika,
Vse jannaki, bistri morki,
Vseg kraljestva dika.

Vsaki soldat pěva, stróija,
Brani dom i kralja,
Kad vu boju koji pane,
Pane kako valja,

I ja imam tvog soldata,
Kom sam srce dala,
Žujim ču srećna vu boj pojti,
Makar stò put pala.

Pred sudom.

Sudec: „Nije dosta, da ste iz oštarije vušli, a niste vaš račun platili, nego ste još dvě zlice sobom odnesli.“

Obtuženi: „Ja sam to do duše vćinil, ali samo vu poštenom nakanenju.“

Sudec: „Kakvo je to „poštenu nakanenje“ moguće?“

Obtuženi: „Bože moj, zevsema pošteno, — ja sam hotel šlice založiti, kaj bi mogel račun platiti.“

Jako ljepo.

Jeden muž izvlekel je jednoga gospona iz vode.

Gospon: „A znate li vi, komu ste vezda življenje oslobodili (spanili)? Vašemu tiztartóvu!“

Muž: „Pa kaj zato, prosim ih, naj ai neteru glavu, im je jen vrag, — da su se oni vtopili došel, bi drugi, mrti još tri put gorši.“

Priredil:

Glád Ferencz,

Gabona árak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.50	—
Rozs	Hrň	450	—
Kukoricza ó	Kuruza stari	5	6.20
" uj	" novi	6.	0 5
Árpa	Ječmen	5 25	— 550
Fehér bab uj	Grah beli	8.	—
Sárga " "	" žuti	7.	—
Vegyes " "	" změšan	58	0
Lenmag	Len	10.	—
Bükköny	Grahorka	6.	—

**VASUTI MENETREND
CSÁKTORNYÁN.**

Indul	Napszaka	Fr	Per	Gyors- posta- és vegyesvonalat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
"	Délben	11	39	"
"	Éjjel	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varasdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Éjjel	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Éjjel	9	55	"
Varasdról	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábról	Délután	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Délután	8	52	"
Bobáról	Este	9	42	"

Nyilttér.*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammen-tesen, sima, csikos, kockázott és mintázot-takat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnya-latban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal fe-
lelőséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLAD FERENCZ

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint telekkönyv hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajthatónak, Zsganez Balázs és neje Huki Mária dráva-szent-mihályi lakosok végrehajtást szenvedettek illetve ö:ökösek elleni 68 frt 78 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) területén lévő dráva-szent-mihályi 22. tk. 42/a és dráva-szent-mihályi 246. tk. 42/b hrzi sz. a. ingatlan együttesen egy becsárban vagyis 516 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1894. évi október hó 22. napján d e. 10 órakor

a dráva-szent-mihályi községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3883. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság, mint tkvihatóság.
Csáktornyan, 1894. évi aug. hó 15-én.
593 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajthatónak, — Vinczetics János és neje Novák Mária végrehajtást szenvedők elleni 21 frt 85 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék — (a csáktornyai kir. járásbiróság) területén lévő dráva szt.-mihályi 115 tk. 30/a hrsz. a. 208 frt; 80/a hrsz. a 53 frt; 128/b hrsz. a. 30 frt; 176/c hrsz. a. 130 frt és 266/8 hrsz. a. 141 frtra becsült ingatlanokra az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894. évi október hó 16 tk napján délelőtti
10 órakor

a dráva-szt.-mihályi községbiró házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%.-át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3883 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.
Csáktornyan 1894. augusztus 9.
590 1—1.

HIRDETMÉNY.

1000 résztvevőből egyenkint 100 frt befizetendő összeggel

közös tőzsedei spekulációk keresztülvitelére egy társaság állittatik össze.

Íly módon egy 100,000 frtnyi tőke hozatik össze,

melylyel a jelenlegi kedvező tőzsedei helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsedei áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jótáláson kívül még 5°/^o-kal kamatozik.

Alulírott bankház által keresztülvitt operációkról a résztvevők, közvetlenül a kivitel után egyidejűleg fognak értesítettetni, az elért nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizettetik.

Belépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához Budapesten

Als hid-utca 8. (alapított 1865-ben)

intézendők, melyhez 10 frt melléklendő, mely után az eredeti okmány 90 frt utánvétellel küldetik el.

Kik ezen konsortiumba, a részesedés csekély volta miatt, nem akarnak belépni, saját nagyobb spekulációknak keresztülvitelére fentnevezett bankháznál, külön számlát nyitathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a konsortium szakszerűen keresztülvitt operációiból, saját javukra fordítható tájékozást merithetnek.

Pantlika gilisza

fejestől

6 percz alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül csakis

SCHNEIDER JÓZS F gyógyszerésznél kapható Resiczán (Dél-magyarország). E kettő gyógyszer

Védjegy.

biztos hatásaért jót állunk. Életkor megadása szükséges; utánzásról törvényesen védve van.

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr.

Postautóvét mellett az egész világon

592 1-5 szétküldetik.

Szaklatan és nyomban száradó!

Valódi csakis fél és 1 Kilos tégpalaczkokban.

határozottan Christoph-féle lakk kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt is használhatóságot nyerjenek, mivel a keletkezett szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülhető. Ezenkívül a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolás. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni!

Színezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűli be a pallót s egyúttal fényt is ad. Esztétikusan állítható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden felület, korábbi mázolás stb; van azután

„Iszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parkettra, mely csupán fényt ad. Különösen parkettra s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fűli el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két középnyagú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9/10 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel est a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága. K. Berlin. Zürich.

Csáktornyan:

GRANER TESTVÉREKNÉL.

Kiadó lakás.

Csáktornyan a Széna-téren ifj.

Neumann Miksa (előbbi Hochfluss)-féle házban egy két szoba, konyha étéskamra stb. álló

utczai lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonos

ifj. Neumann Miksánál

Csáktornyan.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyan,

Főter, az új takarékpénzárú épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-
arany, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lekiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

NEMZETI UJSÁG.

A „Nemzeti Ujság” alig hogy megindult, máris ünneppel mondhatja el magáról, hogy őszinte szókimondásával, csűrész-csavarást nem tűrő ellenzéki irányával, oly sikert ért el, minőkkel kevés lap dicsekedhetik.

A „Nemzeti Ujság” hiven törekszik arra, hogy a mit programjában ígért, becsületesen be is váltsa. Megalkuvást nem ismerő módon, nyíltan és egyenesen harcolni a jelenlegi kormányrendszer ellen, nem tartva szem előtt mást, mint a magyar nemzet jogos érdekeit.

A „Nemzeti Ujság” azon van, hogy pontosan és gyorsan informálja olvasóit minden eseményről. Levelezői vannak az Ország minden helységében s a kontinens minden fontosabb pontján, úgy, hogy a Nemzeti Ujság a legelső forrásokból nyervén értesüléseit, hírszolgálat dolgában bátran kiállhatja a versenyt minden más hírlappal.

A „Nemzeti Ujság” vezércikkeit a felelős szerkesztőn kívül gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Bartha Miklós, Bolgár Ferenc, Botlik Lajos, Deésy Zoltán, dr. Sághy Gyula, gr. Zichy Jenő, dr. Acsády Ignác, Benedek Elek, stb. írják.

Tárczarovatába legkiválóbb íróink dolgoznak, köztük: Benedek Elek, gr. Bethlen Miklós, Tóth Béla, Hook János, Brassai Sámuel, Bede Jób stb.

Kiváló gondot fordít a »Nemzeti Ujság» arra, hogy minden egyes rovatában élvezetes olvasmányt nyújtson olvasóinak. Van kiváló gonddal szerkesztett újdonsági, tanügyi, egészségügyi, közgazdasági rovata. Nagy figyelemmel viseltetik a »Nemzeti Ujság» a vidéki élet minden ügyes-bajos dolga iránt. Hetenkint egyszer, vasárnapon a Nemzeti Ujság

divat

mellékletet ad. Azonkívül minden péntekjén adja

a gyermekszobában

című rovatot.

A „Nemzeti Ujság” felelős szerkesztője:
GÜNTHER ANTAL.

A „Nemzeti Ujság” helyettes szerkesztője:
SZEREDAI LEÓ.

A „Nemzeti Ujság” előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. || Negyedévre 8 frt 50 kr.
Félévre 7 frt. || Egy hónapra 1 frt 90 kr.

Egyes szám ára 4 krajczár, vidéken 5 krajczár.

A „NEMZETI UJSÁG”
szerkesztősége:
Budapest, VI., Petőfi-utoza 16. szám.

A „NEMZETI UJSÁG”
kiadóhivatala:
Budapest, VI., Nagymező-utoza 25. sz.